

ఆంధ్రపత్రిక
సచిత్రవారపత్రిక

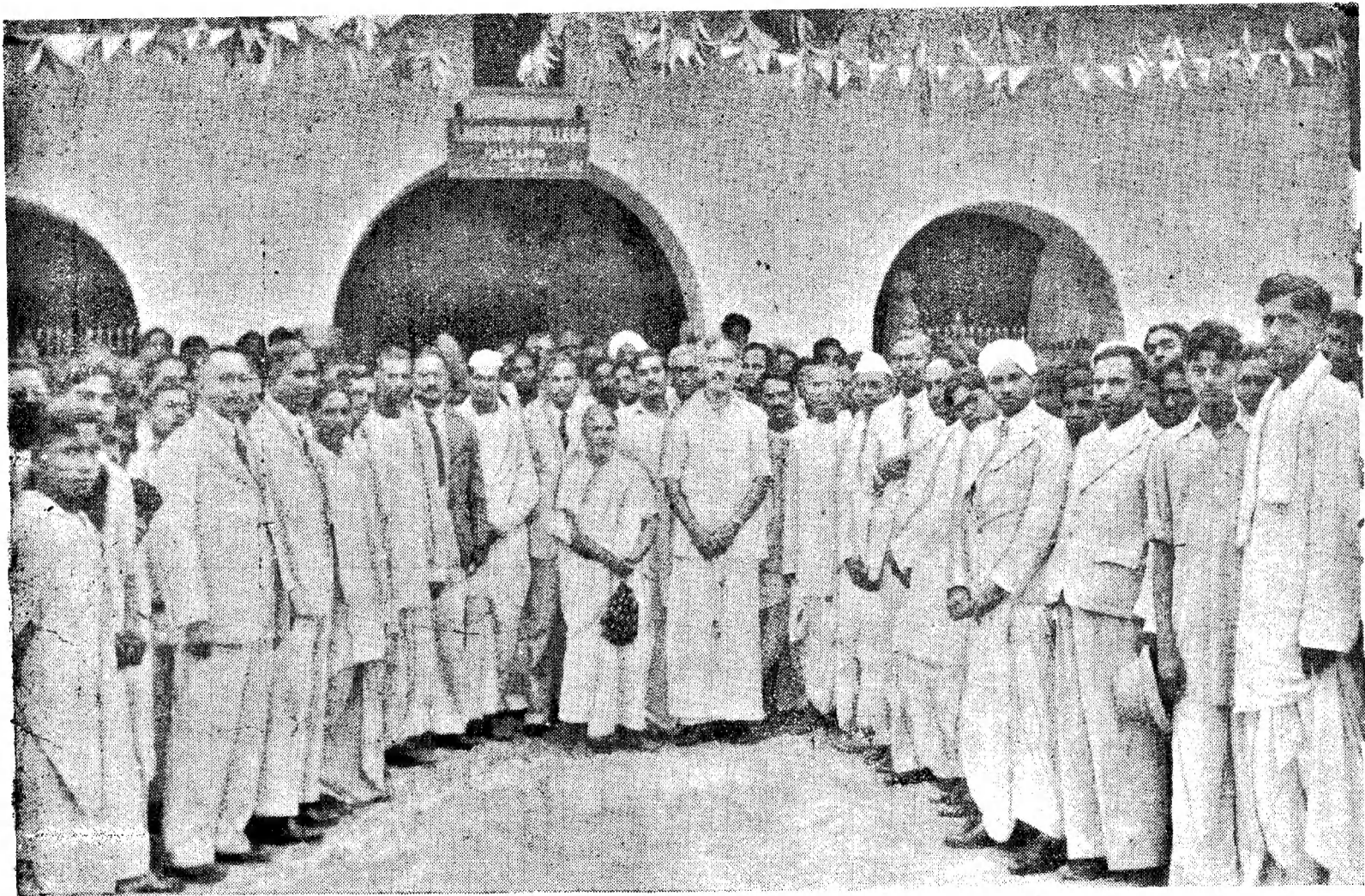
వెల
4 అణాలు

సంపుటము 41

సంచిక 44

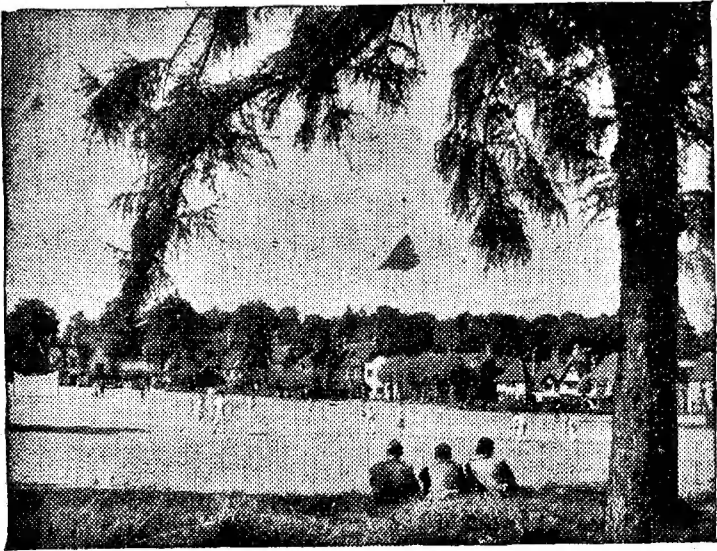
ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

జూలై 20 1949

★ గిరి ఇటలి ★

నర్సాపురం కళాశాల ప్రాంతం
లోని ము విద్యార్థులతో
శ్రీ కె. మామిడిగారి
1-7-49 న జరిపారు.

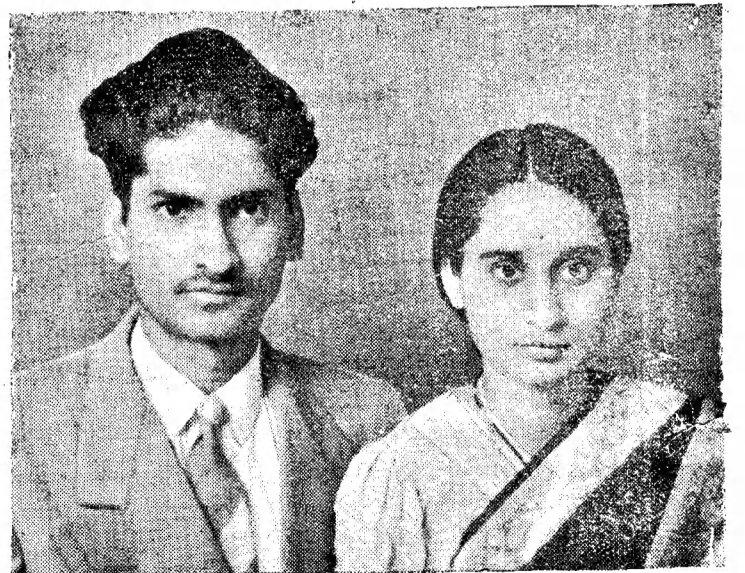
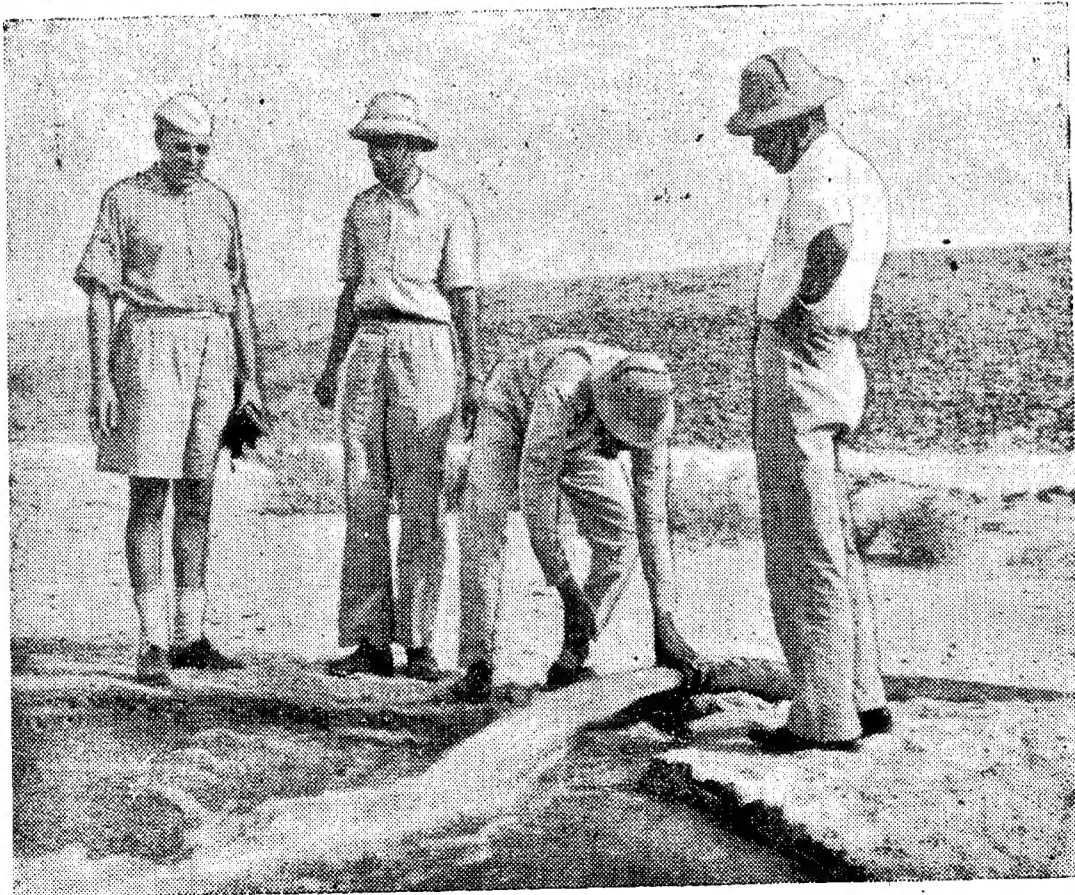

ఇంగ్లాండు పల్లె ప్రాంతంలో శ్రీ కె. క్రింద

మార్వార్లోని సాందారి అనే చిన్న పట్టణ ప్రాంతంలో (జూన్ 1949 నుండి 50 మైళ్లు పశ్చిమంగా) ఇటీవల కొంతమంది ప్రముఖ ఇరిగేషన్ ఇంజనీర్లు భూ గర్భజలాశ్రయ పరిశోధనచేసి అక్కడ పంటల అభివృద్ధికి నీటిసౌకర్యాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చునని తేల్చారు. ఈ పరిశోధనలో పాల్గొన్న కాన్పూరు వ్యవసాయ కళాశాల వ్యవశాస్త్ర అధ్యాపకుడు డా॥ కే. ఎ. కార్, కే. సి. సుజందార్ (కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యవసాయశాఖ ఇరిగేషన్ సలహాదారు) ఆర్. డి. థీర్ గారల చిత్రంలో వున్నారు.

అమెరికా స్వాతంత్ర్య దిన గౌరవారం జూలై 4 వ తేదీన జరిగిన ఉత్సవ సందర్భంలో గవర్నరు జనరల్ శ్రీ రాజగోపాలాచార్యలుగారు అమెరికా రాయబారి గౌ. లాయ్ డబ్ల్యు. హేండ్స్ ఫుగారితో ఇష్టాగోష్టిగా మాటాడుచున్న దృశ్యం.

వివాహము

పరమ: ఢిల్లీ పాలిటెక్నిక్ లో కెమికల్ ఇంజనీరింగు లెక్చరరుగా ఉన్న శ్రీ నిడమిరె గోపాలకృష్ణగారు. పధువు: విజయనగరం వద్ద కింతలిలో ప్రముఖ వైద్యుని కుమార్తె శ్రీమతి వెంకటలక్ష్మి. గోపాలకృష్ణగారు, ఆంధ్ర కాశీ విశ్వవిద్యాలయాలలో చదివి గవర్నమెంటు స్కాలర్ షిప్ పై అమెరికాలోని మిషిగన్, ఓహియో, న్యూయార్క్ విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉన్నతవిద్యాభ్యాస మొనర్చినారు.

శ్రీ పత్రిక

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర! యప్రియము తన మనఃమున కగుదా
నెరులకు నవి సేయకునికి పరాయణము పరమధర్మపథములకెల్లఁ.

—సుహృద్భారము.

Founder : K. NAGESWARA RAO

విరోధి సంవత్సర ఆషాఢ బహుళ దశమి బుధవారము

“రాయంచ దంపతులు”

ఈ జంట ఆజన్మాంతము దంపతులుగా ఉంటాయి. ఆడపక్షి గుడ్లను పొదుగుతుంది. మగపక్షి ఎటూ అపాయం రాకుండా అప్రమత్తతతో రక్షణనిస్తోంది.

(బ్రిటిష్ ఇన్స్పెక్షన్ చిత్రం)

ఆంధ్ర పత్రిక

1949-వ సం॥ జూలై నెల 20-వ తేది బుధవారము

నెహ్రూ ఉద్బోధ

ప్రధానమంత్రి పండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ బుధవారము కలకత్తాలో జరిగిన బహిరంగ సభయందు దేశ పరిస్థితులను సమీక్షించి కాంగ్రెస్ వాదుల, ప్రజల కర్తవ్యమును బోధించుచు చేసిన హెచ్చరికను ఒక్క పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్ర మే గాక యావత్ భారతదేశము గమనింపవలసి యున్నది. నేడు అఖిల ప్రపంచమును చాచాపు ఒకేవిధమైన సమస్యలు ఎదుర్కొనుచున్నవి. ఏ దేశమూ ఈ సమస్యలను తృప్తికరముగ పరిష్కరించి శాంతిభద్రతల నెలకొల్ప లేకున్నది. కార్మికసమైక్యము, పారిశ్రామిక అశాంతి ప్రబలమగుచున్నవి. ప్రధానముగ ఆసియా యందు ఒక్క భారతదేశమును మినహాయించిన, ఏ దేశమునందును ప్రజావిశ్వాసమును పొంది, స్థిరముగ పరిపాలనమును సాగింపగల ప్రభుత్వము లేదు. యూరపునందు పరిస్థితి ఇంతకంటె కొంచెము మెరుగుగనుండుటకు అమెరికా ఆర్థిక సహాయమే కారణము. కాని ప్రజాస్వామ్యమునకును, కమ్యూనిస్టునియంతృత్వమునకును జరుగుచున్న నేటి సంఘర్షణల తీవ్రతలను యూరపు, ఆసియాకూడ సమముగ నెదుర్కొని పరిష్కరింపవలసి యుండును.

ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామాంతరము యూరపులో సోషల్ డెమోక్రాట్ పక్షమునకును, కమ్యూనిస్టులకును జరిగిన సంఘర్షణలలో ప్రజాస్వామిక జాతీయవాదులు ఏ పక్షమును చేరుటకు నిర్ణయించుకొన జాలక జర్మనీయందు నాజీపక్షమును, ఇటలీయందు ఫాసిస్టులగును బలపరచి ద్వితీయ సంగ్రామమునకు దారి చేసిరి. నేడు, ద్వితీయ సంగ్రామాంతరము. ప్రపంచరాజ్యములందలి ప్రజాస్వామ్యవాదులు, మధ్యతరగతి ప్రజలు చాచాపు అదే సందిగ్ధావస్థలో నుండిరి. ప్రజాస్వామికమా? కమ్యూనిజమా? ఏది తమ సమస్యల పరిష్కారమునకు ప్రయోజనకరమైన సాధనము అను విషయమును ప్రజలు నేడు తేల్చుకొనవలసియున్నది. ప్రధానమంత్రి పండిట్ నెహ్రూ రెండు సిద్ధాంతముల బాగుచోగులను సవిస్తరముగ కలకత్తాపారు

లకు నివేదించియుండిరి. ప్రస్తుతము దేశ పరిపాలనమును నిర్వహించుచున్న ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వములు తమ ఆర్థికస్థితిని చక్కచేయలేకపోయిన వను అసంతృప్తితో ప్రజలు, ముఖ్యముగ మధ్యతరగతివారు, కొందరు కమ్యూనిస్టుపక్ష నానుభూతిపరు లగుచుండిరి. కాని ప్రధానమంత్రి పండిట్ నెహ్రూ విస్పష్టము చేసినట్లు కమ్యూనిజమునకు భారత కమ్యూనిస్టుపక్షము చేసినంతటి మహాపాపమును మరెవ్వరు చేసియుండలేదు. కనుక భారత కమ్యూనిస్టుపక్షమును బలపరచిన, కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థాపనమునకు తోడ్పడుట కాజాలదు. కలకత్తా, పశ్చిమబెంగాల్ ప్రజలు ఈ విషయమును గ్రహింపవలసియున్నది.

ప్రభుత్వ విధానముయొక్క ప్రజలు అతృప్తులై యుండవచ్చును. ఆ విధానమును మార్పుటకుగాని, అది సాధ్యముగాకున్న అసలు ప్రభుత్వము నే మార్పుటకుగాని ఒక్క ప్రజాస్వామిక విధానమునందే అవకాశము గలదు. అట్టి యవకాశమును సద్వినియోగము చేసుకొనుటకు పశ్చిమబెంగాల్ ప్రజలకు సాధ్యమైనంత త్వరలో వీలు చేయుదుమని పండిట్ నెహ్రూ హామీ ఇచ్చి యుండెను. అయితే ప్రజలు తమ కిష్టమైన ప్రభుత్వమును స్థాపించుకొన గలుగుటకు రాష్ట్రమునందు సంపూర్ణమైన శాంతి ఏర్పడవలసియున్నది. బుధవారము బహిరంగసభలోను, అదేరోజున కలకత్తాయందు మరికొన్ని ప్రాంతములందును జరిగిన సంఘటనలను గమనించిన, నగరమున శాంతిని ఏర్పరచుట అంత సులభమైన పనిగ కన్పించుట లేదు. ప్రధానమంత్రి ఉపన్యసించుచుండిన బహిరంగసభను విచ్ఛిన్నము చేయుటకే ప్రయత్నములు జరిగినవి. బాంబుల ప్రయోగమువలన ఒక రక్షక భటుడు మరణించెను.

ఇటీవల కలకత్తానగరమున పోలీసులు కాల్పులు చేసినందుకు, అధికారులు తీవ్రవిమర్శకు గురియైరి. ఉప ప్రధానమంత్రి ఒక సందర్భమున ప్రకటించినట్లు భారతీయ పౌరులపై కాల్పులు జరిపించుట భారత ప్రజా

ప్రభుత్వమునకు ఎన్నటికిని సమ్మతము గాదు. కాని పరిస్థితులు విషమించినపుడు అట్టి చర్యలు అనివార్యము లగుచున్నవి. పోలీసులు తమ అధికారమును దుర్వినియోగము చేయకుండ, తమ ఆయుధములను అమాయక ప్రజలపై కాల్పులు చేయుటకు వినియోగింపకుండ చూడవలసిందే. కాని ప్రజలే హద్దు మీరి ప్రవర్తించుచు, దుష్టశక్తులతో సహకరించుచుండిన అధికారులు ఎంత నునస్కరింపక పోయినను అతి కఠినచర్యలు తీసుకొనవలసియుండును. అట్టి చర్యల విచారింపబని ఎప్పుటికప్పుడు బాధ్యతగల ప్రజానాయకులు అందఱున చేయుచుండిన పోలీసులుగాని, ప్రభుత్వముగాని ఏ పనిని చేయజాలదు. అట్టి పరిస్థితులలో కాంగ్రెస్ కార్యకర్తల సభలో పండిట్ నెహ్రూ హెచ్చరించినట్లు సైనికవాలన అనివార్యమగును.

పశ్చిమబెంగాల్ పరిస్థితికి కాంగ్రెస్ నుదలి వర్తములే చాలవరకు కారణమైనట్లు పండిట్ నెహ్రూ పరిశీలనవలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈ పరిస్థితిని చక్కచేయవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునిపై హెచ్చుగ కలదు. అక్కడ వారు సగలుతైన ఇతర ప్రాంతములకు అదే పరిష్కారపద్ధతిని అనుసరింప చేయవలగును.

అమెరికా కర్తవ్యం

రూపాయి విలువను తగ్గించుటను గాని, పెద్ద మొత్తపు కరెన్సీ నోట్లను చెలామణినుండి తొలగించుటను గాని భారతప్రభుత్వము విచారించుట లేదని, బ్యాంకులలో వ్యక్తులు గాని, సంస్థలు గాని నిలువ చేసుకొనిన మొత్తములను వాడుకకు వీలులేకుండచేయు ఉద్దేశ్యము లేదని ప్రధానమంత్రి పండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ అధివేత శాసనసభ గత బడ్జెటు సమావేశము నందు విస్పష్టము చేసిన తరువాత దేశ ఆర్థికరంగ మందలి అనిర్ధన, అస్థిర స్థితి కొంతవరకు తొలగిపోయెను. కాని రూపాయి విలువను హెచ్చించుటకు ద్రవ్యోల్బణమువలన ఏర్పడిన విషమపరిస్థితులను తొలగించుటకు భారతప్రభుత్వము తీసుకొనిన, ఇప్పటికిని తీసుకొనుచుండిన చర్యలు ఏమాత్రము ఫలించలేదు. చెలామణియందున్న ద్రవ్యమును యుద్ధాత్పూర్వపు ప్రమాణమునకు గాకపోయినను, ప్రభుత్వ నిర్మాణ కార్యక్రమములను దృఢీకరించుచు కొని ఒక కనీసప్రమాణమున కైనను తగ్గింప కున్న నేటి ఆర్థికదృస్థి తత్ఫలితముగ ఏర్పడిన సాంఘిక సంక్షోభము తొలగదు.

రూపాయికి తిరిగి సరియైన విలువ ఏర్పడునట్లు చేయుటకు బదులు రూపాయిని నిర్యూల్బణము చేసిన, పరిస్థితు లింకను విషమింప గలవు. యుద్ధకాలమున ప్రపంచ రాజ్యము లన్నియు అనుసరించిన చతుర ద్రవ్యవిధానము, యుద్ధానంతరము అంత ప్రయోజనకర

ముగ లేదని బ్రిటన్, భారతదేశములందలి పరిస్థితులు స్పష్టము చేసినవి. కార్మికులు ఉత్పత్తిని అధికము చేయకనే అధిక వేతనముల కోరుచుండిరి. ద్రవ్యోల్బణమువలన కార్మికులకు, మధ్యతరగతి ఉద్యోగస్థులకు ప్రస్తుతము లభించుచున్న వేతనములు-యుద్ధానికి పూర్వపు వేతనములకంటె అధికముగ నేయున్నను- కనీస జీవితావసరముల పొందుటకైనను సరిపోవుట లేదు. నాణెములను నిర్యూల్బణమునర్చుట వలన వేతనములపై ఆధారపడియున్న వర్గములస్థితి మరింత అధ్వాన్నమై, నేటి సాంఘిక సంక్షోభము తీవ్రతరము గాక తప్పదు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము పైర్లింగును నిర్యూల్బణము చేయుటకు ప్రస్తుతము సమ్మతంపకపోయినను, అమెరికా వొత్తిడికి లొంగిపోయి, మరి కొన్నాళ్లకైనను, అందుకు అంగీకరింపవలసియుండును. దక్షిణ ఆఫ్రికా, ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వములు బంగారము ధరలను పెంచమని ఆందోళన చేయుచున్నవి. అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి, బ్యాంకు నిర్ణయించిన బంగారముధర సామాన్యముగ జరుగుచున్న విక్రయధరకు తక్కువగ నున్నది గనుక, ఆ ధరను హెచ్చించుటకు ప్రయత్నించెదరా యని బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ సభ్యు లొకరు ప్రశ్నింపగ, అట్టి ప్రయత్నము చేయమని ఖజానామంత్రి సర్ ఫ్రాన్స్ డ్లక్రిఫ్టు విస్పష్టము చేసెను. వెండి, బంగారముల ధరలు తగ్గిన కొంతవరకు ద్రవ్యోల్బణ ప్రమాదముకూడ తగ్గగలదు. అందుకే ఈ మాసారంభమున రిజర్వ్ బ్యాంకువారు వెండి విక్రయమును ప్రారంభించిరి. ఆగస్టునుండి బంగారమునకూడ విక్రయింప నిశ్చయించిరి. బంగారముధరను పెంచుటవలన బ్రిటన్లోనూ, తత్ఫలితముగ కామన్వెల్త్ రాజ్యము లన్నింటి యందును ఏర్పడిన బంగారము- డాలరు సమస్య పరిష్కారము కాజాలదు.

ప్రస్తుతము లండన్లో జరుగుచున్న కామన్వెల్త్ ఆర్థికమంత్రుల సమావేశములో ఈ విషయము లన్నింటిని చర్చించి, ముఖ్యమైన నిర్ణయములు జరుగవలసి యున్నవి. పైర్లింగును నిర్యూల్బణమునర్చుటకు గాని, రూపాయిని నిర్యూల్బణమునర్చుటకుగాని ఈ సమావేశమునందు సాల్పానుచున్న భారత ప్రతినిధివర్గము అంగీకరింపలేదను వార్త, భారతదేశావసరముల గమనించి, అందుకు తగినట్లుగ పైర్లింగునిలవలను విడుదల చేయుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము అంగీకరించు నను వార్త భారతీయులకు తృప్తి నివ్వగలదు. బ్రిటను, కామన్వెల్త్ రాజ్యములు ఈ ద్రవ్యసమస్యను పరిష్కరించు విధానమువైననే ఈ ప్రాంతముల శాంతి, సాభాగ్యములు ఆధారపడి యుండును. అమెరికా ఈ సమస్య పరిష్కారమునకు ఎక్కువగ సహాయపడగలదు. స్వీయక్షేమము, అభివృద్ధి దృష్ట్యాకూడ అమెరికా రానున్న ఆర్థిక మాంద్యమును నివారించ వలసి యుండును. డాలరు, బంగారము కొరత

నవల:

నాకొకటి

వి.డి. ప్రసాదరావు

గీ.

“ఎల్లండికి పరిక్షలు ఆఖరు!” అన్నాడు రాఘవరావు. “ఎల్లండినుంచీ నాకు పరిక్ష మొదలు” అనుకొంది మనస్సులో ప్రభావతి. అతన్ని బిగ్గికొనించుకొంది. ఆ తృప్తిని తిరిగి ప్రతికొని నీయాలన్న ప్రకోపనంకూడా అతనిలో నిద్రాణమయ్యే ఉంది.

మోడిగా చూస్తూ చిరునవ్వుతో అంటూంది. ఇదేనా పరిక్షకు వచ్చు!” అని వెంటనే ఆ ప్రభుత్వాన్నే తుడిచివేస్తున్నట్లు అతని పెదవులకు, మొగాన్ని పెదవులతో తుడిచి వేస్తూంది. సోమపానంతో నిర్లిప్తస్థి నలనర్చుకొన్నట్లు నిద్రకొని మెకపు అలసతో ఉన్నాయి అతని సర్వేంద్రియాలు. కొద్దికొద్దిగా జాగృతి తెచ్చుకొంటున్నాడు.

“ఈ పరిక్షల కంఠ పట్టేపు లేదు” అని చిరునవ్వు నవ్వాడు.

“పరిక్ష లవగానే సెలవలే కదూ! ఇంటికి వెళ్లిపోతా నన్నమాట! మరి కనపడవా?” - ఆ సౌఖ్యమూ, ఆ యోవనమూ చెయిబారిపోతున్నా యున్న భయంతో, ఇనుమడించిన లోభంతో ఆ తుడాలను బిగబట్టివుంచుదామన్న ఆశతో అతనిలో ఇమిడిపోతుంది.

జవాబు చెప్పబోయి మాట మార్చుకొన్నాడు.

“రేపురాత్రి గంగమీద నాన పికారువెళ్దామా? పార్లమెంటు చాలా బాగుంటుంది.”

“నిజంగానా! వెళ్దామ” ఆ మెడమీద కొత్తసాధాలు నిర్మిస్తున్నాయి. తెల్లవారబోతోంది. చివరకు సెలవు తీసికొని బయలుదేరి వచ్చేవాడు.

మర్నాడు గంగలో పడవ కుదుర్చుకొని రాత్రి మొదటిరూముకే పడవలో బయలుదేరాడు.

గంగ వెన్నెలలో తళతళపిస్తూ, “వెన్నెలంతా నమిలి నెమరే”స్తున్నట్లుంది. ప్రకాంతంగా పడవ నడుస్తూంది. అర్ధచంద్రాకారంగా పట్టణమంతా గంగకు కావలించుకొని నిద్రపోతుంది. ఉండిఉండి ఒక జంతు వేదో వైకి వచ్చి ముగ్ధక లేస్తూ ముగిసిపోతుంది. జంతువునర్హుడ మేదో సరిగ్గా గోచరం కాలేదు.

ఉత్సాహంతో అన్నీ అడుగుతూంది. “ఆ జంతువు ఏమిటో!”

“నీటిగుడ్డా లంటారు! కాని నీటిగుడ్డాలు ఉండవు!”

తెచ్చిపెట్టుకొన్న పసికనంతో ఏవేవో

వలన టైరింగ్ ప్రాంత దేశములు అమెరికాతో, ఇతరదేశాలకు దేశములతో వ్యాపారము చేయుటను విరమించుకొనిన 1930 చరిత్ర పునరావృత్తము కాక తప్పదు. ఆర్థికమాంద్యము ఏర్పడిన, తిరిగి నిరుద్యోగనమస్య తీవ్రమై ప్రజలలో అనంతృప్తి ప్రబలి, ప్రపంచ సంక్షోభమునకు దారితీయును. ఈపరిణామమును నివారించుట ప్రతిదేశమునకు నిధ్యక్షధర్మమై యున్నది. అమెరికా సంగ్రామకాలములోవలెనే శాంతికాలమున కూడ ముందడుగు వేసి, ప్రపంచబీభత్సమును నివారించవలెను.

విషయాన్ని కొత్తకొత్తగా అడుగుతోంది. అవి తెలియాలని కాదు; తెలుసుకోవా లని కాదు. విశాలమైన ప్రకృతివాతావరణంలో, స్వేచ్ఛా విహారం చేశారేటప్పటికి, పసిపిల్లలలో కోరినది దొరికినప్పుడు కలిశే “కలకల” నివాదంలాగుంది ఆ సంతోష ప్రదర్శనమంతా.

బ్రిటికి దిగువ నన్న ఇసుకలంక దగ్గరకు చేరింది పడవ. పడవదిగి ఇసుకలో నడిచిపోతున్నాడు. చిన్నచిన్న పచ్చికస్థలాలు, అడివితీగలలాంటి నేలపారులా, అక్కడక్కడ నేలకు అలుముకొని ఉన్నాయి. వెన్నెలలో ఆ పచ్చిక రమ్యంగా ఆకర్షిస్తుంది.

పడవదగ్గరకు తిరిగినచేటప్పటికి పడవ మనిషి కుమారుడు. అతన్ని నిద్ర లేపి, పడవలో కాక్కారు.

“కెత్తా బజ్జెహా, సావ్”. ఏదో మెళుకువ వచ్చినట్లుంది. ఆకాశం వంక చూశారెద్దూ. చంద్రుడు, పల్లెమార్గంలో ప్రవేశించాడు. కొద్దిగా మంచు పడుతుంది.

పడవ ఎగువకు పోవాలి. పడవమనిషి తెడ్డు వేస్తున్నాడు. కుమారుడూనే అలవాటుచొప్పున చేతులు కదుపుతున్నాడు.

“మనం తెడ్డు వేద్దామా” ఉత్సాహంతో అడుగుతుంది.

పడవ గుండ్రంగా తిరుగుతూ వెనక్కు నడవసాగింది. పక పక నవ్వుకొంటూ తెడ్డు పడవ మనిషికే మళ్ళీ వెనక్కి ఇచ్చేశారు. మొగాన చిరుచెమటలు, పట్టాయి. నవ్వుకొంటూ మళ్ళీ పక్కపక్కలనే కూర్చున్నారు. పడవమనిషి వెనుకతట్టున కూర్చుని అటుతిరిగి పడవ నడుపుకొంటున్నాడు. ఈ పైవైరవిహారాన్ని అతనికి అలవాటే కాబోలును అనుకొన్నాడు రాఘవరావు. పడవఅంచునుంచి గంగలో చేయిముంచి వేళ్ళందునుంచి నీళ్లు అలలు రాసుకొంటూ పోతున్న వర్షిడివంక చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

“ఏమిటి చూస్తున్నావు?” - ఆమె కూడా అటు వంగి, అతని వేళ్ళతో తన వేళ్లు జత గల్పింది.

ఇందాకటి జంతు వేదో మళ్ళీ దగ్గరలో నీటిలో పొర్లింతలుపెట్టి పెద్ద చప్పుడుతో మునిగిపోయింది. చేతులు గబాటున వెనక్కు తీసుకొన్నాడు.

పట్టణంలో ఎక్కడో దివాణంలో కొట్టిన గంటలు వినిపించాయి. రెండుగంట లయింది.

మారాన ఒక పెద్ద పడవమీద లైటు కనపడుతున్నాయి. ఆ పడవనుంచి సంగీతము మేళతాళాలు వినిపిస్తున్నాయి.

ఆపడవ ఏత్రైగజాలమారంలోకి సమీపించింది. పడవపైచెక్కపై పరుపులమీద ఆనుకొని హుక్కాలు తాగుతూ కొందరు కూర్చున్నారు. ఒక నాట్యకత్తె లైట్ వెలుగులో ఆభరణాలన్నిటినీ తళతళలాడించుకొంటూ నృత్యం చేస్తూ పాడుతూంది. పడవవాడు, తెడ్డువేయటం ఆపి, చూస్తూ కాసేపు ఆగాడు.

“పడవ పోనియ్యి!” అని రాఘవరావు అన్నాడు. ఆ వెల్లులో తమ పడవకనబడటం అతని కిష్టంలేదు. ప్రభావతి అటే చూస్తూఉంది.

“సూర్యుని అనే నర్తకి, పడవలోఉన్న నేట్లు, చాలా ధనవంతులు. ఈ ఒక్కజల్పాకే ఎన్నో రూపాయలు ఖర్చు అవుతాయి. ఆ నర్తకి చాలా సంపాదించింది” అని పడవవాడు ఆ వివరాన్ని వివరిస్తున్నాడు.

ఒక్కసారి చన్నీళ్లు మొగాన్ను కొట్టినట్లుంది ఇద్దరికీ—

మారంనుంచే తమ పడవను ముందుకు సాగించారు. పడవమనిషి తన సంభాషణకు ప్రోత్సాహం లేకపోయేటప్పటికీ, మళ్ళీ కుంచుకొనిపోయి, తన పనిలో తాను మునిగిపోయాడు.

ప్రభావతి రాఘవరావుముఖంవంక చూస్తూంది.

“ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు!”

“ఏమీ లేదు” - అతనిలో జాగృతి వస్తోంది.

పరిక్షలు, ఇల్లు, తన భావిజీవితం అన్నీ ఆలోచనలకు వస్తున్నాయి.

నవ్వుతూనే అడుగుతూంది.

“నేనూ ఆ నర్తకి, ఒకటే అనుకొంటున్నావు కదూ” - కంఠంలో బాధ తెలియనియగుండా, మందహాసాన్ని కప్పకొంది. “కాదు” అని త్రికరణబద్ధిగా అతను అనాలని ఆమె మనస్సులో ఉబలాటము. “ఛా! ఛా కాదుకాదు!” ఆమెను ముద్దు పెట్టుకొంటున్నాడు. అతనిమనస్సు మాత్రం ఆ పోలికనే పొడిగిస్తూ ఉంది.

“ఏమీ తెలియనివాళ్ళలా గుంటారు. ఇంత మనస్సులో భావన ఇట్టే ఎల్లా పట్టేస్తారో!” అని ఆశ్చర్యపడుతున్నాడు.

“నువ్వు నా రాణివి! నిన్నునే వదలను”

నవ్వింది. నీళ్ళమీద మాటే—కాని ఆకలిలే నీటిమీదే నిలుస్తుందనే భ్రమా, ఆశానూ!

“ఇంటికి వెళ్లి నన్ను మర్చిపోతావు కదూ?”

“ఎప్పటికీ మర్చిపోను—” చేతిలో చెయ్యి వేస్తున్నాడు. ఈ ప్రమాణాలకు అతనికి పట్టంపు లేదు. కాని ఆచేతిలో చెయ్యి వెయ్యటానికే అతని మనస్సు అలజడి పెట్టి వేస్తోంది. ఆమెముఖం వంకచూశాడు.

చిరునవ్వులోనుంచే కంట కన్నీరు కారుతూంది. చిరునవ్వు మాయమైంది. రొమ్మన తల పెట్టుకొని కన్నీటితో తడిపివేస్తోంది.

“ఈ చదువు కాగానే చక్కనియక్క నిచ్చి పెళ్లి చేస్తారు. నన్నుమరిచిపోతావు.”

అతనికి చిరాకు వస్తోంది. అతి కష్టంతో చిరాకున నెక్కుకొని అనునయం చూపించుకోవల్సివస్తోంది.

చేతిలో చెయ్యి వేస్తున్నాడు. “నే నింకెవరినీ పెళ్ళిచేసుకోను. ఈ సెలవ లయి తిరిగి రాగానే, నాతో వచ్చేద్దవుగాని వేరే ఉండిపోదాము.”

అసంభవాలు : భ్రమలు. అన్నీ తెలిసిన విషయమే. కాని ఏమో నిజం కాకూడదా అన్న ఆశ.

తీరానిజమైతే ఆ స్వరూపం ఎల్లాంటిదో అన్న భయం.

“ఒక తాత్కాలిక సంఘటన. ఇంతటితో సరి. దీనికోసం జీవితాలలో మార్పుమీరా నక్కరలేదు. ఒక పండగరోజు చేసికొన్నట్లు మాత్రమే” అనే ఆదిలో ఇద్దరూ భావించారు. కాని ఆ సంఘటనను దీర్ఘం చేసుకొందామన్న అపేక్షలో మొదటి భావనస్వరూపం సన్నసన్నగా తెలియకుండానే మారిపోతూ వచ్చింది.

ఒక నిశ్చేదస్థలాన్ని ఆనుభవించటంలోని, కోర్కె, ఆ రహస్యంలోని ఉత్కంఠనమూ, బౌద్ధుక్యమూ, ఇవే ప్రథమంలో రామణీయకత కల్పించినవి. ఇది ఒక బంధం కాకుండా, ఎప్పుడు కావలిన అప్పుడు తోసివేసుకోగల మనే ధీమా ప్రారంభంలో ఉన్నంతగా ఇప్పుడామెలో లేదు. ఆ పరిచయంలో కల్గిన మోహ మేదో, తన ఇప్పటి కాపురాన్ని వెక్కిరిస్తూ పేలవం చేస్తోంది.

ఈ సౌఖ్యం ఇల్లాకే రహస్యంగా చూడగొంటూ ఉండగల మని ఆశించింది. కాని అంత రాత్రి, జీవితపరిస్థితులూ, అన్నీ కూడా, ఆ మోహాన్ని వెక్కిరిస్తూ తుణుతుణు ఈసడిస్తూ మనస్సును కుదులిపచేస్తూనే ఉన్నాయి. ఆ కుదులింపును మరిచిపోజేయగల పరిస్థితికోసం మనే నిత్యం ఆవేదన పడుతూంది. ఆ వ్యక్తికీ నీరు త్రాగినకొద్దీ త్రాగాలని వేసే దప్పిక. ఆ మెకంలో తప్ప మనస్సుకు ఏ శాంతి లేదు.

అతను సమగాయిస్తున్నాడు. ఉపశమనకు కాలసిన ప్రమాణాలన్నీ చేస్తున్నాడు. “ఇవి నిజమే కావలసినవే!...” అనిమాత్రం మనస్సులో బెరుకుపడుతూనే ఉన్నాడు.

అతను తనకు తనగా నమ్మలేని మాటలను ఆమె నమ్మినట్లుగా, ఇట్టే తుణుల్తోనేరుకొని, మళ్ళీ చిరునవ్వులు వెన్నెలలో విరజిస్తోంది.

రాఘవరావు ఆశ్చర్యబోయాడు. అంత తుణుతుణుగా రాగల మామూలు అతనికి ఆకగాహన కావటంలేదు.

నవ్వుతూంది. “నవ్వు లేవోయ్! నన్నుమరిచి పోదువుగానిలే, చక్కనియక్కను పెళ్లిచేసుకొని చక్కగా కాపురం చేస్తూ పోయిగా జీవిండు. నేనుకూడా ఎప్పుడైనా వచ్చి చూసి ఆనందిస్తాను. ఏం, అంతేనా”. గోముగా నవ్వుతూంది. వెక్కిరిస్తోందా!

తీవ్రంగా మొగం పెట్టాడు. “ప్రభా! నామాట తప్పును. నాకు నువ్వు తప్ప ఎవరూ ఆక్కరలేదు. నువు ఇప్పుడడిచే ఇవాళే ఇద్దరం కలిసి నెళ్ళిపోదాము.”

పకపక నవ్వింది. “అబ్బా ఘుమిపు! కాపరం చెడగొట్టడే నిద్రపట్టుడు కాబోలు! నా కాపురం నాకు లేదా? నీకోసం బ్రతుకంతా పాడు చేసికొని వస్తా ననుకొన్నావా!” గట్టిగా కావలించుకొంది.

ఏమీ తెలియక ఉక్కిరిబిక్కిరాతున్నాడు.

“ప్రభా! నన్ను ప్రేమించటం లేదా!—”

నవ్వి ముద్దు పెట్టుకొంది. “పెద్దమాటలు నవ్వులే” - కంట కన్నీరు కార్తోంది. ముని వేళ్ళతో ఆమె కన్నీరు తుడిచాడు. మనస్సు కుతకుత లాడిపోతుంది.

“ప్రభా! నాతో వచ్చేయి.”

తన కన్నులు తానే తుడుచుకొంది. అతని కపోలాలు వెక్కిరిస్తూ తడుముతూ ఉంది. “పసిపిల్లాడా!”

అతనికి నామద్రా వేసింది. తన్ను అల్లుణ్ణిగా జమకట్టుతూంది. పొరువం వచ్చింది.

“కాదు ప్రభా! నిజమే!”

“ఇప్పుడా మాటలు వద్దులే - నీకీ మోహం ఇల్లాకే నిలిస్తే, శృతి మించినట్లే - అయితే గియితే”... ఆ మందహాసంలోనే అతన్ని ముంచెత్తి మార్లాడనీయలేదు.

పడవ వడ్డుకు వచ్చింది. చెట్లలో పిట్టలు కలకలరావం చేస్తూ లేస్తున్నాయి.

తను ఆమెతో ఏదో అస్తవ్యస్తంగా వ్యవహరించి ఆమెమనస్సును నొప్పించినట్లుగా అతను బాధపడుతున్నాడు. ఆమెకు తనమీద తగినంత నమ్మకమూ, గౌరవమూ కల్పించలేక పోయా ననుకొన్నాడు. ఆ నమ్మకము కల్పించక పోవటానికి, భవిష్యచ్చింతన మనస్సుకు శాంతిచే చేకూరుస్తుంది. కాని ఆత్మగౌరవముమాత్రం దెబ్బతింటూ, పొరుహాన్ని రెచ్చగొట్టూంది.

ఒడ్డున దింపి, డబ్బు పుచ్చుకొని పడవవాడు పడవ సాగించుకొని వెళ్లిపోయాడు.

“ఇంటిదాకా వస్తానా!” అంది ప్రభావతి కొంటేగా.

“వస్తాను” అన్నాడు. ముఖం కందగడ్డ అవుతూంది.

“అయితే ఉండు ఈ చీకటిలోనే స్నానం ముగించుకొని వచ్చేస్తా!”

“ఇప్పుడు స్నాన మేమిటి! ఇంటికి వెళ్లి చెయ్యకూడదా?—”

“ఆ! మళ్ళీ గంగలో స్నానం చెయ్యటం ఇప్పుట్లో పడుతుందో పడదో - వచ్చేస్తాగా గట్టున నిలూ.”

గట్టున దూరంగా కూర్చున్నాడు. గంగలో స్నానం చేయాలన్న పుణ్యలుబ్ధ్యం ఇంకా ఈ మనిషిలో ఎల్లా మిగిలిందో అని ఆశ్చర్య పోతున్నాడు. ఆ పాపభీతి, ఆ పుణ్యలుబ్ధ్యం, వైవము, భక్తి, అన్నీ ఆ భావాల్ని రక్తంలో

ఆసియాకు భారతదేశం నాయకత్వం వహించగలదా? (2)

భారతదేశం, చైనా, ఇండోనేసియా

శ్రీ యం. యన్. రాయ్

కమ్యూనిస్టు చైనా జాతీయభారతంయొక్క నాయకత్వాన్ని ఆంగీకరించుకుందని ఊహించటానికి ఎట్టి అవకాశమూ లేదు. ఈ రెండు దేశాలకూ మధ్య సాంస్కృతికమైన బాంధవ్య మేదో వున్నదనే వాదం, పట్టిభ్రమ. భారతదేశంలో బాధ్యమతం యేనాడు పతనమైపోయిందో ఆనాడే ఈ రెండుదేశాల బాంధవ్యమూ, నామమాత్రా వశేషమై పోయింది. మతస్వరూప విషయమై బాగతగా పరీక్షల చేయగల విజ్ఞు లెవరైనా వుంటే, ఈ రెండుదేశాల ప్రాచీన నాగరకతలకూ మధ్య, పోలికలకంటే విభిన్నతే యెక్కువగా గోచరమౌతుంది. ప్రాచీన, మధ్యయుగములలోని చైనా విజ్ఞాన సంస్కృతులు కేవలం లాటికమైనవేగాక, వీటికి మతప్రసక్తి అంతగా లేనేలేదు. అమాచానంగా మనం అనకునే విసిమిరంలో చైనాలో యే మతమూ, యెన్నడూ వేరుపోతుకోనేలేదు. టాయిస్టు పారలాటిక సిద్ధాంతాలను అణగగొట్టి కళాభ్యాసియోక మతం ఈనాటివరకూ జాతీయమతంగా పరిగణించబడుతుంది. ఈ మతం, సాంఘిక, రాజకీయ, సాంసారిక జీవితాలలోని నైతిక ప్రవర్తనకు సంబంధించిన సర్వసూత్రాల సంపుటికరణమేగాని, ఇది యేవిధమైన పారలాటిక మత సిద్ధాంతమూ కాదు. ఇక బాధ్యమతం సంగతి తీసుకుంటే, చైనాలోకి పరివ్యాప్తమైన అనంతరం, తన అనాది స్వస్వరూపాన్నించి పూర్తిగా మారిపోయింది. ఈ కారణంగా ఈ రెండు జాతుల ప్రజలమధ్యనూ, మానవకంగా గాని, జీవిత దృక్పథంలోగాని యేవిధమైన పాంతనా లేదు. ప్రాచ్యసంస్కృతికి చిహ్నంగా పరిగణించబడుతున్న పారలాటికతత్వం, చైనా ప్రజలలో యేకోశానా లేదు. ఇక అధునాతన యుగంలో ఈమధ్య రెండుదేశాలమధ్యనూ పెంపొందిన సామ్రాజ్యత్వం, తెల్లజాతుల ఆధిపత్యంపట్ల ఇరుదేశాలకూ వున్న ద్వేషమువలల ప్రభవించిన రాజకీయ కారణంగా యేర్పడి వున్నదేగాని మరోటి గాదు. ఇది కావాలని పెంపొందించుకున్న సామరస్యం. ఏదియేమైనా జాతీయతా ప్రాతిపదికలపైన పెంపొందిన నాటి సామరస్యం, కమ్యూనిస్టు చైనాలో ఇంకా అస్తిత్వాన్ని కలిగివుండటం అసంభవం.

ఇక భారత ద్వీపకల్పంయొక్క తుటతుది భాగమైన ఆగ్నేయాసియా వుండిఅంటే, బర్మా, మలయా, సయాం, ఇండోచైనా, మలయ్ పియ్ ఆర్మీ పెరిగ్ ప్రాంతాలు, వాస్తవానికి ఈ ప్రాంత మంతా యేవొక్క జాతికి చెందిన భూభాగమని చెప్పటానికి వీలేదు. ఆ కారణం చేత కమ్యూనిజంయొక్క చావులు పరివ్యాప్తమై యున్న ఈ స్థితిలో ఈ ప్రాంత మంతా అటు సంయుక్తాధిపత్యాన్ని వహించటానికి సావకాశమున్న కమ్యూనిస్టు చైనావైపు మొగ్గుటానికి సావకాశ మున్నదేగాని ఇటు భారతదేశపు జాతీయతత్వ నాయకత్వంవైపు మొగ్గుటం అసంభవం. వాస్తవిక దృక్పథంతో ఇలా పరిశీలించి యింతవరకూ ఈ ప్రాంతాలను వదిలివేస్తే, ఇక భారతదేశంయొక్క ఆసియా నాయకత్వ విషయం తేలవలసిన ప్రాంతం ఒక్క ఇండోనేసియా అని పిలవబడుతున్న దీవులు మాత్రం కనుపించుతున్నయ్. ఈ మాటను యెవరు స్పష్టించారోగాని, దీనివల్ల ఈ ప్రాంతం భారతదేశంలోని భాగం అవకాశానికి కొంత సావకాశం కలుగుతోంది. జాతీయ తత్వానికి ఈ "విశాల భారత" నిర్మాణాభిలాష వుండటం కూడా సహజం. అందుచేతనే ఈ నూత్ని విస్తరణ కార్యక్రమాన్ని సమర్పించుకోవటానికి ప్రాచీన సంబంధబాంధవ్యాలను త్రవ్వ యెత్తుకోవటం జరుగుతూ వుంటుంది. శతాబ్దాల క్రితం యేనాడో జానాలలోని కొన్ని ప్రాంతాలను భారతీయులు వలస వెళ్ళి ఆక్రమించారు. కాని యిందువల్ల తరువాత జానా చరిత్రలో ఆ ప్రభావ మేమీ కనుపించదు. తరువాత తరువాతి ఆ ప్రజలు మ హమ్మదీయ మతాన్ని స్వీకరించారు. ఇక అక్కడ

మిగిలినవన్న వల్ల, యేవో ప్రాచీనచారిత్రక పథిల చిహ్నాలు తప్ప, సజీవసంస్కృతియొక్క సాన్నిధ్య మేమీ కనుపించదు. కాగా, ఇటీవల పెంపొందించుకుంటున్న బాంధవ్యం కూడా కేవలం రాజకీయకారణాల వల్ల యేర్పడుతున్నదే. ఏదియేమైనా, భారత దేశానికి స్వతంత్రమైన ఇండోనేసియాకూ యేర్పడవన్నదని ఊహించబడుతున్న ఈ ఆగ్నేయాసియా బాంధవ్యం, ఒక్క ప్రాచ్యభూభాగానికి కాక యావత్ప్రపంచానికి కూడా స్థాయి చేఖూర్చటానికి కారణ భూతం కావన్నదనటం అభూతవాదమేగాని మరోటిగాదు. మైగా మరో విషయం కూడా వున్నది : భారతదేశం అక్కడవున్న తదితర ప్రజావర్గాల కన్నటికి వ్యతిరేకంగానూ, డచ్చివారికి వ్యతిరేకంగానూ ఒక విపరీత పార్టీవారికే వికారాజ్యపరిమిలో ముద్దుచేస్తున్నది. అసలు ఇప్పుడున్నది ఇండోనేసియా స్వాతంత్ర్య సమస్యకాదు. ఇష్టమున్నా లేక బాయివా ఎలాగైతేనేమి, డచ్చిరాణి అధికారం వదులుకుంటూ మన అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించింది. ఈ అధికారాన్ని, యేవిధంగా, యెవరికి సంక్రమింపవచ్చో లనేదే ఇప్పుడు తగాదా విషయం. అధికారాన్ని స్వీకరించగల ప్రభుత్వం యేదో వ్యతిరేక సంపుటికరింపబడాలన్నదే ప్రధాన సమస్య. ఈ రిపబ్లికన్ పార్టీ యాధిపత్యంలో జపానువారితో చేతులు కలిపారు. జపాను పతనమైపోయే తరుణంలో వారి మద్దతుతోనే అధికారంలోకి వచ్చారు. ఇప్పుడు, వారు ప్రజాసేవకు కంఠతూతామే ప్రతినిధులమని వాదించుతూ అధికార మంతా ఎట్టి షరతులూ లేకుండా తమకే సంక్రమింప చేయబడాలంటున్నారు. భారతదేశం వారికి మద్దతు చేస్తున్నది. ఇంకా స్పష్టంగా చెప్పాలంటే ఇండోనేసియా ప్రస్తుతం నె హ్రూ పోషకత్వాన్ని అనుభవింపతోంది. డచ్చివారికి వ్యతిరేకంగా ఇండోనేసియాకు మద్దతుగా యేర్పాటుచేయబడిన ఆసియా మహాసభ, నెహ్రూ వ్యక్తిగతమైన ఆహ్వానం వల్లనే యేర్పాటు చేయబడ్డది. ఆమహాసభ తీర్మానాన్ని భారతీయప్రతినిధి భద్రతామండలికి అందచేసినా, ఇండోనేసియాలో అధికారంలోన జరుగుతున్న అంతరంగిక పోరాటం విషయంలో భారతదేశం యే నిర్మితదృక్పథాన్ని వెల్లడించలేదు.

వైవిధ్యం లన్నీ సమగ్రంగా పరిశీలించితే రెండు ప్రధానవిషయాలు విస్తృతంగా తేలిపోతున్నయ్. భారతదేశపు ఆసియా నాయకత్వానికి గల చిహ్నముల్లా ఇక, భారతదేశం, స్వచ్ఛందమైన గత చరిత్రలేని, ఇండోనేసియాలోని ఒక ప్రత్యేక రాజకీయవర్గాన్ని మద్దతు చేయటంలో మాత్రం కనుపించుతోంది; కాకపోతే అమెరికాలో, ఆసియా నాయకత్వానికి భారతదేశం తగివున్నదని పెద్దపెట్టిన బాహ్యమైన మెచ్చుకో స్థులపరిచటంలో కనుపిస్తున్నది. మధ్య ప్రాచ్యంలోని ముస్లింశకాల సంగతి యెత్తుకోవలసినపనే లేదన్నమాట అలా వుండగా, చైనావిషయంలో, ఈ అమెరికాయే, చేయిబారిన విత్తుగా యేనాడో తిలలూ నిర్లూ కలుగుకుని ఊరుకుంది. ఇక భారతదేశపు ఆసియా నాయకత్వ మంటే అమెరికా దృక్పథంలో, భారతద్వీపకల్పం యొక్క తుది భాగాన్ని మినహాయించగా మిగిలిన ఆగ్నేయాసియా అన్నమాట. ఒక్క ప్రధానవిషయం గమనించదగి వుంది—బర్మాస్థితి ప్రమాద భరితంగా పరిణమించివుంది; మలయాద్వీపకల్పం ఇంకా బ్రిటిష్ వలసాధిపత్యం క్రింద సదమద మాతున్నది; సయాం ఒక నామమాత్రమైన నియంత దయాధిర్మాటకు వదిలివేయబడివుంది; ఇండోచైనావిషయం అసలు అజ్ఞాతచరిత్రక్రిందవుంది. ఇవన్నీ ఇలా వున్న ఈ స్థితిలో ఇండో

నేసియా విషయం ఇంత ప్రాధాన్యతకు రావటానికి గల కారణాలేమిటి? న్యాయానికి నేడు ఇండోచైనా విషయం, వికారాజ్యపరిమి తక్షణం జోక్యం కల్పించుకోవలసిందిగా వుంది. మలయా ద్వీపకల్పాన్ని బ్రిటిష్ భూస్వాములకూ చైనా పెట్టుబడిదారులకూ వదులుటలో గల అగ్రమేమిటి? ఇట్టి స్థితిలో ఒక్క ఇండోనేసియా విషయంలో చూపబడుతున్న యా పోషకత్వానికి గల కారణమేమిట ఊహించగలిగితే, ఆసియాభావి పరిస్థితి, భారతదేశపు నాయకత్వం యొక్క స్వరూపస్వభావాలూ మనకు తెలిసిపోతే.

ఆగ్నేయాసియా నాయకత్వాన్ని వహించటానికి భారతదేశానికి గల యోగ్యతల్లా యేమిటంటే, ఈ ప్రాంతాన్ని బ్రిటిష్, అంతర్వ్యం అంటూ లేకుండా, ఇంతో అంతో ప్రజామాదంగల, కొందెం స్థిరమైన ప్రభుత్వం అంటూ వున్నది ఇప్పుడీ ఒక్క దేశంలోనే. ఇందుకు భారతదేశంయొక్క స్వయంప్రతిభ యేదీ కారణంగాదు; ఇందుకు బ్రిటిష్ వారి మారదృష్టిని అభినందించవలసి వుంది—బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంయొక్క ప్రయోజనాలను కాపాడుకోవాలనే వారి స్వలాభాపేక్షనే అభినందించవలసి వుంది. శృతిమించి రాగాన పడకపూర్వమే అధికారం భారతీయులకు వప్పవేయాలనే అభిప్రాయం, లేబర్ ప్రభుత్వం అధికారానికి రావటానికి యెంతో పూర్వమే బ్రిటిష్ వర్గాలలో ఆలోచన సాగుతున్న విషయం గాజ్ ట్రేచ్చు కోవలసి వుంటుంది దివాలా స్థితిలోకి వచ్చిన యీ వ్యాపారాన్ని భారత ప్రభుత్వం నేడు స్వాధీనం చేసుకుంది. జపాను ఆగ్నేయాసియా దేశాలపైన దండయాత్ర ప్రారంభించగానే ఆయా దేశాలలో అంతర్వ్యధాలూ, రాజకీయ అరాచకమూ, అరికకల్లాలమూ పరివ్యాప్తమైనయ్. పాశ్చాత్య సామ్రాజ్యవాదశక్తులన్నీ కలిసి జపానును ఎలాగో వంగదీసినై. కాని ఆ దేశాలలో యుద్ధాత్ పూర్వమున్న శాంతి భద్రతలను నెలకొల్పటం, అప్పటికే పరువుప్రతిమలు కోల్పోయిన సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాలవల్లనూ కాదేదు. అధికారవాంఛతో ఉద్విగ్ధులగుతున్న జాతీయ పక్షాలకుగాని రాజకీయ పక్షాలకుగాని సాధ్యపడలేదు. తాము పతనమై పోతున్నామో జపానువారు నెలకొల్పిన ఇండోనేసియా, బర్మా ప్రభుత్వాలలాంటి తోలుబొమ్మ ప్రభుత్వాలు నాటి కాళ్ళమీద అవి నిల్చులేకపోయినై. ఆ కారణంగా, ఆగ్నేయాసియా ప్రాంతంలోని దేశాలన్నీ కేంద్రాధికారములుగాని, స్థిరమైన ప్రభుత్వములుగాని, శాంతిభద్రతలు గాని లేక, అరికకల్లాలములకూ, అంతర్వ్యధములకూ తాపలము లైపోయినై.

భారతదేశానికి ఆదుస్థితి పట్టలేదంటే, కేవలం, జపానును తూర్పుతీరం ముట్టుకుండా తరిమివేయటం జరిగింది గనకనే. భారతదేశంలో, ఈనాడు అధికారంహిస్తున్న, జాతీయ నాయకులు ఆనాడు ఆరక్షణబాహ్యతను వహించటానికి నిరాకరించినా అలాంటిది జరుగటం అద్భుతమైన నాటి. తరువాత అధునాతన ప్రపంచచరిత్రలో యెన్నడూ కనివిని యెరుగని ఒక విచిత్రం జరిగింది : 25 సంవత్సరాలపాటు, యేవిధమైన విజయాన్ని సాధించలేకపోయినా, తన అధికారాన్ని కూలదోయటానికి ప్రయత్నించిన రాజకీయవర్గానికి బ్రిటిష్ అధికారం వప్పుగింతచేసింది. దీంతో, ప్రపంచంలో కల్లా మహాశక్తివంతమైనదిగా తలంచబడుతున్న సుశీతమైన పాత పౌర పరిపాలనాయంత్రమే యెట్టి అంతరాయమూ లేకుండా యథాతథంగా పనిచేయటానికి అవకాశం కలిగింది. అగ్రస్థానంలో వున్న కొన్ని నందలమంది బ్రిటిష్ వారు తొలగి భారతీయులు రావటం మినహా తక్కిన పరిపాలనాయంత్రమంతా అలానే వుండిపోయింది. దేశవిభజన కారణంగా చలగేగి, దేశాన్నంతా భయంకరమైన

అంతర్వ్యధప్రమాదంలోకి కూలదోయటాని తరువాతనే హిందూముస్లిం కల్లోలాలను, అరికట్టటానికి శాంతియుతంగా అధికారప్రదానం జరగగలవలసి అవకాశం టూ యేర్పడ్డది. బ్రిటిష్ వారి ద్వారా సంక్రమించిన బలవత్తరమైన యాపరిపాలనాయంత్రమూ, అధునాతనమైన ఉన్నతపరిపాలనాకార్యములూ లేకుండా వున్నట్లయితే ఈమత కల్లోలాలు దేశమంతా పరివ్యాప్తమై అరాచకస్థితి యేర్పడివుండేది. ఉన్నతస్థాని రెండు దేశాలకు మధ్య జాగ్రత్తగా పంపకం జరిగేవరకూ చాలాకాలం మేధావులైన బ్రిటిష్ సైనికాధికారులు ఇక్కడే వుండిపోయి జాగ్రత్తగా పనిచేసారు. ఈ పునర్నిర్మాణకార్యక్రమంలో ఎట్టి తటపటాయితూ రాకుండా నానుపడారు.

నిష్క్రమించుకున్న బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదమించి, ఈ ప్రశాంతజీవితం, జాతీయభారతానికి, నిజంగా, ఒక కరప్రదానంగానే లభించింది. మహామోగియైన ఆ నాయకుడు బోధించిన అహింసాకార్యక్రమంవ్వారానూ, గతన స్వయంప్రతిభవల్లనూ ఈనాటిస్థితి, ఆగ్నేయాసియా నాయకత్వాకాశాన్ని జాతీయభారతం సిద్ధించుకోగలిగిన దనటం వట్టి కబురక. జపాన్ దండయాత్రను తిప్పికొట్టే, కార్యక్రమాన్ని, 1942 విప్లవ మని పిలువబడేనాటి సంగుటన విచ్చిన్నం చేయగలిగివుంటే, నేటి భారతదేశపు పరిస్థితులు, తక్కిన ఆగ్నేయాసియా పరిస్థితులకు యేవిధంగానూ తీసిపోకుండా ప్రమాదభరితంగా వుండే వనటానికి యెట్టి సందేహమూ లేదు. తప్పదు బొంకలకు నడిపించబడిన నాటి గుర్తుటనకు జాతీయ నాయకులు స్వయంగా మద్దతు చేయకపోయినా, దాన్ని విమర్శించకుండా ఉపేక్షించి ఊరుకున్న మాట నిజం. బ్రిటిష్ వారు సిరిసి అధికారంలో కూర్చుంటే "ఆగ్రా విప్లవా"న్ని పెద్ద విజయంగా ప్రచారంచేస్తూ జపానువారు ప్రోత్సహించిన "జాతీయవైస్యం" తాలుకు ఉద్యోగసల్పి పెద్దవిరాధి వీరులుగా పొగడుతూ విజయధ్వజాలు చేయటం ప్రారంభించారు.

జాతీయవాదులకు ఈనాడు కలిగివున్న ఈ దౌన్నత్యస్థితి కేవలం కాకతాళీయంగానూ, అధికారాన్ని వదులుకోవటంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రదర్శించిన చాకచక్యం కారణంగానూ లభించినవేగాని మరోటికాదు. నాటి పరిస్థితులలో ఇంకా అధికారాన్ని తన గుప్పెటలోనే బిగబట్టుకోవాలని బ్రిటిష్ ప్రయత్నించివుంటే అనంతమైన హింసాకాండకు పూనుకోకవలసి వుండేది. చేబరిపోయిన తమ వలసాధికారాలను నిలబెట్టుకోవటానికి ఇప్పుడు డచ్చివారు, ఫ్రెంచివారు అవలంబించుతున్న హింసావిధానాన్నే నాడు బ్రిటిష్ కూడా అవలంబించివుంటే, ఈపాటికి భారతదేశంలో యొక్క శాంతిభద్రత లనేవి వుండేవికావు. భీభత్సపరిపాలనా, అంతర్వ్యధం, అరాచకం యేర్పడివుండేది. బలవత్తరంగా పనిచేస్తూ స్థాయిలోవున్న పరిపాలనాయంత్రం చేజిక్కుకుండా వున్నట్లయితే యీ జాతీయ ప్రభుత్వానికి ఇంతటి నాయా, భద్రతా లభించివుండటం అసంభవం. ఈనాటి అభ్యుదయ నిరోధక వర్గాలూ, ప్రతి విప్లవవర్గాలూ తమ కోరికలను కొనసాగించుకునే అభిలాషతో యేవిధమైన వత్తిడినీ ఇలా తీసుకు రావటానికి అవకాశమంటూ వుండేనే వుండేది కాదు. అధికార సంక్రమణ తరుణంలో జాతీయప్రభుత్వానికి అలా బలవిచ్చిస్తే జరిగివుంటే—అలాంటి సుధితరుణంలో జరగటం సహజం కూడానూ—కల్లోలస్థితి తప్పకుండా యేర్పడివుండేది. జాతీయ కాంగ్రెస్ నాయకులకు దేశంలో ప్రతిపక్ష వర్గాలే లేవనటం, వారే దేశంలోని ప్రజావర్గాల కన్నటికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారనటం ఆధారరహితమైన నెర్రెభిప్రాయం. ఇట్టి నెర్రెభిప్రాయానికి యింతవరకూ పరిత్యాగమయ్యం అంటూ రాకపోవటంచేతనే ఇంకా అలా ఆటవ్యాప్తిలో వుంది. తక్కిన ఇతర రాజకీయవర్గా

దౌర్జన్యాన్ని, అరాచకాన్ని అరికట్టవలసినది ప్రజలే

[పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ]

ఆరు మాసాలక్రితం నేను ఈ ప్రశ్నకు లోనే ఉపన్యసించాను. కలకత్తా వైనా బెంగాల్ ప్రజలవైనా నాకు చాలా అభిమానం. నేతచరిత్రలో కలకత్తా, బెంగాలు గొప్పపాత్ర నిర్వహించాయి. ఇక్కడి సంఘటనలు యావద్భారతంలో ప్రాముఖ్యం కలిగి ఉన్నాయి. ఈ ఆరు మాసాలలోనూ ఇక్కడ చాలా ముఖ్యమైనవి జరిగింది. కానరాజ్ కర్కరణ, దోమియా, బాంబుల ప్రయోగము, ద్రావకపు బుడ్ల ప్రయోగము జరిగింది. అనేక సార్లు పోలీసులు కాల్పులు చేశారు. ఇందులో స్త్రీలు కూడా మరణించారు. "నేను కలకత్తా వచ్చినది ఇక్కడి పరిస్థితి గమనించి సరిదిద్దడానికి గాని ప్రభుత్వాన్ని, వారి చర్యలను సమర్థించడానికిగాని కాదు."

బెంగాలులో అనేక సమస్యలు వచ్చి పడ్డాయి. దేశ విభజన వల్ల ఇవీ తీవ్రమైనవి. ఆ సంఖ్యాకులైన కాంగ్రెసుకు ఈ రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకం చూడాలి. నిరుద్యోగ సమస్య కూడా తీవ్రంగా ఉన్నది. గాఢ ప్రజలు నిరాశా యుతున్నారే, అసంతృప్తులై ఉన్నారు. ఇందులో వింత లేదు. కాని తమకు ఎదుర్కొనే సమస్యలపట్ల ప్రజలపై ఖరీదైన వింతగా ఉన్నది. యువకులలో కొన్ని వర్గాలవారి పై ఖరీదైన మరీ కోపనీయంగా ఉన్నది. రేపు వీర పరిపాలించవలసి ఉన్నాయి. దీనికిగాను వీరెట్టి శిక్ష, పాండుతున్నారనే ప్రశ్న.

దేశచరిత్రలో వ్యక్తులు ప్రధానం కాదు. ప్రజల జాతీయ జేమనూ, భద్రతా ప్రధానమైనవి. పరిపాలన సాగిస్తున్న వారు అప్పుడప్పుడూ తప్పులు చేసి ఉంటున్నారు. వారిలో లోపాలు ఉంటున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినాక అనేక విషయ సమస్యల నెదుర్కొన్నా మర్న మాట మరువరాదు. అనేక లక్షల శరణార్థులకు నిలువనిడ కల్పించవలసి వచ్చింది. ఒకే సంవత్సరంలో కాశ్మీరు హైదరాబాదు సమస్యలను ఎదుర్కొనవలసివచ్చింది. ప్రభుత్వం ఈ సమస్యలను ఎదుర్కొన్నది గాని బెదిరి పారిపోలేదు. ఈ సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం తమకు గల సర్వశక్తులూ వినియోగించింది.

ఇటీవల దక్షిణ కలకత్తా ఎన్నికలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి ఓడిపోయారు. ఎన్నికలో గెలుపూ ఓటమి ఉంటుంది. దీని కొరకు నేను కలకత్తా రాలేను. ఇది అంత ప్రాముఖ్యం గల విషయం కాదు. బెంగాలులో ప్రజలు అసంతృప్తులై ఉన్నట్లు వార్తలు వచ్చినవి, లడఖ్ వెళ్లవలసినవని కలకత్తాలో నట్టుయితే నేను ఇంకా ముందుగానే కలకత్తా వచ్చి ఉండను.

నేనిక్కడ ఉన్న మూడు రోజుల్లోనూ అనేకమందితో మాట్లాడి రాష్ట్ర సమస్యలు అవగాహన చేసుకొన్నాను. వీటిని పరిష్కరించవలసి ఉన్నది. ఇక్కడి పరిస్థితిని గురించి ఢిల్లీలోని నా అనుచరులకు చెప్పి, వారి అభిప్రాయాలు బెంగాలు ప్రజలకు తెలియజేస్తాను. అయితే ఈ సమస్యలను చివరకు పరిష్కరించవలసినది బెంగాల్ ప్రజలే. మేము పరిష్కారానికి తోడ్పాటు మాత్రమే ఇవ్వగలము.

లక్నో కాలకర్మవశాత్తూ నేను అలా కట్టుబడి వుండటం తలపించింది. పరిపాలనా సంక్రమణ పై నికబలమూ, పోలీసు శాఖా, సునాయాసంగా చేజిక్కి వున్న కారణంగా, నేను జాతీయ నాయకులు దేశాన్ని పాలించగలుగుతున్నారు. ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతరీత్యా జాతీయ ప్రభుత్వానికి న్యాయసిద్ధమైన ప్రతిపత్తి యేదీ లేదు. క్రియతః అధికారం లభించింది. అంతకు ముందు రేమీ లేదు.

[నిర్బోధకులైన యువకులు దౌర్జన్యాన్ని ప్రజలు సహించరాదని, కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవాన్ని ప్రజలే అరికట్టాలని ప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ అభిప్రాయం. పౌరహక్కులు, పౌరస్వాతంత్ర్యం అని నినాదాలు చేసే కమ్యూనిస్టులే ఆ సూత్రాలు నతిక్రమించి ప్రజల జీవనంలో కల్లోలం అరాచకం తెచ్చి పెడుతున్నారు. దేశంలో సమన్వయన్ని తీసి ప్రభుత్వమే పరిష్కరించవలసినప్పటికీ పరిష్కారం ముఖ్యంగా ప్రజలపైనే ఆధారపడి ఉంటుందని పండిట్ నెహ్రూ కలకత్తా బహిరంగ సభలో చెప్పారు. కాంగ్రెస్ లో వైషమ్యాలు, అవినీతి మొదలైన సమస్యలను గురించి, కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవాన్ని గురించి పండిట్ నెహ్రూ చెప్పిన వాక్యాల్ని ఆంధ్రలోకం శ్రద్ధగా గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి వారి ఉపన్యాస సారాంశాన్ని ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము.]

కాంగ్రెసువారు, కాంగ్రెసేతరులూ, పౌరులూ, విద్యార్థులూ, స్త్రీలూ, శరణార్థులూ నాతో మాట్లాడారు. అదివరకు తెలిసినవిషయాలు కాక ఇతర విషయాలు కూడా నాకు ఇప్పుడు తెలియవచ్చినవి.

ఈ మూడు రోజులలోనూ ప్రభుత్వం మీదా, కాంగ్రెసు సంస్థ మీదా నానగ్గు అనేక ఫిర్యాదులు వచ్చాయి. బెంగాలు కాంగ్రెసులో అనేక చీకటలు ఏర్పడి పదవికొరకు నువ్వులాటలు జరుగుతున్నవి. ఇదివరలో ప్రజలకు సేవ చేసే, ఆపత్కాలంలో ప్రజలకు ఆంధగా నిలబడి, ప్రజల స్వాతంత్ర్యం కొరకూ తిండి కొరకూ పోరి, కాంగ్రెసు సంస్థ ఉన్నది వచ్చింది. కాంగ్రెసు ప్రజాసేవ మానిన నాడు నిర్మూలమై పోతుంది. ప్రజలకు దానియందు విశ్వాసం నశిస్తుంది. పూర్వ ఉన్నతిమీద ఆధారపడి ఏసంస్థానిలవలేదు. ప్రజల ప్రత్యక్ష దైనిక సమస్యలూ కష్టాలూ పరిష్కరించాలి. కాంగ్రెసు వారు ప్రజల కష్టమైతే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పనిచేయలేవు.

అవినీతిని గురించి ఫిర్యాదు లున్నవి. దేశంలో అవినీతి ప్రబలి ఉండడం నే నెరుగుదును. అధికారులలోనే కాక సంఘం లోకూడా అవినీతి ఉన్నది. ఇది యుద్ధ ఫలితం. స్వాతంత్ర్య సమరవీరులు జైల్లో ఉన్న తరుణంలో దొంగ వ్యాపారములూ ఆకాపాతకులూ నూనవర క్రింద సరసులు చేర్చారు. అనేక లక్షలమంది ఆకలికి చచ్చారు. ఔషధంవల్ల కలకత్తా వీధులలో స్త్రీలూ, పురుషులూ, పిల్లలూ దారుణంగా చచ్చిపోతుంటే వీరి హృదయాలు చలించలేదు. జైలునుంచి విడుదల కాగానే నేను ఈ దొంగ వ్యాపారముల నడపిన వీధుల్లో ఉరి తీయాలన్నాను. ఈ మాట నేను మరచలేదు. సంఘంలో నీతిని రూపు మాపాలని ప్రభుత్వం తీర్మానించింది. అవినీతి, పక్షపాతమూ, దొంగ వ్యాపారమూ, లాభాల దోపిడి అంతం చేయడానికి ప్రజలు ప్రభుత్వంతో బాటు కలిసి పనిచేయాలి.

కలకత్తాలో ఇటీవల అల్లరులు జరిగాయ్. పోలీసు కాల్పుల ఫలితంగా స్త్రీలు సహితం ప్రాణాలు కోల్పోవడం కోపనీయం. పోలీసు కాల్పుల తర్వాత మైనర్ వాటికి కారణభూతమైన పరిస్థితులు కూడా అంత గర్వమైనవే. సంఘ విభాగంనుంచి సంఘాన్ని కాపాడవలసిన కర్తవ్యం ప్రభుత్వంపైన ప్రజలవైనా కూడా ఉంది.

బెంగాలులోని కమ్యూనిస్టులు బాంబులతోనూ, ద్రావకపు బుడ్లతోనూ అరాచకం కల్పించ నిర్ణయించారు. ఇంత పెద్దపట్టణంలో కొద్దిమంది యువకులు ఈ కార్యక్రమం ఎట్లా కొనసాగించగలుగుతున్నది నాకు బోధపడలేదు. ప్రజలు వీరినెందుకు సహిస్తున్నారు? కొద్దిమంది కర్రవాళ్లు వచ్చి ప్రజలను

బ్రాములలోనుంచి, బస్సులలోనుంచి దిగమని అడిగి, నాటివి దగ్గంచేస్తుంటే ప్రజలు వారి మాటవింటూ, వారి నెందుకు బలపరుస్తున్నారు? ఇటువంటి పరిస్థితిలో ప్రజలు కలకత్తాలో నివసించలేరు. ఎక్కడిపనులక్కడ నిలచిపోయి పౌరజీవితం స్తంభించిపోతుంది. దోపిడి దారులు కలకత్తాను వశపరచుకొని ఒక గొప్ప సిద్ధాంతం పేరిట, గొప్పగా ధ్వనించే నినాదాలతో దోపిడి సాగిస్తారు. కాంతి యుతున్న పాదాలు వారి వాత పడతారు. అవినీతికన్న కూడా ఇది భయంకరమైనది. కలకత్తా ప్రజలు కలిసి కట్టుగా ఈ ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోవాలి. ఉదాసీనత వహించరాదు. పోలీసులూ సైనికులేకవలం ఈ ఉపద్రవాన్ని తొలగించలేరు. ప్రజలు కూడా తోడ్పడేనే కాంతిభద్రతలు కాపాడానికి సాధ్య మాతుంది.

భారతీయ కమ్యూనిస్టులు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలకు శత్రువులు. భారత కమ్యూనిస్టులు సాగించే దోపిడీలూ, దహనాలూ, ప్రజలలో భీతి పుట్టించడమూ కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థ నెలకొల్పడానికి సాధనాలు కాజాలవు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారి ప్రస్తుత విధానం సాగనిచ్చినట్లయితే దేశం తగులబడిపోతుంది. కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మీద ప్రజలకు న్యాయమైన ఆక్షేపణలే ఉండవచ్చు. కాని గూండాపద్ధతుల ద్వారా దేశం యొక్క భవిష్యత్వాన్ని నిర్ణయించే పద్ధతుల్ని ప్రజలు సహించకూడదు.

బాంబులూ, ద్రావకపు బుడ్లూ, దోపిడీలూ, దహనాలూ రాజకీయ సాధనాలుగా ఉండరాదు. ఆ వ్యక్తుల చేతిలో పడితే రాజకీయాలే నశించి పోతవి.

గడచిన 80 ఏళ్ళపాటూ మనం ప్రజల శత్రువుతో కఠినమైన పోరు సాగించాం. అది తీవ్రమైన యుద్ధం. అయితే ఆ ఉద్యమాన్ని గాంధీమహాత్ముడు నడిపించాడు. ఆయన దేశానికి ఉదాత్తమైన సంఘోష ఇచ్చాడు. స్వాతంత్ర్య సమరాన్ని ఆ సంఘోషే నడిపింది. గాంధీజీ నడిపించిన స్వాతంత్ర్య సమరం ఇతర దేశాల మన్ననలు కూడా అందుకొన్నది. ఒక కొత్త విధానం అమలులోకి వచ్చింది. అదే ఆహింసా సంఘోష. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన అనంతరం మనం మన ఆంతరంగిక సమస్యలను హింసతో పరిష్కరించుకోరాదు. మనం ఇప్పుడు బాంబులతోనూ ద్రావకపు బుడ్లతోనూ ఎందుకు పోరాడాలి? ప్రజలు గాంధీజీ సంఘోష విస్మరించరాదు. రాజకీయ వ్యవస్థలూ గుహకులతోనూ, లారీలతోనూ పరిష్కారం కాజాలవు. అందువల్ల తుపాకులకూ, లారీలకూ పెట్టిన వస్తుంది. అది ప్రజాస్వామిక పద్ధతి కాదు.

తమ శత్రుమే గొప్పదనీ, హింసావిధానంతో ఇప్పటి ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టగలమనీ కమ్యూనిస్టులు భావించినట్లయితే వారు చాలా పొరబడుతున్నారు. ఇట్టి చర్యలు సాగినట్లయితే మిలిటరీ పరిపాలన

ఇప్పుడని ఆవుకుంది. దానివల్ల పాసిజమూ, జీజమూ, హిట్లర్ జమూ తల ఎత్తుతూ జర్మనీలో దువిధంగానే సోషలు డెమోక్రాటులకూ, కమ్యూనిస్టులకూ సంఘర్షణ జరిగింది. దాని ఫలితంగా నాజీజమూ బలపడింది.

నేను బెంగాలులో నిరుద్యోగం ఉన్నది. అనేక జేమిండికి ఉద్యోగాలు కావాలి. వారి గతి ఏమిటి? వారికి ప్రభుత్వం ఉద్యోగా లభిస్తేదు. అన్ని భాగస్వామీలేవు. అయినప్పుడు గత్యంతర మేమిటి? వీరిని పన్నాత్పత్తి నియోగించాలి. కొత్త సదుపాయాలు కల్పించాలి. కొత్త పాకర్లీలు ఆరంభించి పనులు కల్పించాలి. అయితే బెంగాలు పరిస్థితి దానికి అనుకూలంగా ఉన్నదా?

ప్రజల జీవిత ప్రమాణం మోచావుంటే ఉత్పత్తి మోచావు. అప్పుడే సంపద వృద్ధి చెందుతుంది. దేశీయ సంపద వృద్ధి చెందటమంటే ప్రజల సంపద వృద్ధి చెందడమన్నమాట. ఈ విధంగా జీవ ప్రమాణం మోచుకుంది. నిరుద్యోగం తొలగించి, జీవన ప్రమాణం మోచుకుంటే దేశంలో పరిశ్రమలూ, ఉత్పత్తి పెరగాలి. ఇది సమగ్ర నినాదాలతో సాధ్యం కాదు. సమగ్ర నినాదాలు అయోమయం తెచ్చి పెడతాయి. ఉత్పత్తి తగ్గించి, పరిస్థితి ద్రవ్యం చేసి, జాతీయ వికాసానికి భంగం కలిగిస్తవి. దీనివల్ల ప్రజల పరిస్థితి మరింత తీవ్రించి కష్టాలు అధిక మవుతవి. ఆ కారణంచేతనే భారత కమ్యూనిస్టులు ఉత్పత్తికి విఘ్నాలు కల్పించి, దేశంలో ఆకాంతి రెచ్చగొట్ట నిశ్చయించారు. ప్రజల కష్టాలు మోచుతే అసంతృప్తి ప్రజలకు దని వారి భావం. అయోమయమూ, నిరాశా చెలరేగుతవి. దీని మూలంగా పోలీసులు తుపాకులు ప్రయోగించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఆ అసంతృప్తిని పురస్కరించుకొని కమ్యూనిస్టులు బలపడవచ్చు. చాలామంది తమ వర్గంలో చేరిపోతారు. విప్లవమనేది మరింత చురుకుగా సాగుతుంది. వారి కార్యకలాపాలు పురస్థితి. వారు ఆకాంతిని నమ్ముకొని దానికి తగిన పరిస్థితులు కల్పించ నిశ్చయిస్తారు. ప్రమాదం గురించి ప్రజలు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. దేశద్రోహులు తరుణానికి వేచి ఉన్నారు. కాశ్మీరు సమస్య ఇంకా పరిష్కారం కాలేదు. ఈ తరుణంలో దేశంలో ఆకాంతి ఏర్పడడం శత్రువులకు ఉత్సాహకర మవుతుంది. మోయివ్వం వచ్చిన రాజకీయాలు ఆవలంబించండి. ఆకాంతి మాత్రం కలిగించకండి. దానివల్ల దేశాన్ని శత్రువుల పరం చేసినవారాతారు.

భాషారాష్ట్ర సమస్య:

భాషారాష్ట్ర సమస్య, రాష్ట్ర సరిహద్దుల పునర్నిర్మాణమూ చాలా కాలంగా పరిష్కారం కావలసి ఉన్నమాట నిజమే. ఇది సమస్యమైన కొరికే. పరిపాలనా

మూలసూత్రములు, ప్రాథమికహక్కులు

శ్రీ వంద్రంగి రాజేశ్వరరావు

నూతన రాజ్యాంగమందు పరిపాలనా విధుల తీర్తిగ నిర్దేశించవలయునో మూలసూత్రములు సూచించును. ఈ ఆశీస్రాయము స్పృహను లోబరుచుచు, ఆయుర్లండుద్వారా వ్యాపించును. ఈ సూత్రములను వ్యాఖ్యానముల ద్వారా అమలుపరచుటకు వీలు లేదు. వీటివల్ల హక్కులుగాని పరిహారములుగాని లభించవు. అయినప్పటికీ పరిపాలనావిధానమందు వీటికి ప్రముఖస్థానము కలదు. వీటి కనుగుణముగనే చట్టములు చేయవలసియున్నది. పౌరుని కుండవలసిన: (1) జీవితపు హక్కు (2) సంఘపు ఆస్తిమీదగల హక్కు, ఖాయదా (3) భాగ్యమును పుత్రులైన వినోదీకరించుట (4) ప్రేమపురుషులకు సమానసంపాదనాహక్కు నిచ్చుట (5) కార్యకల ఆయురారోగ్యములు (6) బాల బాలికల భవిష్యత్తును భగ్నము కాకుండ కాపాడుటను, గురించి ఉద్దేశించబడినది. ప్రతి పౌరుడు పనిచేయుటకు చదువుకొనటకు నిరుద్యోగిగా నున్నపుడు, వృద్ధాప్యము వచ్చినపుడు ముగిసినపుడు మరెప్పుడుగానైన నను ఆదాయము వచ్చుచు ప్రభుత్వమునుండి సహాయమును పొందుటకు గల హక్కు గుర్తించబడినది. పనిచేయుటకు వలయు వుచితముగు ఏర్పాట్లు, ప్రమాతి పోకర్మములు, జీవితానంతరములకు వలయు భత్యము, ప్రజానీక మందరకు వర్తించు ఒకే మాదిరి చట్టములు, నిమ్నజాతులవారికి తదితరముగా వెనుకపడినవారికి తగు విధమున సహాయము చేయుటకు నిర్ధారణ అయినది.

ప్రభుత్వము ప్రజలజీవితపరిమాణమును, ఆయురారోగ్యములను పెంపొందించవలయును. చారిత్రాత్మకముగు ధర్మములను వస్తువులను కట్టడములను పెంపొందించవలసియున్నది. కాని కుటుంబమును గురించి ఏమియు చెప్పబడియుండలేదు. ఈ లోటు శోచనీయము. ఈసందర్భమున ఆయుర్లండు రాజ్యాంగమందలి 41 వ, సూత్రము గమనార్హమైనది. దేశములో కుటుంబమును సైన్యముగ ఆత్మీయత ప్రధానమైన పవిత్ర సంస్థగ యెంచవలయునని, దానికి సంబంధించిన వైతిక సంపత్తి, హక్కులు, సంస్కృతి చట్టముల కఠినమని, దాని ప్రతిపత్తి అధికారము సాంఘిక వ్యవస్థకు పురోభివృద్ధికి అనివార్యమే కాక దేశసాభాగ్యమున కత్యవసరమని అందుచే ప్రభుత్వము దీనిని సకలవిధముల సహకారములతో నిర్వహించవలసి నిర్దేశించబడినది. మరిన్ని కార్య నిర్వాహక న్యాయకాఖ్యల విభజనలకు కృషి చేయవలయునని కూడ కలదు. గోవధనిషేధము, కుటీరపరీక్షల పోషణ, గ్రామపంచాయితీల సమర్థరణ కూడ అమలులోకి తేవలయునని నిర్దేశించబడినది. అన్నిటికన్న ముఖ్యముగా ప్రపంచశాంతి భద్రతల నినుమడింప చేయవలయునని కూడ కలదు.

పౌరుని కుండవలసిన ప్రాథమిక హక్కులకు ప్రముఖస్థాన మియ్యబడినది. నేడు ప్రచారమందున్న రాజకీయ సాంఘికాదర్శములతో శాశ్వతముగ సంపదలసిన రాజ్యాంగమును నింపి ఆనకట్టవేయరాదనువారు కూడ కలరు. విరాజా చెప్పినట్లు లీ హక్కులు పంచాంగమందలి ఒక లోక ఫలితములుగా పరిణమించవచ్చును. వీటిని రాజ్యాంగమందు వీటికి తావు లేదు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములందు రాజ్యాంగ మమలులోకి వచ్చిన కొన్ని సంవత్సరముల పిమ్మట యీ హక్కులు సవరణలద్వారా ఏర్పడినవి. ప్రమాదకరముగు పరిస్థితులచే వీటి ప్రాముఖ్యత పెండు. ప్రాథమికహక్కులు నిర్వహించుటవలన నిరంకుశత్వము నిర్మూలముగునని ఎందుట పారపాలు. కాని రాజ్యాంగ చట్టమందు దట్టి నిర్దేశన ముండుటవలన న్యాయాధిపతికి, న్యాయవాదికి, పరిపాలనకు పౌరునకు ఏకదైవమయము లన్నియు జ్ఞప్తియందుండి పరిపాలనావిధానము సక్రమముగను సవ్యముగను సరళముగనునడచిపోవును. స్వాతంత్ర్యభద్రతలను సమీకరించుటయే పరిపాలనాక్రమ మందలి ప్రధానాంశము. ఈ రెంటిని సమన్వయించుట కష్టతరము. స్వాతంత్ర్యానంతరము ప్రాథమిక హక్కులపై ఆధారపడియుండును. మరిన్ని సహనము స్వాతంత్ర్యమునకు పునాది. సహన మనగా అశ్రద్ధతో కూడిన ఉదాసీనత కాదు. భేదాభిప్రాయములు తరచినవివాదనే యధార్థము లేలనని నమ్మి అట్లన్ని తరహాలావములను వెలిబుచ్చుటకై తగు సావకాశమును కలిగించుట యధార్థముగు సహనము.

అసాధారణ పరిస్థితు లేర్పడినపుడే ప్రాథమిక హక్కులను చాలవరకు తగ్గును. ఇట్టి ఏర్పాట్లు ప్రతి రాజ్యాంగమందును వుండి వున్నది. వ్యక్తిగతముగు హక్కులకు భంగము కలిగినను సంఘము యొక్క శ్రేయస్సును భద్రతను కాపాడవలయుననుటయే యందులకు కారణము. ఈ హక్కులకు గల హద్దులను విశాలముగా నిర్వహించినచో నూడవరీష్ జర్మను ప్రభుత్వముందువలె నిరుపయోగమయి నశించును. కాని యీ హద్దులను మరి కుశలముచేయుచో అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందువలె అధికసాంఘిక సంస్కరణల

కష్టంకులు బయలుదేరును.

తొలుతగా (1) దుర్మాయులకద్దరు, భోజన, వసతి, విశ్రాంతి క్రిడాప్రదేశములందును, (2) వాణి, కూప, తటాక, రథ్య, బహిరంగప్రదేశములందును, జాతి, మత, వర్ణ, లింగభేదముల మూలముగా నెట్టి విచక్షణా జరుగదని చెప్పబడినది. ప్రభుత్వకాఖ్యరీయం దందరకు సమానావకాశము లుండును. కాని ప్రతిభుత్వానికి కొంత కాలమునుండి దేశమందు సీరవాస ముండవలయునని నిబంధనను ప్రజాసభ చేయవచ్చును. కాని ఏదోవిధముగ వుద్యోగమందు ప్రదేశించిన పిమ్మట ఎట్టి విచక్షణ వుండదు. అస్పృశ్యత చట్ట రీత్యా నిర్మూలించబడినది. ప్రభుత్వ మిక పౌరులకు బిరుదులను ప్రసాదించదు. పరాయిప్రభుత్వము లిచ్చెడు బిరుదులను భారత పౌరులు స్వీకరింపరాదు. కాని పైనిక, విద్యాసంస్కృతి కాఖ్యలందు వున్నత గన్నవారి కిచ్చు బిరుదులపై నిషేధము లేదు. పౌరులకుండు ప్రాథమిక హక్కు లేమనగా—

- (1) వాక్స్వాతంత్ర్యము.
- (2) శాంతియుతముగను, నిరాయుధులుగను గుమిగూడుట.
- (3) సంఘములను, సమితులను ఏర్పాటు చేయుట.
- (4) దేశ మందంతటను స్వేచ్ఛగా సంచరించుట.
- (5) ఏప్రాంతముం దైనను నిశశించుట లేక నిరపకుట.
- (6) ఆస్తిని సంపాదించుట, భుక్తపరుచు కొనుట విక్రయించుట.
- (7) ఏవృత్తినైనను నిరాటంకముగ సాగించుట. ఆస్తిపై యిచ్చిన హక్కు బలీయముగా నుండుటచే అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములలో కంటేను, రాజోవు భారత ప్రభుత్వము సంకల్పించెడు సంస్కరణలకు నిరోధము కల్పనని తోచుచున్నది. ఈ హక్కులన్నియు కొన్ని హద్దులకు నియమములకు లోబడి యున్నవి. అందుమూలముగా అనసరము వచ్చినపుడివి నిరుపయోగముగు నను వాదముకూడ కలదు. కాని అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములందు ప్రాథమిక హక్కులన్నియు నియమబద్ధము కాకుండా నిర్వహించుటచే దరిమిలాను సుప్రీము కోర్టు హద్దులను నిర్ణయించవలసి వచ్చెను. అట్టి అవసరము లేకుండా మన రాజ్యాంగమందు ప్రాథమికహక్కులకు గల హద్దులు నిర్ణయించబడినవి.

వ్యక్తిగతముగు హక్కులు నియమ బద్ధమునుజేయుమును సదా జ్ఞప్తియందుంచు కొనవలెను. ప్రజాప్రభుత్వమందు స్వాతంత్ర్యమునకు సంఘ నియమములకు సమన్వయ మనివార్యము. ప్రాథమిక హక్కులను నిర్వహించగనే సాధక బాధకముల ననుసరించి వాటి హద్దులను నిర్ణయించుట కూడ తప్పనిసరి. అట్టి హద్దులు పేటరుహితమై కఠినముగ నుండకూడ దని కోరుట మాత్రము న్యాయము. ఎటులైనను హక్కులన్నియు రాజ్యాంగసూత్రముల కనుగుణముగ నుండవలెను. కేవలము ప్రాథమిక హక్కులు కలవని నిర్వహించిన చాలదు. అవి అమలుజరుగునట్లు చూడవలెను. హక్కులకన్న హద్దులకు నియమములకు ప్రాముఖ్య మియ్యబడిన దని చెప్పట అతిశయోక్తి కాదు. ఈ, చ, తప్పక హద్దుల ననుసరించి ప్రవర్తించుచో హక్కులు సామూహిక మగుటయే కాక రాజ్యాంగతత్వమునకే వ్యతిరేకముగు ఫలితములు కల్గెను.

నేరములకై విధించెడు శిక్షలకు వ్యక్తిగత ప్రాణ, స్వాతంత్ర్యములకు తగు రక్షణలు కలవు. శాస్త్రరీత్యా అందరు సమానలే. వర్తకవాణిజ్య విషయమై సర్వస్వాతంత్ర్య మున్నను మానవుల నమ్ముట పిల్లలచే పనిచేయించుట నిషిద్ధము. ప్రజాహితముగు నేవమాత్రమందరు విధిగా చేయవలసియున్నది. కాని ఆపని ఫలానా అని తెలియచేయుటకై తగు నిర్దేశనము లేదు. మతప్రచారాధికారమును మత, మనో స్వాతంత్ర్యములతో నుడిగుచ్చుట శోచనీయము. దేవాదాయ ధర్మాదాయములు పెంపొందించుటకై అస్తులను సంపాదించి క్యూరీంచుటకు స్వాతంత్ర్యమున్నది. ఒకానొక మత కాఖ్య నభివృద్ధిపరచుటకు కూడ తగు సావకాశములు కలవు. విద్యాలయములందు జరుగు మత బోధ అన్యాయ తప్పని సరికాక యిచ్చానుసారముగ నుండును. ఆస్తి సంపాదించు అధికారము, ప్రజోపయోగకరముగు పనులకు అత్యవసర మునచో సదరాస్తిని ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకొను హక్కుకు లోబడి యుండును. ప్రాథమికహక్కులను ప్రధాన న్యాయస్థానముద్వారా ఆచరణలోనికి తెచ్చు ఏర్పాట్లు ప్రాణపద మైనదని చెప్పవలెను. కానన సభ యీ అధికారమును క్రింది న్యాయస్థానములకుకూడ పరచవలెనని తీర్మానించుటకు సావకాశము కలదు.

కరాచీ కాంగ్రెసు తీర్మానమున కనుగుణముగ ఆయుధములను ధరించు హక్కు లేదని కొందరు కించ కలదు. ఇట్టి హక్కు లేనిచో సాధారణముగ బాధపడునది చట్టబద్ధముగ ప్రవర్తించు పౌరులే. వార్షన్యవాదుల కేటులనో అటులు సమ్మర్థిగ ఆయుధములు లభించుచునే యుండును. అపుడు శాంతిప్రియులగు పౌరులు బాధపడవలసి వచ్చును. ందుకల్ల ప్రభుత్వమునకే ప్రజలనిడ నమ్మకము లేదని కూడ ధృవపడును. కాని యందుల కొక యుక్తియుక్తముగు సమాధానము లేకపోలేదు. కాంగ్రెసు ఆయుధ శాసనముపై దండెత్తినప్పటి పరిస్థితులకు నేటి పరిస్థితులకు చాల భిన్నత్యాసము కలదు. స్వతంత్రదేశమందు సాయుధ బలమంతయు ప్రజాభిమానమును చూరగొనెడు ప్రభుత్వమండే కేంద్రీకరింప బడవలెనని నేటి సభ్య ప్రపంచముయొక్క నిశ్చితాభిప్రాయము. ఉన్నతాదర్శములతో పూరింపబడియున్న మూలసూత్రములు, ప్రాథమికహక్కులు అంతవరకు ఆచరణలోనికి వచ్చునో చూడవలసి యున్నది.

(The Directive Principles and Fundamental Rights) లోని ఒక ప్రకరణమునకు అనువాదము.

ప్రధానామాత్యుడు పంపిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ జూలై 7-న 'ఈ' పౌరులు తనకు చేసిన స్వాగతసత్కారాలకు సమాధానం చెప్తున్నప్పటి దృశ్యం.

గవర్నర్ క్వెట్
శ్రీనివాసరావు గారు
ఈ కార్యక్రమం ద్వారా

మన రాష్ట్రం మన దేశం

వెండికణికలు మార్కెట్లోకి వచ్చాయి ధరలు తిరుగుముఖం పడతాయా?

వెండి ధర ఆకస్మాత్తుగా పడిపోయిందంటే దేశంలో చాలామంది ఊపిరి తీసుకుంటున్నారు. ఈ దెబ్బతో ధరలు పెక్కి దోవ తీస్తాయనుకుంటున్నారు. వర్తమానాశ్రం అప్పజే ఏమీ కాదులే అంటున్నారు.

హైదరాబాద్ ప్రభుత్వం తరఫున రిజర్వ్ బాంకు వెండి అమ్మడం ఆరంభించడంతో వెండి ధరకి దెబ్బ తగిలింది. రిజర్వ్ బాంకు వెండి అమ్మడం నిలిపేసి నాలుగేళ్లయింది. అయితే 1947 మార్చిలో ఎవరైనా కోరితే వెండి దిగుమతి చేసుకోవచ్చునని అనుమతి నిచ్చింది.

దేశంలో వస్తువుల ధరలు తగ్గింపచెయ్యాలనే ఉద్దేశంతో భారత ప్రభుత్వం ఈ అమ్మడం తలపెట్టింది. ధాన్యసేకరణ సులువుగా జరగడం ప్రభుత్వం ముఖ్యోద్దేశం. ఇతర సంతానాల తరఫున కూడా వెండి అమ్మడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది.

వెండి అమ్మడంనుంచి రిజర్వ్ బాంకు ప్రకటన చెయ్యగానే సోమవారం ఉదయం నూరు తులాల ధర రు 179-8-0 నుంచి గురువారం సాయంకాలానికి రు 160-8-0 కి పడిపోయింది. ఇటీవల మాసాల్లో ఇంత తగ్గుతర ఎప్పుడూ లేదు. దేశంలో ఇటీవల వెండి నిలవలు తక్కువగా ఉన్నందువల్ల ధర పెరుగుతూ వచ్చింది. ఈ పెరుగుదల ఎప్పుడూ ఇంతేనా అనిపించేది. ఒకప్పుడు బాంబాయిలో ధర రు 192-0-0 వరకూ పెరిగింది.

ఇప్పుడు రిజర్వ్ బాంకు రోజుకి నూరు కణికలు వెండి చొప్పున అమ్మగలదని ప్రకటించింది. 200 కణికలువరకూ అమ్మడానికి టెండర్లు కానాలింది. మొదట టెండర్లు పంపిన వారి వ్యవహార ధర రు 160 దరిదాపుల్లో ఉండటంవల్ల బాంకు టెండర్లు నిరాకరించింది. తరువాత క్రమంగా కొంతపెరుగుదలకి అమ్మింది. హైదరాబాద్, తదితరసంతానాల తరఫున రిజర్వ్ బాంకు దాదాపు పదిమాసాలవరకూ రోజుకి నూరు, రెండువందల కణికల చొప్పున అమ్మింది. దీనివల్ల ధరలు తగ్గుకుండా తగ్గుతూ యనుకోవచ్చును. రిజర్వ్ బాంకు చాలా మాసాలు అమ్మితేగాని ధరలు తగ్గువనీ, తగ్గినా ఆతరువాత హెచ్చువచ్చునని వర్తకులు చెప్తున్నారు. ప్రభుత్వంకూడా ధరలు తగ్గేవరకూ అమ్మించడంబట్టుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. మనదేశంలో రైతులకి వెండి నిలవ చేసుకునే అలవాటుందనీ, అక్రమ డిమాండ్ రైతులు ధాన్యాన్ని నిలవచేసుకోకుండా అమ్మి తారినీ ప్రభుత్వం ఆభీప్రాయం. ఇ దెంతవరకూ కొనసాగుతుందో చూడాలి. ధాన్యం ధర తగ్గితే మిగతావస్తువుల ధరలు కూడా తగ్గుతాయి.

అయితే వర్తకులు, పారిశ్రామికులూ కూడా ఊరికే చూస్తూ కూర్చుంటారు. ఏమీ చేస్తారో చూడవలసి ఉంది. ఉత్పత్తిని తగ్గించడానికి వారు ప్రయత్నించినా ఆశ్చర్యపడ నక్కరలేదు. అప్పుడే ఆనూచనలు కనపడుతున్నాయి. రైల్వే రవానా సౌకర్యాలు వాణిజ్యాల పట్ల ప్రభుత్వవిధానంవల్ల చాలా చిక్కులు కలుగుతున్నాయంటున్నారు. చాలాసార్లు నిలవ ఉండిపోయినందువల్ల బట్టలమిల్లులు మూసివేస్తున్నట్లు అనామధానా మిల్లుయజమానాలు ప్రకటించారు. పరిస్థితు లెలా మారతాయో, ఎంతవరకూ ధరలు చెప్పినమాట వింటాయో చూడాలి.

కలకత్తాలో నెహ్రూ:

భారతప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ కలకత్తాలో పరిస్థితుల్ని స్వయంగా పరిశీలించడానికి ఈవారం వెళ్లారు. అక్కడ మూడురోజులుండి కాంగ్రెస్ వాడులతోనూ, ప్రభుత్వోద్యోగులతోనూ, ఇతర నాయకులతోనూ బెంగాల్లో పరిస్థితినిగురించి చర్చించారు. గురువారం సాయంకాలం చారింఘనద్వ మైదానంలో బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించారు. సభకు దాదాపు ఆయిదులక్షలమంది వచ్చారని అంచనా వేశారు. సభలో ఒక బాంబు పేలింది. ఒక యువకుడు ఒక పోలీసు ఆఫీసుపైన మాడుసార్లు రివాల్యరు కాల్చాడు. బాంబువల్ల ఒకపోలీసు చనిపోయాడు. నలుగురు గాయపడ్డారు. రివాల్యరు గురి తప్పింది. కొందరు అరెస్టయినారు.

బెంగాల్లో ప్రజలకు ఆహారం రేషన్లు 9 టౌన్సులనుంచి 12 టౌన్సులకు హెచ్చించగలరనీ, త్వరలో ఎన్నికలు జరపగలరనీ పండిట్ నెహ్రూ బహిరంగసభలో ప్రకటించారు. ఆహారపరిస్థితి దుష్కరంగా ఉన్నందువల్లనే అక్కడ ప్రజల్లో కమ్యూనిస్టు ప్రచారానికి అధికంగా అవకాశం లభించింది. అది నివృత్తిచేస్తే ప్రజల్లో కమ్యూనిస్టుల దుష్ప్రచారం వ్యర్థమైపోవచ్చును. బెంగాల్ రాష్ట్రంపట్ల కాంగ్రెస్ సంస్థ, కేంద్రప్రభుత్వం అన్యాయం చేసిందనే దుర్భావనం యువజనుల్లోనూ విద్యార్థులలోనూ ప్రబలంగా ఉంది. శ్రీ శరత్ చంద్ర బోసును కేంద్రమంత్రివర్గంనుంచి తొలగించడం దీనికొక హేతువు కావచ్చును. బెంగాల్ విభజనవల్ల బెంగాల్ను కాంగ్రెస్ వంచన చేసిందనే ఆభీప్రాయం కొందరిలో ఉంది. శ్రీ శరత్ చంద్రబోస్ ఈ విషయాన్నే విద్యార్థుల్లో ప్రచారం చేసి క్రమంగా తన పార్టీని బలపర్చుకుంటున్నారు. కొద్దిమంది యువకుల దౌర్జన్యచర్యలతో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమే హాడలిపోయి ఈ శతాబ్దారంభంలో బెంగాల్ విభజన తలపెట్టికూడా చెయ్యలేక పోయిందని వారి పత్రిక "ది నేషన్" పక్షపాదీ వ్రాస్తోంది. ఇప్పుడు రాష్ట్రవిభజనకి అంగీకరించడం కాంగ్రెస్ నాయకుల తేతప్పనీ, ముఖ్యంగా పండిట్ నెహ్రూ ఇందుకు బాధ్యులనీ బెంగాల్లో ప్రచారం జరుగుతోంది. కాంగ్రెస్ పట్ల బెంగాలీయువకుల్లో అసంతృప్తి కొంత తగిగినమాట నిజమే. కానీ ప్రజాసామాన్యనికంతకీ కాంగ్రెస్ పట్ల అసంతృప్తి కలిగిందని చెప్పడానికి సాధ్యంకాదు. కాంగ్రెస్ బెంగాల్ రాష్ట్రాని కెట్టి అన్యాయం చెయ్యడం లేదని నిరూపించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రజల ఆభీప్రాయం తెలుసుకోవడంకూడా అవసరం. అందువల్లనే మిగతా రాష్ట్రాలలో కంటే ముందుగా బెంగాల్లోనే ఎన్నికలు జరపగలరని పండిట్ నెహ్రూ ప్రకటించారు.

బెంగాల్ కష్టాల్ని పరిష్కరించడానికి భారత ప్రధాని ఏమీ సూచిస్తారో వినాలని ఆయిదులక్షలమంది సభకు హాజరైనారు. అల్లరు బాంబుప్రయోగాలు, రివాల్యరుకాల్పులు సంభవమేనని ప్రజలకు తెలుసుకు. అయినా వృద్ధులు, స్త్రీలు, బాలబాలికలుకూడా అనేకులు హాజరైనారు. పండిట్ నెహ్రూపట్ల కలకత్తా ప్రేమాదరణలు ప్రకటించింది. బెంగాల్ ప్రజ

లకు నెహ్రూ కడుపునిండా ఆహారం ప్రసాదించారు.

శరత్ చంద్ర లనేక లక్షలమందివచ్చి పరిస్థితులు తారుమారైపోయింది కాసనసభలకీ, కాంగ్రెస్ సంఘాలకీ త్వరలోనే ఎన్నికలు జరపగలరని చెప్పారు. బెంగాల్లో పండిట్ నెహ్రూపట్ల ప్రేమాదరణలు, నశించినా యని కొన్ని లండన్ పత్రికల్లో జరుగుతున్న ప్రచారాని కిది చెప్పపెట్టు.

బెంగాల్ కాంగ్రెస్:

బెంగాల్ కాంగ్రెస్ లో పైచ మూలను గురించి పండిట్ నెహ్రూ సమగ్రమైన విచారణ జరిపారు.

పరిస్థితు లింత క్లిష్టంగా ఉండడానికి బెంగాల్ ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత అని రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ తెలిపింది. కాంగ్రెస్ అవినీతి కారణమని ప్రభుత్వం చెప్పింది. మొత్తం 322 మంది రాష్ట్రకాంగ్రెస్ సభ్యుల్లోనూ 144 మంది తూర్పు బెంగాల్ (పాకిస్తాన్) నుంచి వచ్చినవారిలోనుంచి కోఆల్టివేషనుకు వారున్నారు. వీరి సహాయంతో పూర్వరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానంచేసి సురం ద్రమోహన్ ఘోష్ వర్గంవారు రాష్ట్రకాంగ్రెస్ లో ప్రాబల్యం ఆర్జించారని మంత్రివర్గపక్షం ఆరోపిస్తోంది. సురేంద్రమోహన్ ఘోష్ ఇంటిపైన కమ్యూనిస్టులు దాడిచేసి, ఇంటిలోనివారిని కొట్టారు. స్త్రీలకురేగింపుపై తుపాకి కాల్పులు, ముస్లిం స్త్రీలమరణం సందర్భంలో న్యాయ విచారణ జరపాలని రాష్ట్రకాంగ్రెస్ కోరింది. ప్రజల అసంతృప్తికి ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలని రాష్ట్రకాంగ్రెస్ తెలిపింది.

కాంగ్రెస్ లో వర్తమానాలు, ప్రభుత్వం పట్ల అసంతృప్తి బెంగాల్లోనే కాదు అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ ఉన్నవే. ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశంలో పరిస్థితులు చాలావరకు బెంగాల్లో పరిస్థితుల్ని పోలిఉన్నాయి. కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవం, భాషారాష్ట్ర నిర్మాణం, కేంద్రంలో అంధులపట్ల అక్రమ, కాంగ్రెస్ లో వర్తమానాలు మంత్రివర్గం, రాష్ట్రకాంగ్రెసులు ఒకరిపై ఒకరు కత్తికట్టడం అన్నీ అదే స్థితిలో ఉన్నాయి. బాంబులు, ద్రావకపుబుద్ధు ప్రయోగించడం లేదు గాని దౌర్జన్యవాదుల ముప్పు అంతా ఉంది.

కలకత్తాలో పరిస్థితి మరింత విషమంగా

ఉన్నందువల్లనూ, బెంగాలీల రాష్ట్రభీమానం ఎంత ప్రబలమైనదో అవభవపూర్వకంగా తెలిసినందువల్లనూ కేంద్రప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ కార్యకర్తల బెంగాల్ ప్రజల అభీష్టాల నిష్పాదు మన్నిస్తోంది. ఆంధ్రదేశంలో పరిస్థితిని గూడా ఇప్పటికైనా అగ్రనాయకులు సరిగా గ్రహించి ప్రజావాంఛితాన్ని నెరవేర్చడం అవసరం.

కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవాన్ని, దౌర్జన్యవాదాన్ని అరికట్టే బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే అయినప్పటికీ, అది చివరికి ప్రజలమీదే ఆధారపడి ఉంటుందన్నారు పండిట్ నెహ్రూ. అయితే దీనికొక హద్దుంది. ముస్లింలీన్ దౌర్జన్యాల్ని అరికట్టడానికి బెంగాల్లోనూ పంజాబ్ లోనూ ప్రభుత్వ చర్యలు చాలలేదు. హిందువులు, సిక్కులు ప్రతీకారం చేసినప్పటికీ దేశమంతా అల్లకల్లోలమయిపోయింది. కాంతిభద్రతలు కాపాడే విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి విడిచిపెట్టాలిగాని ప్రజలు కల్పించుకోరాదనీ, ప్రతీకారం చెయ్యడం ఆరంభిస్తే ఈ విషయ పరిష్కరణలో అంత మనోధి ఉండదనీ అప్పుడు పండిట్ నెహ్రూ చెప్పారు. ఇప్పుడు మాటకూడా ప్రజలు గుర్తుంచుకోవాలి. ఎవరో కొద్దిమంది దౌర్జన్యవాదులైన యువకులు దౌర్జన్యాని కొడుబడితే ప్రజలు వారి కార్యాల కి తోడ్పడకూడదు. వారి చేతుల్లో పరికరాలు కారాదు.

దౌర్జన్యవాదంవల్లనే ప్రభుత్వం ప్రజల వాంఛల్ని గుర్తించగలుగుతుందనే ఆభీప్రాయాన్నికూడా దేశంలో నిరపడ నియ్యకూడదు. బెంగాల్లో ఇప్పుడే ప్రకారం ప్రభుత్వం ప్రజలకోరికల్ని మన్నిస్తున్నదనే ప్రచారాన్ని అరికట్టాలి. లేదా బెంగాల్ తరవాత ఆంధ్రదేశంలో ప్రజలు ఇటువంటి మనస్తత్వానికి అలవాడే ప్రమాదం ఉంది. ఈ విషయాల్ని ప్రభుత్వమూ, ప్రజలూ కూడా గ్రహించినప్పటికీ, దేశంలో దౌర్జన్యవాదాన్ని నిర్మూలించడం సాధ్యపడుతుంది.

కాశ్మీర్ సమస్య:

కాశ్మీర్ లో సైనిక సావరాల గురించి ఇండియన్ - పాకిస్తాన్ సైనికాధికారులమధ్య ఈ సోమవారంనుంచి చర్చలు కరాచీలో జరుగుతున్నాయి. భారత సైనిక కార్యాలయం, తరఫున మేజర్ జనరల్ శ్రీ నాథ్ నాయకత్వం వహిస్తున్నారు.

ఈ సంవత్సరారంభంలో యుద్ధ విరమణా సంతరం తాత్కాలిక సంద్ధి ఒకటి జరిగింది. దీని ప్రకారం జమ్మూలోని మనవర్ నుంచి టిత్వాల్ వరకూ, అక్కడనుంచి కరాకావరకూ ఇరుపక్ష సైనిక శ్రేణులమధ్యనూ గిరిగీత నిర్ణయ మయింది. కరాకావర్గ నుంచి గూరెజ్, తరవాత డ్రాస్ వరకూ శ్రేణినిర్ణయం కాలేదు. గత సంవత్సరం భారత సైన్యాలకు చిక్కిన ముఖ్య కేంద్రాలలో డ్రాస్ అఖరుది. దీనివలన లేకుదారి మన చేతులకు చిక్కింది. లడాఖ్ లోయలో చాలాభాగం మన వశ మయింది. లడాఖ్ మండలం టిబెట్, సోవియట్ యూనియన్ సరిహద్దులో ఉంది. అందువల్ల లడాఖ్ లోయ ప్రాధాన్యాన్ని గ్రహించవచ్చును.

కరాకావర్గనుంచి డ్రాస్ వరకూ ఉభయసైనిక శ్రేణులమధ్యనూ గిరి నిర్ణయించడానికి, మనవర్ నుంచి చాకోరీ, టిత్వాల్, కరాకా వరకూ గల

(21-వ పేజీ చూడుము)

తా జే మ హ ల్ బీ డి లు
వ న క టి కే ద ప్ర ఖ్యా తు లు క రి గ న వి

No. 1, Strong Jadh Beedi

Syed Kader, Pensioned Havildar, Beedi Merchant
Pension Line, Washermenpet, Madras.

శ్రీ 1. తా జే మ హ ల్ బీ డి లు

ఇంకను పాటిలేనివిగాను శ్రేష్ఠమైనవిగాను పున్నవి. వనికూరిన నకులు దీక్షిలను
జూసవోవద్దు. వివరములకు: మాన్యుఫ్యాక్చరర్లు:

మె స ర్వు న య్య ద్ బా ద ర్,
వాషర్ మన్ పేట్, : : మద్రాసు 21.

హైదరాబాదులో బ్యాంకింగు విధానం

శ్రీ. బి. వి. రామనరసింహ

బ్యాంకులు అనేసరికి—వాటి ఉనికి ఒక అంతర్జాతీయ సంప్రదాయం. పైన ఆధారపడి ఉంటుందని, వాటి కొక విశిష్టమైన నియమావళి ఉంటుందని అనుకోవాల్సి వస్తుంది. కాని హైదరాబాదు బ్యాంకులకు అట్లాంటి మునిగితీయేన, అంతర్జాతీయ సంప్రదాయానుబంధాన్ని పొందగలిగిన, నిర్మాణం లేదు. ఆ మోక్షాన్ని, భారతదేశంలో బ్యాంకులకుగానూ హైదరాబాదులోకంటే బాగున్నా—ఎక్కువ విశిష్టతన సేగించుకోలేకపోయాయి. హైదరాబాదులో బ్యాంకింగ్ ఒక వ్యాపారం. దాని కొక ప్రముఖమైన, సుసంఘటితమైన పోషకాగాని పెరుగుదలగాని లేదు. ప్రతిబ్యాంకుకు, సకాల లబ్ధి, అవసరానికి అనుగుణంగా, అందననిలచే ధనమూర్త్యుతో ఉండాలి. ఆ మూర్త్యుతో, నిష్పాక్షికంగా, ఆర్థిక కార్యక్రమ మార్పులను ప్రభుత్వోద్యమాలకుని బ్యాంకులకు—ధనాన్ని ఇచ్చిపుచ్చుకోవటాల్లో ఒకే తీరును అవలంబించాలి. ఈ తీరునే సెంట్రల్ బ్యాంకుయొక్క వడ్డీరేట్లని చాలామంది అరం చేసుకుంటూ ఉంటారు. ఇట్లా అనుకోవటం కొంత చాందసంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే పశ్చిమ దేశాల్లో కూడా ఈవ్యవస్థ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు ఇతర బ్యాంకులపైన ఆధిపత్యం తప్పిపోవటం, తత్ఫలితంగా ధనమూర్త్యుతో వైఖూడా అధీనం తప్పటం జరిగింది. కాబట్టి అప్పు మొత్తాన్ని ఖాగాలుగా భాగాలుగా ఇచ్చే పద్ధతి ఇంకా ఉంది. అదికాక బాహ్యం మాన్యురైట్ లో లభించే అప్పు సౌకర్యాలు అభివృద్ధి చెందకపోవటంవల్ల వ్యక్తులు దామరున్న ధనమూర్త్యులనుంచి గాని లేక అప్పు లివ్వటమే వ్యాపారంగా పెట్టుకున్న ఇతర సంస్థలనుంచి గాని పెట్టుబడికి కావాల్సిన అప్పు లభిస్తోంది. ఈ పద్ధతి త్వరలోనే సంస్కరింపబడుతుందని అనుకోవచ్చు. కాని ప్రస్తుతం దేశాల్లో అభివృద్ధిలేమికి పెట్టుబడి ముందుకు రాకపోవటానికి బ్యాంకులు అనుసరిస్తున్న అనాకరణీయపు వడ్డీరేట్లనే అనేకుల అభిప్రాయం. “అబ్బో! ఇతర దేశాల్లో కూడా ఇంత అధ్వాన్నంగా వుంటే, మనం వెనకపడి ఉండటంలో తప్పు లేదు” అని మనవాళ్ళు అనుకుంటే బాకే! వారి తప్పులే మన అభివృద్ధికి కొలతబద్ధం లవుతే మనం ఏ తప్పు ఎరగనివారమే అవుతాం.

ఇంతకీ హైదరాబాదులో బ్యాంకింగ్ కు ముక్తవామైన పునాదులు పడలేదు. కాబట్టి ఏ వైనా తప్పులు చేయటానికిగాని, మరొకరితో పోల్చుకోవటానికిగాని అవకాశమే లేదు. ఇక్కడ బ్యాంకింగ్ అంతా, లాభాలకోసం డబ్బును చేతులు మార్చటం. ఈ పనిలో—పేరుపొందిన భారతీయ బ్యాంకుల కాఖలు చిన్నవి, పెద్దవి, పాసిక సేనవి, అనేకం నిమగ్నమై ఉన్నాయి. స్టేట్ బ్యాంకు చేయాల్సిన పన్ననేకం చేయగలుగుతున్న ఇంపీరియల్ బ్యాంకు, సెంట్రల్ బ్యాంకు. ఈ రెండు పెద్దబ్యాంకులు చాలా చరకు. వ్యాపారసంబంధమైన వ్యవహారాల్ని నడుపుతున్నాయి. టొమినియన్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ ప్రొవైన్షియల్ బ్యాంకు రెండు సహకార పద్ధతిపైన స్థాపింపబడ్డవి—ఇవికూడా వర్తక వ్యవహారాల్నే జరుపుతున్నాయి. ఈ రెండు బ్యాంకుల్ని సహకార సంఘాల రీతి ప్ర్యేయ తనిఖీ చేస్తూఉంటాడు. వీటిలో సభ్యులు కానివారకూడా నిలవలు చేసుకోవచ్చు.

కర్నాటకప్రాంతంలో ఏవో కొన్ని తన భావ్యాంకులున్నాయి. బెంగాల్ లోని అప్పు లిచ్చే సంఘాలలాగా, మద్రాసులోని “నిధుల” లాగా, ఇవి మధ్యతరగతి పట్టుప్రజలకు అప్పులు పెట్టూ ఉంటాయి. ఇవి మామూలు వ్యాపార బ్యాంకులవంటివే. కాని వడ్డీరేట్లు ఒకేమాదిరిగా ఒక నియమానుసారంగా ఉండవు. వడ్డీరేట్లు ఎక్కువ. ఎక్కువ విలువగల సిరా సినిగాని సాముల్ని గాని తనఖా పెట్టుకొని తక్కువ ధనాన్ని అప్పుగా ఇస్తూ ఉంటాయి. అప్పు తీర్చే యటం ఒకేసారి జరగదు. అనేక తడవలుగా అప్పును తీర్చుకోవచ్చు. ఉన్నంతలో, ఈ పద్ధతి వర్తకులకు మధ్యతరగతి వారికి అనుకూలంగా కన్పడుతుంది.

సంస్థానంలో ఉన్న బ్యాంక్లను గురించి, వడ్డీ వ్యాపారులను గురించి ప్రస్తుతం వ్రాయ వీలులేదు. భారతదేశంయొక్క సంస్థానంయొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థను బాగా గుర్తించి వీళ్ళు సక్రమ బ్యాంకింగ్ సంప్రదాయాల్లోకి లాగటం అత్యవసరం. అప్పుడే సరైన బ్యాంకింగ్ పద్ధతి అంటూ ఏర్పడుతుంది.

బ్యాంకర్లు - వడ్డీ వ్యాపారులు

ఈ బ్యాంకర్లు వడ్డీ వ్యాపారులు బ్యాంకుల్లోపాలు వర్తకానికి, వ్యవసాయానికి, పరిశ్రమలకు అప్పులు పెట్టూ ఉంటారు. తమకు తామే పెద్ద పెద్ద వర్తక వ్యాపారులు చేస్తూ ఉంటారు. ఇతర బ్యాంకర్లతో జాయంట్ స్టాక్ బ్యాంకులతో సన్నిహిత్యాల్ని కలగజేసుకుంటారు. వారికి పెద్ద పెద్ద ధూస్వాములతో కూడా ఆర్థిక సంబంధాలుంటాయి. ఈవ్యధి, భారత నాణా లకు, సంస్థాన నాణాలకు మారకపుతలు చాలా తేడాలో ఉన్నప్పుడు, ఈ బ్యాంకర్లు నాణాల మారకపు వ్యాపారంచేసి, సుఖంగా కాలిగొడ కా లేసుకొని బోలెడు సంపాదించారు.

పెద్ద బ్యాంకర్లు ప్రజల ధనాన్ని నిల్వచేస్తూ ఉంటారు. అందుకు తగ్గ పట్టాటోపం చేయగలుగుతూ ఉన్నారు. ఆ ధనంతో వ్యాపారం సాగిస్తూ ఉంటారు. (గ్రామాల్లోని) చిన్న సామాన్య వ్యవస్థ బ్యాంకర్ల దగ్గరనుంచి ధనం సేసుకొని వ్యాపారం సాగిస్తూ-వ్యవసాయకులకు అప్పులు పెట్టూ ఉంటారు. తనఖా (గిర్వి) వైన డబ్బు ఇస్తారు. పెద్ద బ్యాంకర్లు సేరుగా రైతులకిచ్చే అప్పులు తక్కువ. అయినకాడికి వడ్డీ వ్యాపారం చేసుకొనడం చిన్న సామాన్యకారులకూడా పెద్ద మొత్తాలు ఇవ్వరు. సకాలంలో ధనం జరిగి రాదని అవమానం. అందుకల్ల రైతులకు సమృద్ధిగా అప్పు లభించదు. బ్యాంకర్ల నందరినీ ఒక జాయంట్ స్టాక్ బ్యాంక్ క్రిందమలగి, రైతుల

కందరకు అప్పులు ఇచ్చే ఏర్పాటులు చేసినా బాగుండును. లాభసంపాదన దృష్టిని సంస్కరింప బడి రైతుకు సహాయం లభించుతుందనే ఈ బ్యాంకర్ల కలయికను వాంఛించటం సుముంది! అసలు ప్రస్తుతపు బ్యాంకులు బ్యాంకర్లు ఎక్కువగా చెస్తున్న పని - హుండిలను మార్చి డబ్బు చేసుకోవటం - ధన పత్రాల్ని సేకరించటం. ఈవ్యతిధారునికి అప్పు పుట్టదు - సకాలంలో ధనం లభించే వసతి లేదు. అందుకని తక్కువ ధరలకు ఉత్పత్తిని అమ్మేసుకుంటాడు. ఉత్పత్తిని నిలవచేసే సౌకర్యాల్ని చేసి స్టేట్ బ్యాంక్లనా గ్రామాలులకు అప్పుపెట్టే పద్ధతిని ప్రారంభిస్తే బాగుండును. అప్పుడు అట్లాంటి కార్యక్రమానికి ఇతర బ్యాంకులు కూడా ఉపకరిస్తాయి.

స్టేట్ బ్యాంక్

ప్రభుత్వం 1941 లో స్టేట్ బ్యాంకును స్థాపించింది. ఇంతకుముందు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ప్రభుత్వానికి బ్యాంకరుగా ఉండేది. ఇక ఆ బాధ్యత స్టేట్ బ్యాంకుపైన పడింది. ఈ బ్యాంకులో నూటికి 51 వాటాలు ప్రభుత్వవి. అందుకల్ల బ్యాంకు కమిటీ అగ్రహుస్థి, ముగ్గురు డైరెక్టర్లు, మేనేజింగ్ డైరెక్టరును ప్రభుత్వమే నియమించే అధికారం కల్గి ఉంటుంది. అయితే స్టేట్ బ్యాంక్ స్థాపనలోగల అంతర్యాన్ని, దాని చర్యల్ని పరిశీలించటం కష్ట సాధ్యం. ప్రభుత్వవనానికి రక్షణభారం స్టేట్ బ్యాంకుది. ప్రభుత్వంయొక్క డబ్బు మారకం, నిధులరక్షణ, అప్పులకు సమాధానం చెప్పటం, ఇచ్చి పుచ్చుకోవటం, నాణాలయొక్క నోట్ల యొక్క చలామణి - ఈ బాధ్యత లన్నీ స్టేట్ బ్యాంకువి. నాణాలయొక్క నోట్లయొక్క చలామణి, సెంట్రల్ బ్యాంకులాగా, స్టేట్ బ్యాంకు అధీనంలో ఉంటుందనకోవటం, సమాజమే అయినా, ఇక్కడమాత్రం పారపాటవుతుంది. ఈ చలామణి అంతా ప్రభుత్వాధీనంలో ఉంది. నోట్లు స్టేట్ బ్యాంకువి కావు - ప్రభు

హైదరాబాదు విలిబర్ గవర్నరు మేజర్ జనరల్ జె. యాక. చౌదరి
చిత్రకారుడు : శ్రీ కాతా రామమోహనశాస్త్రి

త్వమే ముద్రిస్తుంది. అందులో బ్యాంకు సలహా ప్రభుత్వానికి అక్కల్లేదు. నోట్లను ముద్రించి కరెన్సీకాఖవారు బ్యాంకింగ్ కాఖ కిస్తారు. బ్యాంకింగ్ కాఖనుంచి, నోట్ల విలువకు సరిపడిన ఇతరనోట్లుగాని, వెండిబంగారాలుగాని, ఇతర హామీలుగాని - హైదరాబాదు కాగితపునోట్ల చట్టప్రకారం - లభిస్తేనే గాని, కరెన్సీకాఖవారు నోట్లను వదలరు. ఇట్లా లభించిన వెండిబంగారాలను, ఇతరనోట్లను, ప్రత్యేకంగా కరెన్సీకాఖ క్రింద నిలవగా ఉంచుతారు. కాబట్టి చలామణిలో ఉన్న నోట్ల మొత్తం, కరెన్సీకాఖకు ఉన్న ఆర్థికపులాటు అనుకోవాలి. కరెన్సీకాఖకు నోట్ల చలామణితో సంబంధం లేదు. చలామణి బాధ్యత బ్యాంకుది. ఈ విధంగా స్టేట్ బ్యాంకు, సెంట్రల్ బ్యాంక్ బాధ్యతను కొంతవరకే నిర్వహించే హక్కును కలిగిఉంది.

ప్రభుత్వ ఆర్థిక అవసరాలలో ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వ్యవహారగా ఉన్నప్పటి అనుభవాల్ని పురస్కరించుకొని స్టేట్ బ్యాంకును స్థాపించారు. 1920 చట్ట ప్రకారం, ఆర్థిక వచ్చిన 8 జరుగు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాచట్టప్రకారం, ఇంపీరియల్ బ్యాంక్ కొన్ని పద్ధతుల్ని అనుసరించాల్సి వచ్చింది. అప్పుల్ని ఇచ్చిపుచ్చుకోవటంలో ఇద్దరు వ్యక్తుల హామీ కావాలి—వైగా పరిష్కారాలు ఆరు నెలల్లో అయిపోవాలి. రిజర్వుబ్యాంకుకు ఇన్ని నియమాలు లేకపోయినా, అది సిరాసిహామైన అప్పుల్ని ఇవ్వటానికి వీలేదు. ప్రతి జాయంట్ స్టాక్ బ్యాంక్ కూడా పరిష్కారాలు సుగమంగా జరిగిపోవాలనే ప్రయత్నిస్తూ ఉంటాయికదా. కాబట్టి అప్పుల నివ్వటంలో, అందుకు తగిన ధనపు నిలవ ఉందా లేదా అని చూచుకొని, ఋణపత్రం పైన మరొకరి (హామీగా) సంతకాన్ని కూడా తీసుకుంటారు. ఈవిధంగా భారతదేశంలో బ్యాంకు లన్నీ కేవలం వ్యాపారబ్యాంకులే.

స్టేట్ బ్యాంకు స్థాపకులు దీన్ని వర్తకానికి, వ్యవసాయానికి, పరిశ్రమలకు ఉపకరించేటట్లు చేదామనే ప్రారంభించారు. కాని ఈనాటికి అది వ్యాపారబ్యాంకుగానే ఉంది. కాబట్టి ఈబ్యాంకుకూడా 12 నెలలకంటే ఎక్కువ కాలం అప్పును ఇవ్వకుండాను, తగిన హామీ లేకుండా అప్పు నివ్వకుండాను, పని చేస్తోంది.

స్టేట్ బ్యాంకుకు భారత ప్రభుత్వ బ్యాంకులలో పెద్ద పెద్ద సెక్యూరిటీస్ ఉన్నాయి. తన ధనంతో స్వతంత్రంగా ఏ పనిని చేసుకోలేదు కాబట్టి భారత ప్రభుత్వపు బ్యాంకుతో ఇట్టి సంబంధం పెట్టుకోక తప్పలేదు. “స్వతంత్ర హైదరాబాదు” స్వప్నంలో స్టేట్ బ్యాంకును సెంట్రల్ బ్యాంకుగా చేయాలనికూడా ఒక ఆశ గోచరించింది. పారిశ్రామిక పెట్టుబడిని, వ్యవసాయ పెట్టుబడిని, ధూమితనఖా బ్యాంకుల్ని స్టేట్ బ్యాంకు అధి

(17-వ పేజీ చూడుడు)

రు 25/- రిస్టు వాచి ఉచితం

అందమైనది. చాలాకాలం మనుషు. టైం సరిగా చూపును. స్విస్ తయారు. 5 ఏళ్లు గ్యారంటీ.

రాండ్ వికెర్తేసు రు 15/- సెంటర్ వెకండ్ రు 17/- గోల్డ్ రు 18/- సెంటర్ వెకండ్ క్రోం రు 20/- మిరాల్ పేట్ 4 రాళ్ల రు 20/8 గోల్డ్ రు 25/- 7 రాళ్ల సెంటర్ వెకండ్ రు 27/- గోల్డ్ రు 30/- 15 రాళ్ల క్రోం రు 50/- రోల్లగోల్డ్ రు 60/- వాటర్ ప్రూఫ్, సాక్ ప్రూఫ్, రేడియం హయల్ సెంటర్ వెకండ్.

15 రాళ్ల క్రోం రు 85/- రోల్లగోల్డ్ రు 105/- రెక్టాంగులర్ కర్వరేదా టూన్యూ.

5 రాళ్ల క్రోంకేసు రు 32/- రోల్లగోల్డ్ రు 40/- 7 రు 35/- రు 45/- 15 రు 60/- రు 70/- టొంకు 15 రాళ్ల క్రోం రు 55/- రోల్లగోల్డ్ రు 65/- అలారం టైంసేసు రు 15/- మేడరకం రు 18/- పోస్టేజి వేరు

ఒకసారి ఏమాడు వాచీలు కొన్నా రు 25/-ల ఒక చేతిగడియారం ఉచితము.

H. DAVID Co.,
Post Box No. 11424, Calcutta.

కాళిబాబు

మూలం :

శ్రీ పహాడి

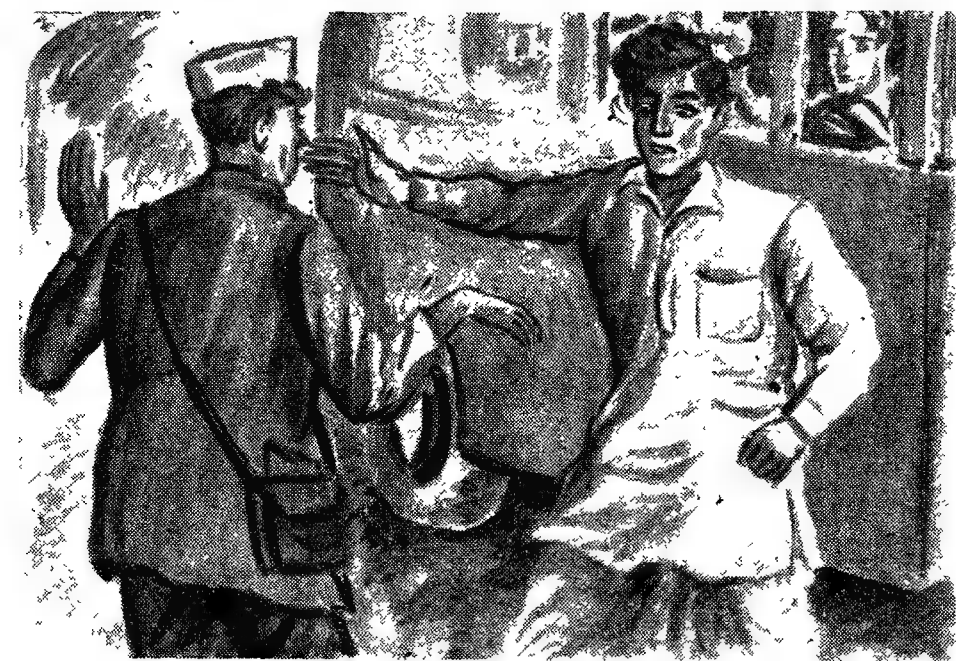
అనువాదం :

శ్రీ కె. జానకిరాం పట్నాయక్

ప్రపంచవ్యాపారం తో మాడు వంతులు సంబంధం కాళిబాబు వదులుకున్నాడు. మొదట్లో ఉన్న వేడిమి ఉక్రోశమూ ఇప్పుడు చల్లబడిపోయి నిర్విర్రవైపోయింది! తన్నుగురించి ఎవరు యెన్నివిధాల ఆడిపోసుకున్నా కుడిచేవిని విని ఎడమ చేవిని విడిచిపెట్టి వేయటం బాగా నేర్చుకున్నాడు. ఆత్మాభిమానం ఏ కాస్త మిగిలినప్పటికీ దాన్ని తిరుగా నెమరుకు తెచ్చుకోకుండా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అవమానాగ్ని బాగా రగుల్కొని పౌడయాన్ని చుటుకు మునిసి నే బాధకుతాకుతో లేక, ప దడుగులు ముందుకు గబగబాపోయి, కొంచెం గట్టిగా "గాడిదకొడుకులు" అని అనివేసి, తిరుగా ఆమాట ఎవరేనా విన్నారేమో అని నాల్గుప్రక్కలా కలియజూచి, ప్రోవపడుతుంటాడు.

ప్రస్తుతపు కోజులో ఆతని ఉనికి, కాలేజీ విద్యార్థుల బసలో! మాడు ప్రాద్దులూ హోటల్ లలో తనటం, ఎడతెరిసి కేకుండా బీడిలు ఊడి వేస్తుండటం, పట్నాన్ని ప్రదక్షిణలు చేసుకు రావటం అతని నిత్యకృత్యం!! నెలంటా పదింటా ఒక ఉత్తరం, ఏ అయిదారుమాసాలకో ఇరవై ముప్పయిరూపాయల మణియార్దరు, వస్త్రాండటం మామూలు. కాని ఇప్పుడు ఏ ఏమిది మాసాలైంది. ఒక కార్డుగాని, పదిరూపాయల డబ్బుగాని రాలేదు. ప్రైవేట్ విన ధన బలం, నరబలం - స్వాహా అయిపోయిందని ఎప్పుడైతే రూఢిగా తేల్చుకున్నాడో, అప్పుడు ఆతని దిన చర్య మారిపోయింది! పూర్వ పరిచయాన్ను సుసరించి, ఉచితార్థంగా విద్యార్థులీ న్నూ బీడిలు కాలుస్తూ, కాపీ టేబిలో పాట్ల నింపుకుంటూ పగల సమానమూ ఆబసలో పడి ఉంటూ దినాలు గడుపు కొని వస్తున్నాడు. హా! అప్పటప్పటా తోటి మానవుని పక్షులు చూసి, విద్యార్థుల లండరూ తమ కా తా మీద తలారోజువంతున ఏదో ఒక పూట అన్నం పెట్టిస్తున్నార! ఎప్పుడో నా బుద్ధి పుడితే, బాగా షికటి పడినట్టి, బయటకు వెళ్లి ఆతడు, నాలుగుపిడ్డలూ తిరిగి, ఎవరికంటా పడకుండా భజపట్టు చేరుకునే వాడు! కాని ప్రోవలో ఎక్కడోనా హోటలువాని భీమరూపం ప్రత్యక్షం అవుతుంటే మానసి విరుకు మనే మనస్సు తోనే ఉంటుండే వాడు! పైగా కిక్కి, బీడి, సిగరెట్ దుకాణం ఒకటి వీలనాటి కనిలూ ఫీడించుకుతినేది. సంవత్సరం పైచిలుకు అయింది పీరలకు బాకీపడి పోయి! శేపూ, ఎల్లంటి అనుకుంటూనే నెట్టు కొచ్చాడు! బొత్తుగా రెండుమాసాలనుంచి వారికి ముఖమేనా చూపలేదు. తుదకు ఒకనాడు దుకాణదారునికి దొరికిపోక తప్పిందికాదు. ప్రోవకడంగా ఆతడు నిలువబడి "బాకీ తీర్చుస్తావా? లేదా? అని గర్జించినాడు. "అతా వైసల్లో శేపు తప్పక తీర్చివేస్తావోయ్!" అని కొంచెం ధీమాగా అనేసరికి "ఈ యేడాదినుంచీ ఈ మాటే వింటున్నాను! రెండుమాసాలై అయిపే లేదు...ఇదంతా ఇచ్చేబాపలేనా యేంటి? ఈ గడువులు యిక పనికిరావు! ఈ ఊణంలో బాకీ చెల్లించితీరాలి!" అని ఆతని చేతిని పట్టుకున్నాడు. గల్లంతు విని నలుగురూ మూగినారు. కాళిబాబునకు తల కొట్టివేసినట్లయింది! చేతిని విడిపించుకుంటూ "కిందా మీదా చూడకుండా ఎందుకా ప్రేలడం? పెద్ద మనుష్యులతో వ్యవహారం అనుకున్నావా? లేక—" మధ్యలోనే ఆ దుకాణదారుడు కోపంతో ఏం పెద్దమనుష్యుడ వయ్యా నీవు? తెలుసునే ఉందిగా నీ పెద్దమనిషి తరహా?... అయితే లుచ్చాకోరులూ ఈ దొంగవేషా లేంటి? అంత పొరువం ఉన్నవాడివైతే ఈ ఊణాన్నే దమ్ముడితో ఘంసలా చేసివేయ్!" అన్నాడు. వ్యవహారం ముద్రపాకంలోనికి వస్తూండటం గమనించి, కాళిబాబు, తన మెదడును కొంచెం చల్లబర్చుకొని, తగ్గవ్వరంతో "ఎందుకోయ్

అంత కంటింగింతుకుంటావ్? ఇచ్చివేస్తా నంటున్నానుగా! వెధవది ఆ మణియార్దరు వస్తుందని రోజూ చూస్తూ, మివంటివారలకు గడువులు పెట్టవలసివస్తుంది! ఇంతవఱకు ఒకరిది ఒక పైసా తినివేళా నన్నమాట లేదు!...ఆ డబ్బు రా వేగమే కానీలో సహా తీర్చివేస్తాను కదూ!" అన్నాడు. ఆపైన నలుగురూ తలారూటాడి, ఆ దుకాణదారుణ్ణి కాంతింపజేసి పంపివేసినారు. కాళిబాబు, కాల్గిడ్డుకుంటూ బసను చేరుకున్నాడు. కాని మనస్సునకు మాత్రం స్థిమితం లేకపోయింది! పడుగులోనూ దుకాణదారుడు చేసిన అవమానం అంపపుకోతలయి బాధపెట్ట సాగింది! "...పానీగాడిదకొడుకు!...ఎన్ని మాటలన్నాడు?...హూ! కాళిబాబు అంటే ఏంటో అనుకున్నాడు! నా తడాఖా ఇంకా తెలీదు! పాపం! పాతకాలపు మనిషి అనుకొని అంతగా వేలినాడు!...వెధవను ఏనాడో ఒకనాడు ఖూసీ చేసివేస్తాను!... అప్పుడు తెలుస్తుంది నా పొరువం నంగతి!... ఇక నాకా?...నా కేమవుతుంది?... అయితే ఉరి!...అరి! ఉరి! బస్!...ఆ ఉరి ఒక్కసారే కదా అవుతుంది!...అవనీ!...తంటాయే తీరిపోతుంది!...వెధవ

ప్రపంచంలో ఉండి ఏంచేయాలి?...నేరయినా ఉండిపోతుంది!...లేకపోతే తొత్తుకొడుకు, వాడి డబ్బు తిని పారిపోయేవాడిలా నడిబజార్లో, అంతమంది ఎదుటా నిలదీసి ఏలా అడిగినాడు?...ఏం బతుకున్నాడో?... పాపం! ఆతని అవధి వర్ణనా తీతం వైపోయింది! నిజాయితీగా తిరుగుదానని ఎంత ప్రయత్నిస్తున్నా సఫలుడు కాలేక పోతున్నాడు. ఎందుకు? ధనం లేకపోవటం చాత! ఏదానికయినా ఈకాలంలో ధనం చేకవా ప్రధానం!...అదేగాని తన దగ్గర ఉన్నట్లుంటే ఆ దుకాణదారుడు ఆలా అవమానించ సాహసించుతాడా? అయితే ఏం చేయటం? తన కర్తా అదురదృష్టం తన్నలా దూరదూరంగా నెట్టుకు పోతుంటే ఎంత వాపోసినా ఏం లాభం? తను బి. ఏ ప్రథమ తరగతిలో ప్యాస్ అయితే ఎవరికి కావాలి?...అఖండ విజ్ఞాన కళారాధకు డయితే ఎవరికి కావాలి? సత్య సంధు డయితే ఎవరికి కావాలి?...ధనవంతుడాడే మాటల్లో బూతు ఉన్నప్పటికీ అది వేదవాక్యే! నడిచే నడతల్లో ఎంత వక్రతఉన్నా ఋజుమార్గంవే! డబ్బు లేనివాడు "రామ" అంటే బూతు! లాంఛనంగా తిరిగితే పెడ మార్గం!! వేసవిశలవులకి యిండ్లకు పోతున్న విద్యార్థులు తలో వేదా, పావలా కాళిబాబున కిచ్చి నారు. మొత్తం మూడురూపాయలైంది. దాన్నే విధంగా ఖర్చుపెడితే తన భావిసితి ఉచ్చలోనికి రాగలుగుతుందో అని ఆలోచించ నారంభించినాడు. మాడు దినాలు గడిచి

పోయినా పర్యవసానం తేలిందికాదు. నాలుగో నాడు, చిన్ననాటి మారువాడీ ఒకడు స్వృతి పథంలో గోచరించినాడు! వెంటనే తలలో ఒక్క మెఱుపు మెఱిసింది.. ఆ మారువాడీ పెద్ద కంట్రాక్టరుదారుడు! లక్షలు అసిఉంది! తన చిన్నతనంలో, తన తెలివితేటల్ని చూం ఎంతో సంతోషం వలెబుచ్చుతుండేవాడు. ఒసి సారి "నీ కెప్పుడయినా నా సహాయం అసరక ఒస్తే సంశయించకుండా రా! నాల్గవైసంత మట్టా చేస్తాను" అన్నట్టు కూడా జ్ఞాపకం!... ఇకనే? ఆ వెంటనే కాళిబాబు లేచి "బస్సు స్టాండ్" వేపు బయల్దేరినాడు. పైన నెత్తీ, దిగువ పాదాలూ మండుకుపోతున్నా, భావిభాగ్యపు ఆలోచనానందంలో ఆబాధ ఆతని కణుమ్రత మేనా, కలుగలేదు! అతి ఉత్సాహంతో అర వైమెళ్లదూరమూ ప్రయాణంచేసి ఆతడు మారువాడీభవనం చేరుకున్నాడు. బయట గూర్తాదిర్యాయ తుపాకీ పట్టుకొని పహరా తలాయిస్తున్నాడు. భవనం నలువేపులా వట్టివేరు తడి కలుకట్ట బడి ఉన్నాయి. కొందరు నాకర్లు వాటిమీద నీటిని పిచికారిచేస్తున్నారు. ముఖ్యద్వార సమీపంలో ఉన్న మట్టివెలునీడను కాళి బాబు కూచొని ప్రయాణపు బజీకను ఓ పదినిముషాలు తీర్చుకున్నాడు...కడుపులో ఆకలి కల్లల పెట్ట సాగింది! జేబులోనున్న రొట్టె మోటారుక్రింద వెచ్చపెట్టివేళాడు...ఏం చేస్తాడు?...నాలుగు వేపులా దృష్టి సారించేసరికి కొంచెం దూరంలో నీటి కుళాయి కండ్లలో పడ్డది! దాని దగ్గరకు పోయి, కాళ్లూ, చేతులూ, ముఖమూ బాగుగా కడుగుకొని ఆనీటితో ఆకలిఅనధను చల్లార్చి

త్రొక్కివేసింది! కన్నీటి తో ఘాటులు లా నిల్చుండి పోయాడు. అంతలో ఆ ప్రదేశానికి సాగువేషంతో ఒక వ్యక్తి వచ్చినాడు. సుదృఢకీరం! జడలు కట్టిన నిలు వై న జా త్తు! చిక్కని పెద్ద గడ్డం! తెల్లని ఘోయ! రుద్రాక్ష మాలలు! కావరంగు లాంగీ, పొడైన అంగ రఖా! దండకమండలాలు! "నీతారాం!" అని పావుకోట విడిచి తివాసీమీద కూచున్నాడు. వెంటనే మారువాడీలేచి అతి వివయంగా నమస్కరిస్తూ "బాబా! చాల దినాలకు యీ దీపవి మీద దయ కలిగింది" అని ఫలహారాలూ, పర్మత్తులూ తెచ్చించి ఆతిథ్యం యిచ్చినాడు. అనంతరం జేబునుంచి పడేసిరూపాయల కాగితాలు పదితీసి అతి శ్రద్ధాభక్తుల్తో, ఆ సాధువున కందించి "బాబా! శ్రీరామపూజకు చిన్న పుష్పం" అన్నాడు. "నీతారాం—నీతారాం! సుభీ భవ" అని వాటిని అంగరఖా జేబులో పెట్టుకొని "తిరిగి వసాం" అంటూ, లేచి పావుకోట్టు లక—లక లాడించుకొంటూ ఆ సాధువు చల్లిపోయాడు! దీ స్మంతటిని గమనిస్తున్న కాళిబాబునకు, దుఃఖం పోయి కోపం ముంచుకొచ్చింది! కడుపు మంటతో బ్రతుకు తెరువునకై పరితపిస్తున్న అనాధకు పావలా డబ్బులు ముష్టి! ఏ చింతా చీకా లేకుండా, మదమెక్కిన ఏసుకులా సాధు వేషంతో ఉన్నంతమాత్రాన ఆ వ్యక్తి నిండారభోజనం! వందరూపాయలూ దానం! నిజాయితీక తృటి కారం!! వంచనకు ఆహ్వానం!! వా! ఏం ప్రపంచం? ఏం న్యాయం?

మారువాడీని క్రూరదృష్టితో చూసి, కాళి బాబు ఒక విసురున బయట పడ్డాడు. ఆతని చెవుల్లో ఓ వికటాట్టహాసం. "పిచ్చివాడు" అన్న మాట వినవచ్చినాయి!...జాను! ధనమదంతో పొరలు క్రమ్ముకుపోయిన కండ్లకు, దరిద్రులందరూ పిచ్చివారలే! ఈ పిచ్చివా రందరూ కూడి ఆ ధనమందాధులకు తగిన శస్త్రచికిత్స చేస్తేనే తప్ప, వారలకు నిజసితి గోచరించదు!! ఆలా గోచరించిన నాడే దేశకళ్యాణ మవుతుంది!! అనవసరంగా చదువులక్రింద జీవితాన్ని వ్యర్థంచేయటంకన్నా ఈలాంటి ధనిక వర్గానికి తగిన గుణపాఠం నేర్చి, ఆ ధనంతో, కష్టానికి తగిన ఫలితం పొందని మానవజాతిని సమర్థరించాలే! అప్పుడుగాని ప్రపంచం తిన్నని మార్గంలో పడదు!.....

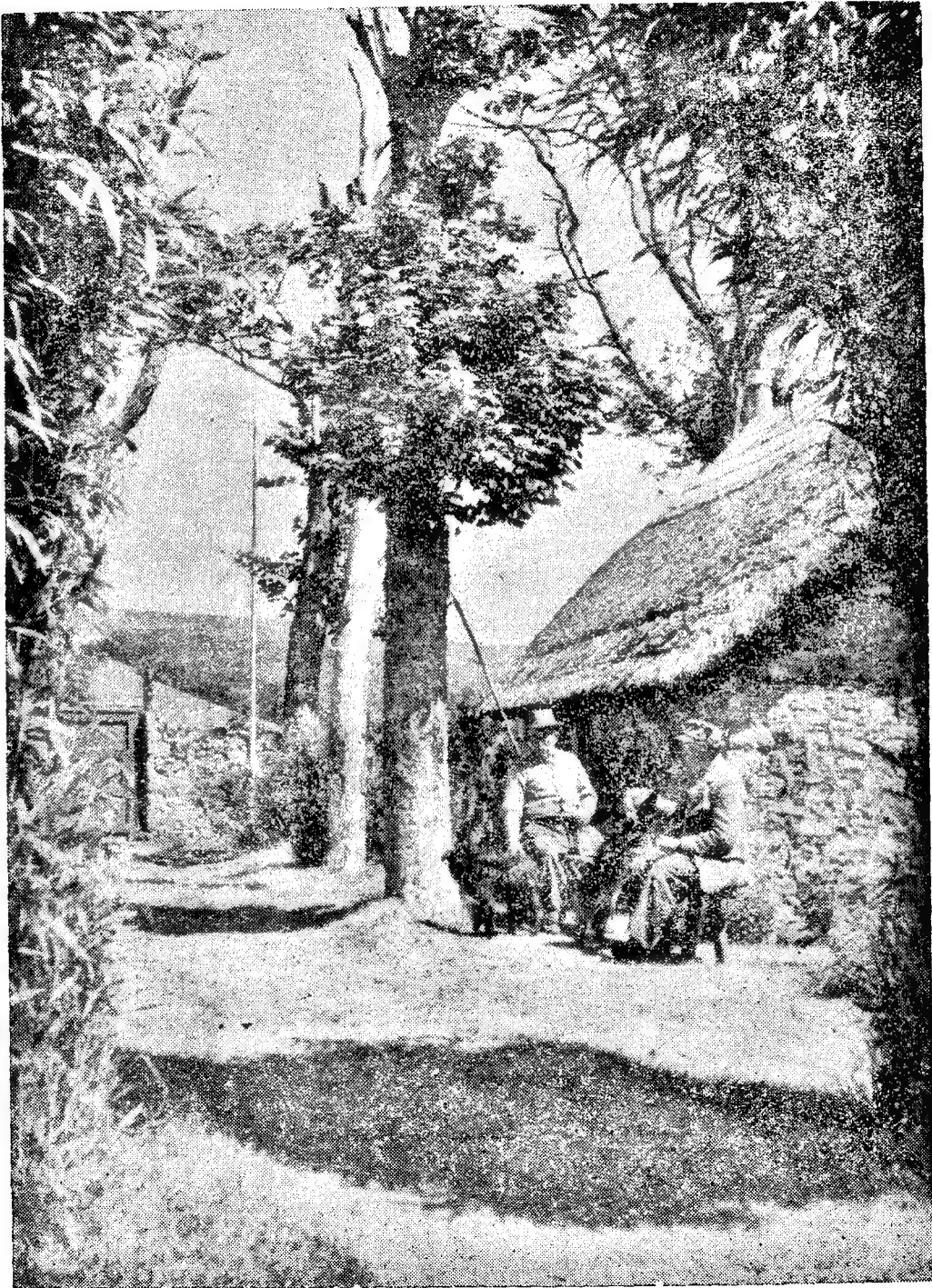
ఈ యాలోచనల్లో కాళిబాబు ముందు వెనుకలు చూడకుండా అతి విసురుగా పోతున్నాడు. ఒక జట్కాతో ఢీకొన్నాడు! ఆ జట్కా వాడు కోపంతో "ఏయ్! గుడ్డోడినా యేంటి? దారికనపడలే?" అని గుడ్డాన్ని ప్రక్కకు త్రిప్పుకున్నాడు. కాళిబాబు ఆమాట విని, విప్లవీరకండ్లతో నాల్గుప్రక్కలూ చూచినాడు మేడలూ, మిడ్డలూ, భవనాలూ, మనుష్యులూ భూమి, ఆకాశమూ సమస్తమూ కనిపిస్తున్నాయి!...అయితే జట్కావాడు గ్రుడి వాడవా అని యెందుకన్నాడు?...అరి! సరే! బోధపడ్డది!...తనదగ్గర ధనం లేదు కాబట్టి!... అందుకన్నాడు!...నిజమే! ధనం లేనివాడు గ్రుడివాడే కాదు...చెటివాడు, మూగవాడు, బంటివాడు, అప్రయోజకుడు, అభాజకుడు, దొంగ, దోపిడికాడు, ఇంకా ఎవడో... ఎవడో...ఎవడో.....

నడుస్తూ, నడుస్తూ ఒక హోటలు సమీపానికి వచ్చినాడు. మనసు ఊరిపోయే కమ్మని వాసనలు కొడుతున్నాయి! కంటికింపయిన ఫల హారాలు కనిపిస్తున్నాయి! ఆకలి భీమరూపం దాల్చి విజృంభింప నారంభించింది! కాని జేబు ఖాళీ! ఉత్తచేతులు!!

అతనికి అమితమైన ఆగ్రహం వచ్చింది! దేనిమీద? ఆకలిమీద! ధనంలేనివానిదగ్గరక

(18-వ పేజీ చూడుడు)

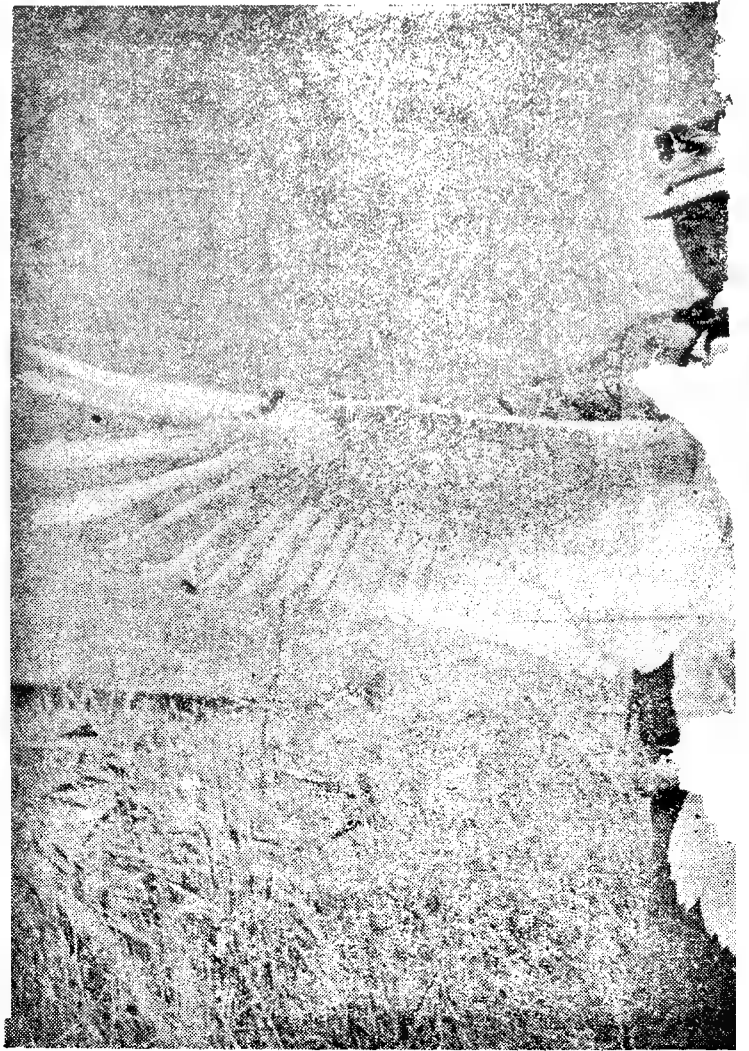
నెరసిన వెంట్రుకలను పోగొట్టుండి
ఆయుర్వేద సువాసన తైలము, కేష కల్యాణ నెరసిన వెంట్రుకలను, శాస్త్రవేత్తగా వల్ల పరచును నిరపాయమైనది, ఉపయోగించి తుప్పి చెందనివారి ధర వాసను చేయబడును. వెం రు. 2. ఎక్కు నెరసిన రు. 3.8 పూ ర్తిగా నెరసిన రు. 5.
KESH KALYAN BHAWAN
P. O. Ramgarrah (100) (Hazari Bagh)

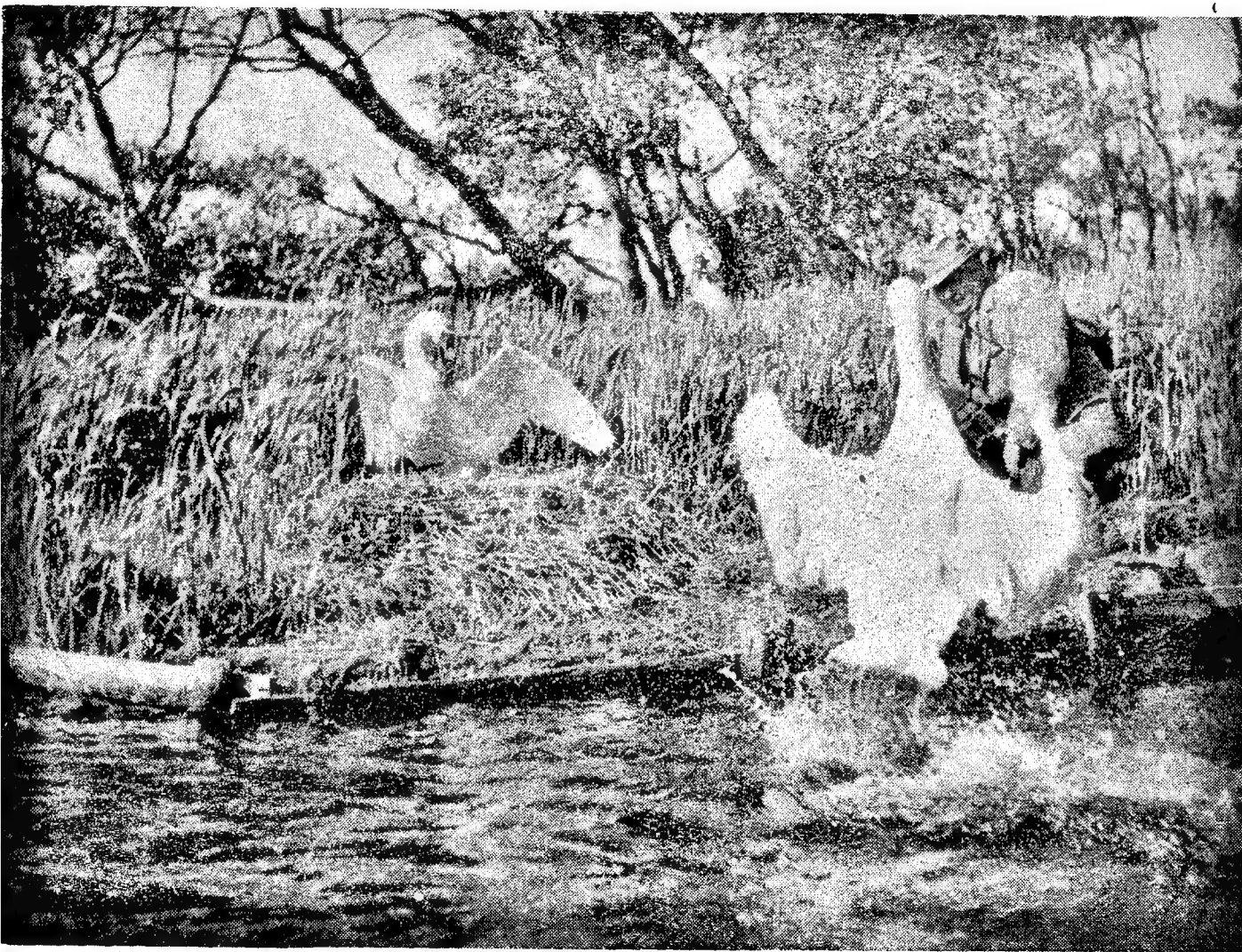
జో సెఫ్ గిల్, అతని మేకప్లును ఫ్రెడ్ లెక్సటర్, ఇద్దరూ హంసల పెంపకంలో పాగటిపనులు ముగించుకొని, సాయంత్రం చల్లగాలిలో విశ్రాంతి అనుభవిస్తున్నారు.

హంసల నిలయమై తొమ్మిదివందల ఏ పెంపకానికి ఆట్య

రెక్కలు సాచినప్పుడు మనిషి బారసాచిన వెడల్పుకన్నా

ఆడపక్షి గుడ్లను కాపాడుతూ, రెక్కలు విప్పకొని, బుసలుకొట్టూ, గుడ్లను ముట్టుకోకుండా అటకాయిస్తూంది. ఇంతలో మగపక్షి కూడా కాపలాదారుతో యుద్ధానికి పరుగెత్తుకువస్తోంది.

హంసలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయే
ఉండి మెడ అందంగా ఉంటున్నాయి.
పాశ్చాత్యులు నామకరణం చేశారు.
ఇంగ్లాండు దక్షిణతీరాన పార్కులాం.
మేర తీరభాగాన్ని సులకరాళ్లతో ఏర్పాటుగా
“ఫెసిల్ బీచ్” పొందుగనాఉంది. ఆ సముద్రతీ
ద్రంలో ఆబ్బట్టుబరీదద్దనుంచి విడిగా ఒక
టుంటుంది.

వాదాపు 900 వందల ఏండ్లనుండి
రక్షణపానంగా ఉంటూవచ్చింది. ఇక్కడ
పాశ్చాత్యులు వాటి పెంపకానికి తరతరాలుగా
ఈ కాపారంలో 500 హంసలు పెరుగుతూన్నాయి.
ఈనాడు ఈ హంసలకు ఇద్దరు కా
వంకాలలాగే ఈ “అంచల కాపరులవలన”
అవలంబిస్తున్నాయి. జో సెఫ్ గిల్, ఫ్రెడ్ లెక్స
గిల్ వంకీకులు రెండువందల ఏండ్లనుంచే ఈ
వచ్చారు. ఈ హంసలను ఆబ్బట్టుబరీ హంస
మార్కు నేసి ఉంచుతారు.

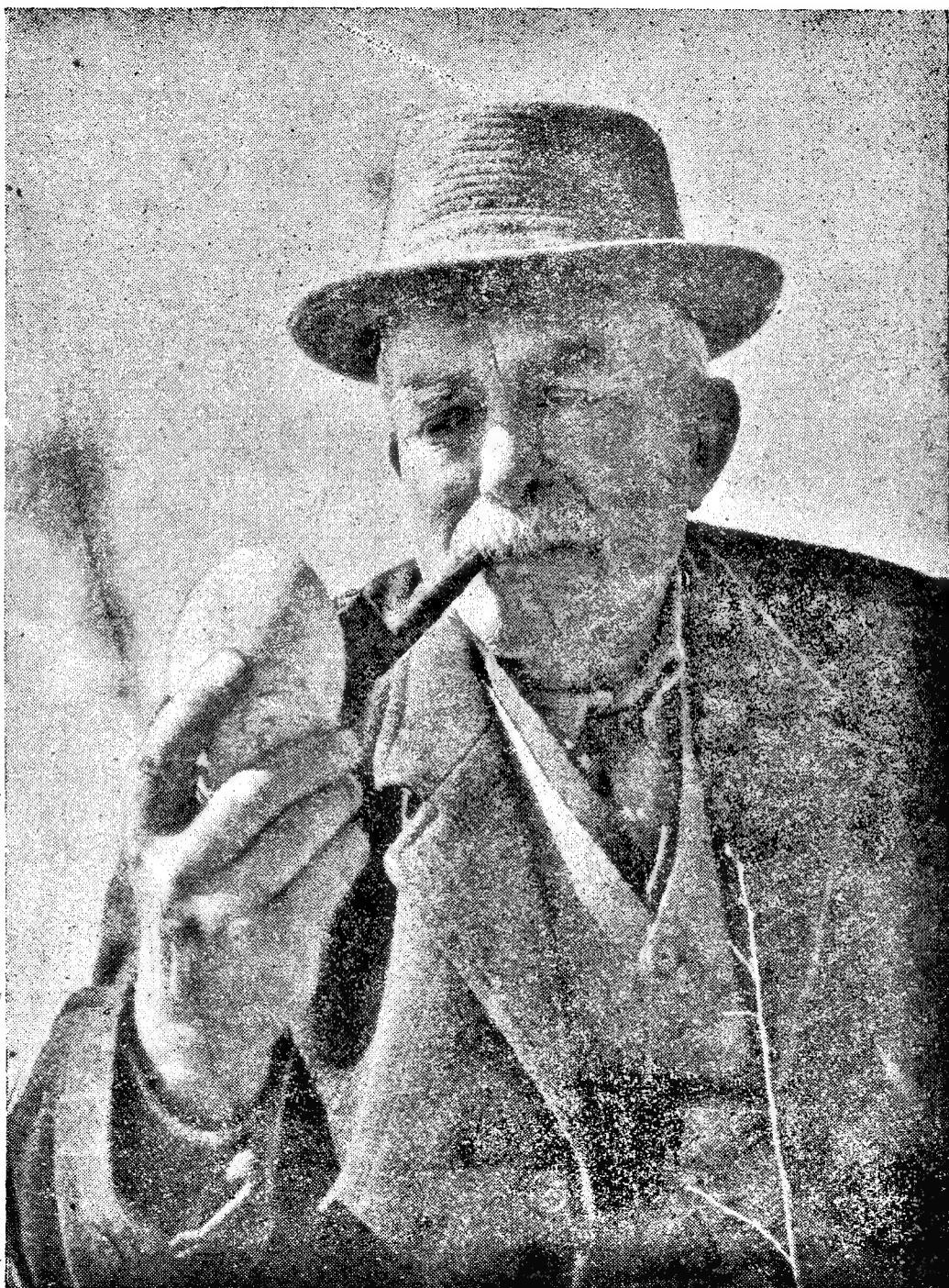
పూర్వకాలంలో రాజుల అనుమతి ఉం
టానికి వచ్చేదు. ఈ రోజుల్లో నియమం లేక
యని హంసలన్నీ రాజుగారి హంసలే అని నియ
ఈ హంసల రక్షణలో వాటిను పట్టి లేవ
కాలము ఉండాలి. పెద్దహంసలు రెక్కలతో
పోయే ప్రమాదముకూడా ఉంది.

సముద్రతీరాన్నే రెలుపొదలుచేర్చి, ఆ
గుడ్లు పెట్టి పొదుగుతాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు
ముమ్మరింగా తల్లి హంసలు గుడ్లను పొదుగుతూ
హంస కాసేపూ, మగహంస కాసేపూ, ఒక
కూర్చుంటాయి.

హంసగుడ్డు, బూడిదకలిపిన నాచురంగు
టికిరాగానే బూడిదరంగునే ఉంటుంది. ఒక
ఒక్కొక్కప్పుడు గమకాలతో తేల్లగా మెరిసిపో
తుంది. అంతవరకూ తురూపిలానే కనబడుతుంది

(బ్రిటిష్ ఇన్ఫర్మేషన్ కౌన్సిల్)

క శ్వేతద్వీపతీరం పండ్లుగా హంసల పంటగా నిలిచింది:

హంసగుడ్డు, వెలిబూడిద, నాచురంగు కలిపిన వర్ణంలో ఉంటుంది. కోడిగుడ్డు పరిమాణానికి రెండింతలు పరిమాణంలో ఉంటుంది. హంసగుడ్డును పరిశీస్తున్న జోసెఫ్ గిల్.
హంసల పెంపకము ఇతనికి వంశానుగతంగా వస్తున్న వృత్తి.

ఎక్కువ వైశాల్యం ఉంటాయి హంస రెక్కలు.

ఉన్నాయి రేవోగాని, పెద్దబాతులూగ
పంటకు "స్వాక" అంటే హంస అనే

దీని! పచ్చిమంగా, దాదాపు పదిమైళ్ల
"చెలియలి"కట్ట కట్టినట్లునిపించేగట్టు.
ఈ అర్ధచంద్రాకారంగాఉండి, సము
ద్రానికి సారం ఏర్పరిచిందా అన్న

కానీ హంసలకు అటువట్టుగా,
నివాసులు ఈ హంసలను భద్రంగా
గ్రాకతహిస్తూ వచ్చారు. ఈనాడు
యి.

పరులు ఉన్నారు. గొట్టే కావరల
"మొదా తరతరాలుగా ఈ వృత్తి
అనే ఇద్దరు ఇక్కడ కావరలు.
అలసలవంశాన్ని పెంచి పోషిస్తూ
ఈ గుర్తుగా గొట్టెలకు చేసివస్తే,

ఈనాటికి ఎవరూ హంసలను పెంచ
కోయినా, యజమాని ఎవరో తెలి
కాదు.

టంలో చాలా మెరుకువ, కాగ్రత్త,
కొట్టే, మనిషి కాలుచేయి విరిగి

క్కడ గడ్డిలో అంతటా హంసలు
కొలిచోపమాదా సరిగ్గా దొరకనంత
గడ్డిలో కూర్చునిఉంటాయి. అద
భారీగా, గుడ్డును పొదుగుతూ

టాయి. గుడ్డుపగిలి పిల్ల బయ
కి అయ్యాక ఈ పిల్ల పెరిగి
ందాల హంసగా తయారవు

(తాలు)

మూరమూరాలు నున్న హంసలగూళ్ళను, కాపరి. బెనాకుంటున్నావో - నివీని-

ఒకసారి కైలాసంలో పార్వతీదేవి శంకరుడు వచ్చిను ఆడుతూండగా పార్వతీదేవి అన్నది గాదా "ఇక్కడ నాకునుగ్గా వున్నది. ఒకసారి భూలో కానికి తీసికెళ్లి వింతలు చూపించండి" అన్నది. సరే అని యిద్దరు భూలోకానికి వచ్చారు.

ఒక చూళ్లో దేవశర్మ అని ఒక బీద బ్రాహ్మణుడున్నాడు. ఆయన పురోహితం చేసికొని బతుకుతూ వున్నాడు. తనకున్న దానితో తృప్తి పడుతూ దైవభక్తి గలవాడై ఉన్నాడు. ఆయనకు లేక లేక ఒక కొడుకు గలిగాడు. భార్య తనూ పిల్లవాణ్ణి ముద్దుగా చూసుకుంటున్నారు. పిల్లవాడికి 10 ఏళ్లు వచ్చి చదువుకుంటూ తను తెచ్చుకున్నది తనకన్న బీదపిల్లి లడిగితే పెడుతూ తల్లి నీ తండ్రిని వేధించకుండా వున్నాడు. వీళ్లింటికి ఎదురుగా ఒక మేడలో ఒక భాగ్యవంతుడున్నాడు. ఆయనకు, కూతుళ్లు, కొడుకులు, మనుమలు, పనివాళ్లతో యిల్లంతా కలకల్లాడుతూ ఉన్నది. పార్వతీ పరమేశ్వరులు ముసలి దంపతులు, మొగట భాగ్యవంతుడింటికి వెళ్లి తాము యాత్రలు చేస్తున్నామని ఆ పూటకు భోజనం పెట్టమని అడిగారు. ఆ భాగ్యవంతుడు కనురుకుని వెళ్ల గొట్టాడు. అక్కణ్ణించి దేవశర్మ యింటికి వచ్చారు. వెనుకటి మాదిరిగానే అడిగారు. ఆ బ్రాహ్మణుడు తను తెచ్చిన వాటితో రుచిగా పంట చేయించి పెట్టాడు. భోజనం చేసి పోతూ పోతూ వాకిట్లో కొచ్చాక "శంకరుడు నీ కొడుకు నీకు దక్కడు" అని వెళ్లి పోయినాడు.

కొన్నాళ్లకి మళ్లా పార్వతీ పరమేశ్వరిద్దరు, కూలివాళ్ల రూపంలో వచ్చి భాగ్యవంతుడింటికి వెళ్లారు. భాగ్యవంతుడికొడుక్కిమంచి సంబంధం వచ్చిపెళ్లి జరుగుతోంది. హడావుడిగా వున్నారు. ఈ కూలివాళ్లు ఏదైనా పని చూపించమని వేడుకున్నారు. నాకున్న ఉద్యోగం చాలక పనిలేని వాళ్లందరికీ పని చూపిస్తూ కూచుంటే ఐనట్టే పోపో అని కసిరాడు. నీకు సిరిసంకద కలగాలని దీవించి పోయినాడు దేవుడు.

మళ్లా అదే రూపంలో దేవశర్మ ఇంటికి పోయినారు. దేవశర్మ వాళ్లిద్దరినీ ఆదరించి, 'నా కొడుకు పోయినాడు. మీరు నన్నాశ్రయం' అడుగు

బాలానందం

నక్క, దేవలోకము

తున్నారు. మీరే నాపిల్లలు. మీరు తిండికి లేక అవస్థ పడుతుంటే నేనూరుకుంటానా? నా శక్తి కొలది ప్రయత్నిస్తా" నన్నాడు. తనకున్న దాంతోనే వాళ్లకు కూడా పెడుతూ, ప్రయత్నం మీద ఒక భాగ్యవంతుని యిట్లో పని మనిషిగా ఆమెను, తోట మాలిగా అతన్ని కుదిర్చి, సంతోషంతో యింటికి వచ్చాడు.

మళ్లా కొన్నాళ్లకి పార్వతీ పరమేశ్వరులు చిన్న కుజ్జవాళ్లతో వచ్చి భాగ్యవంతుడింటికి వెళ్లారు. ఇంటి నెండా చుట్టాలు సక్కాలు, స్నేహితులు, ఆనందంగా, హడావుడిగా వుంది. తల్లి దండ్రులేరు, దిక్కు తెలియదు. ఏదన్నా పని చేస్తాం అన్నం పెట్టండి అని అడిగారు. నీ మాటలు నమ్మను. ఇట్లాగే కుదిరి బాగాదొంగ తనం చేయటానికి వచ్చారు. మీ తల్లి దండ్రులు మీకు నేర్పకుండానే తరిమారా పోండి వెళ్లవల్లా అని కొట్ట వచ్చాడు భాగ్యవంతుడు.

ఏడుస్తూ దేవశర్మయింటికి వెళ్లారు. కొడుకు పోయిన తరువాత వాడి మీద దిగులు చేత సగం కృశించాడు. ఇప్పుడు తనకు యిత ఆదరంగా అన్నం పెట్టే భార్యకూడా పోయింది. ఆయనకు మతే పోయింది. చిక్కి శల్యం అయినాడు. వాన కురుస్తున్నది ఉరుములు మెరుపులు. ఇంట్లోకి వచ్చిన వీళ్లిద్దరినీ చూశాడు. వాళ్లు చెప్పేది విన్నాడు. వాళ్లతోపాటు తను కూడా ఏడ్చాడు. "మీ రిద్దరు యీ యిట్లో వుండండి, ఈ ఆవును చూసుకుంటూ కూలిపని చేస్తుకోండి. ఈ ఇల్లు మీదే" అన్నాడు.

తెల్లవారుజామున ఆయనకు మెళుకువ వచ్చింది. "నేను కూడా యీ ఇంట్లోనే యీ పిల్లల దగ్గర ఉంటే వీళ్లు నాకోసం కష్టపడాలి. నా

బంట్లో శక్తి లేదు. నే నేమి చేయటానికి." అని అనుకుని లేచి ఎక్కడికో బయలుదేరాడు.

పోగాపోగా ఒక అడివిలోనించి పోవాల్సి వచ్చింది. నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాడు. దోవ సక్కన ఒక పాడుబడ్డ బావి కనిపించింది. అందులోనించి ఏదో శబ్దం వినిపిస్తూన్నది. ఆయనకు ఆశ్చర్యం వేసింది.

ర్యంవేసి దగ్గరకు వెళ్లి లోపలికి చూశాడు. ఆ పాడు బావిలో ఒక నక్క, ఒక పాము, ఒక పులి, ఒక కంసాలివాడు వున్నారు. కంసాలివాడంటాడూ "నేను మనిషిని, నీకు సహాయం చేస్తాను నన్ను నమ్ము నన్ను పైకి తీయ్యి" అని. పులి అంటుంది. "నీడు మోసగాడు, నీజ్జే నమ్మకు. తల్లికి సగ చెయ్యాలివచ్చినా కొంత రాగి కలపందే బంగారం ఉపయోగించదు అంటాడు. నేను నిన్ను రక్షిస్తాను. నన్ను నమ్ము" అని. ఇట్లాగే పామూ, నక్కనూ. కంసాలివాడన్నాడూ, నువ్వు క్రూర జంతువులు చెప్పేమాట నమ్ముతావా? నన్ను ముందు తీయ్యి, వాటిని ముందు తీస్తే ఆకలిమీద పులి నిన్ను తింటుంది తరువాత నన్ను తీసేవా ట్లండరు."

దేవశర్మ ఆలోచించాడు. ఇది చంపే వయితే నీజ్జే తినకుండా ఎందుకూరుకున్నయ్యి, అని. తన ఉత్తరీయం, నడుం గుడ్డ తీసి ముడివేసి బావిలోకి వేశాడు. ముందు కంసాలివాణ్ణి, తరువాత పులిని పాము ను నక్కను తీశాడు. కంసాలి వెళ్లిపోయినాడు. పాము పాకి పోయింది. నక్క వెళ్లిపోయింది. ఎవరికి చేతనైన సాయం వాళ్లు చేస్తామన్నారు.

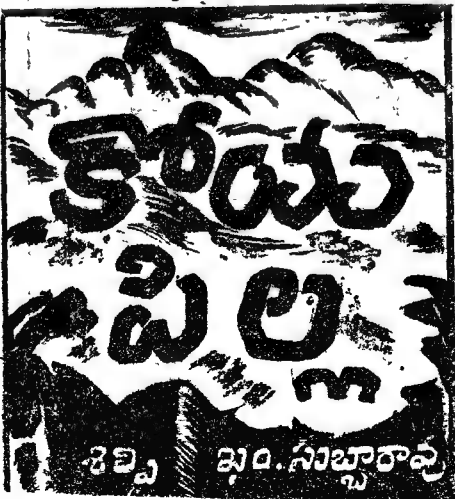
పులి, దేవశర్మను అప్పుడే తనతో రమ్మన్నది. ఒక చెరువు దాకా తీసి కెళ్లి యిక్కడకూర్చోమని, తన పోయి తనకు కావాల్సిన ఆహారంతిని, కొన్ని కర్మజాపండ్లు, అరటిపండ్లు, పనసపండ్లు ఆయనకు తెచ్చింది. ఈ లోగా ఆయన స్నానంచేసి, బట్ట లారబెట్టుకొని కట్టుకొని కూర్చున్నాడు. పనస పండు తన గోళ్లతో చీల్చి తొనలు తీసి యిచ్చింది పులి. పలహార మైంది.

కాసేపు పడుకో యిప్పుడే వస్తానని వెళ్లింది. దేవశర్మ నిద్ర పోయినాడు చెట్టు నీడను. నిద్ర లేచేటప్పటికి పులి వచ్చి ఒక మణిహారం యిచ్చి "ఈ దగ్గరే ఒక రాజ్యం ఉన్నది. ఇది అమ్మి ఆడబ్బుతో హాయిగా ఉండు. పెద్ద తనంలో పని చేయలేవు. నేను వెళ్తున్నాను." అని చెప్పి దోవ చూపించి వెళ్లిపోయింది.

దేవశర్మ తిన్నగా ఆ దోవను వెళ్లి ఆ రాజ్యం చేరుకుని ఊళ్లోకి వెళ్తూ ఉండగా, దోవలో తను రక్షించిన కంసాలి కనిపించాడు. "మాయాంటికి రా" అన్నాడు. మాటల్లో దేవశర్మ ఊణి హారాన్ని చూసి ఇది అమ్మి పెట్టు అని అడిగాడు. "అ దెంత పని. నువ్విట్లా పరండాలో కూర్చో. అని యింట్లోకి పోయినాడు. సాయకాలం కావచ్చింది. డబ్బు లేదు నన్నం లేదు. ఎవ రెవరో వస్తున్నారు పోతున్నారు. ఈ బ్రాహ్మణి కేం తోచక వాకిట్లో కొచ్చాడు. అక్కడోక మనిషి. ఆయన్ను చూసి జాలిపడి, "ఇంకా ఎందు కిక్కడున్నావు పారిపోక" అన్నాడు. "ఎందుకు పారిపోవాలి నా కేం తెలీదు" అన్నాడు దేవశర్మ. అయ్యో వెర్రి బ్రాహ్మణా, ఈ చూరి రాజుగారి కొడుకు వేట కెళ్లి

(17-వ పేజీ చూడు)

బొమ్మల కథ 7

బాలానందం :

ఏది పగలు? ఏది రాత్రి

“శ్రీ నండూరి రామమోహనరావు”

“నా రాజ్యంలో నేను చెప్పినట్టు ప్రజలు నడిచిపోయింది. నా మాటకి తిరుగులేదు.” అని గర్వించాడు రాజు గారు.

“మహాప్రభో! కాస్త నిద్రానించి నామనవి చిత్తగించాలి. మీ ఆజ్ఞ మరీ విజ్ఞానంగా వున్నది.” అన్నాడు మంత్రి చేతులు పిసుక్కుంటూను.

“ఇదిగో మంత్రి! రెండోసారి చెబుతున్నాను. నా రాజ్యంలో ప్రజలు పగటిపూట నిద్రపోవాలి. రాత్రిపూట పనులు చేసుకోవాలి. పగటిపూట నిద్ర పోక పోయినా, రాత్రి పూట నిద్ర పోయినా తల కొట్టించి కోటకొమ్ముకు కట్టిస్తాను. పోయి నా ఆజ్ఞని రాజ్య మంతటా టముకు వేయించు.” అని మళ్ళీ గదిమాడు రాజుగారు.

“చిత్తం మహారాజా! కాని ప్రజలు పగలు నిద్రపోలేరండీ. రాత్రే నిద్రకి మంచి సమయం” అన్నాడు మంత్రి.

“ఏం?” అని కసిరాడు రాజు.

“పగటిపూట సూర్యుడి కేడికి మన వల్లకూడా నేడెక్కుతుంది. అందుచేత స్వేద పట్టము. రాత్రిళ్లు చల్లబడి వల్ల కూడా చల్లబడి బాగా నిద్ర పడుతుంది.” అని చెప్పాడు మంత్రి.

“నిద్ర పట్టకపోయినా సరే నా ఆజ్ఞ మరగిల్పింజే.” అన్నాడు రాజు.

“నిద్ర లేకపోతే ఆరోగ్యం చెడి పోతుంది.” అని మంత్రిజవాబు.

“ఆరోగ్యం చెడినా సరే” అని రాజు గారి మొండి పట్టు.

సరే, రాజుగారి ఆజ్ఞ చివరికి రాజ్య మంతటా టముకు వేయించారు. ప్రజలు రాత్రిళ్లు పనిచేసుకోవా లనీ, పగటిపూట ఎవడైనా మనిషి వీధిలో కనిపిస్తే వాళ్ళి వెంటనే తుపాకీతో కాల్చి వేస్తామనీ ప్రకటించారు. “దాంతో ప్రజలందరికీ హడలు పుట్టింది. కష్ట నేమిటిరా, శుభ్రమైన వెలుతురు కచ్చె సూర్యుడు వెలిగేటప్పుడు తలుపులు మూసుకుని పడుకోవడ మేమిటి? కనిపించి కనిపించని వెన్నెల్లోనూ, చీకట్లోనూ పనులు చేసుకోవట మేమిటి? రాజుగారి కేమన్నా మతి

పోయిందేమో?” అని జనమంతా గగ్గో లెత్తిపోయారు. కాని ఏం చేస్తారు? రాజుగారి ఆజ్ఞ వినక తప్పతుందా?

“రాజుగారు చిన్నప్పుడు పరమా నందయ్యగారి వద్ద చదువుకున్నాడు. అందుచేత యిల్లాంటి బుర్రతిరుగుడు ఆలోచనలు ఆయనకు వస్తూ వుంటాయి” అని కొందరన్నారు.

ఏమైతే నేం ప్రజలు పగలు తెల్ల వారగానే భోజనం చేసేసి కిటికీలతో సహా తలుపులు నేసుకుని నిద్రపోయే వారు. చీకటి పడగానే లేచి మళ్ళీ భోంచేసి ఆఫీసులకి పోయి పనులు చేసు కునేవాళ్లు. వెన్నెల నోజులన్నీ ఈ విధంగా బాగానే గడిచాయి. కాని చీకటి నోజులు వచ్చేటప్పటికి ప్రజలు నానా యిబ్బంది పడ్డారు.

“మహాప్రభో! ప్రజలు చీకట్లో ఏమీ కనిపించక నానా యిబ్బంది పడుతున్నారు.” అని మంత్రి విన్నవించాడు.

“ఏం, నీపాలు పెట్టుకున్నా కనిపించడం లేదా?” అన్నాడు రాజుగారు.

“నీపాలు పెట్టుకుంటే కొంత దూరమే కనిపిస్తుంది గాని ఆపైన కని పించదు కదండీ. ఆ చీకట్లో తెచ్చాలు మనులు తున్నాయని ప్రజలు ఒకే విధంగా గజగజ వణికిపోతూ పని పాటలు సరిగ్గా చేసుకోలేక పోతున్నారు.” అని మంత్రి చెప్పాడు.

రాజుగా రాలోచించాడు. ప్రజల మీద జాలి కలిగింది, కాని తన ఆజ్ఞను మార్చుకోదలచలేదు. తన అంతటి గొప్ప రాజు లేడుకదా, పగటిని రాత్రి గానూ, రాత్రిని పగలుగానూ చెయ్యి లేక పోతానా, అది ఆయనగర్వం.

“సరే, ఒక పని చెయ్యి. సూర్యుణ్ణి రాత్రిళ్లు పనిచెయ్యమను. చంద్రుణ్ణి, చీకటిని పగలు పనిచెయ్యమను. అల్లా గయితే కష్టం ఉండను” అన్నాడు శివిగా రాజుగారు.

“మహారాజా! సూర్యు చంద్రులు మన మాట వింటారా? వాళ్లెక్కడ, మన మెక్కడ?” అని జంకుతూనే అన్నాడు మంత్రి.

“హట్. నామాలు ఎందుకు పనిచూ సూర్యు చంద్రులు! నా రాజ్యంలో వాళ్లు వుంటున్నంత కాలమూ నా ఆజ్ఞ పినాల్సిందే.” అని రాజు గర్వించాడు. “లేవు రాత్రికల్లా సూర్యుడు నా మాట వినకపోతే నితల ఎగిరిపోతుంది” అని కూడా అన్నాడు.

మంత్రి గుండెలు టవ్వు మన్నాయి. సరేనని వెళ్లాడు. మంత్రి మంచి తెలివి గలవాడవటం చేత బాగా ఆలోచించేటప్పటికొక ఉపాయం తట్టింది.

మర్నాడు తెల్లవారే టప్పడు రాజుగారు భోజనం చేస్తుండగా, వంట వాడితో చెప్పి రహస్యంగా మజ్జిగలో ఒక మందు కలిపించాడు. ఆ మందుతో కూడా రాజుగారు భోంచేశాడు. తర్వాత మామూలుగా ఆయన పగలు లంతా నిద్రపోయాడు. కాని మందు మహిమవల్ల ఆయన చీకటి పడినా నిద్ర లేవలేదు. రాత్రి అయినా నిద్ర లేవలేదు. మళ్ళీ తెల్లవారేదాకా నిద్ర పోయాడు. ఈలోగా మంత్రి ప్రజలందరితోనూ చెప్పి వుంచాడు: “మీరు రేపటినుంచి మామూలుగా పగలు పనిచేసుకుని, రాత్రిళ్లు నిద్రపోవచ్చు” నని. ప్రజలంతా చాలా సంతోషించారు.

తెల్లవారాక రాజుగారు నిద్ర లేచాడు. మంత్రి చేతులు కట్టుకుని వెళ్లి, “మహాప్రభో! మీ ఆజ్ఞని సూర్య చంద్రులకి తెలియజేశాను. వాళ్లు తమ ఆజ్ఞ ప్రకారమే పని చేస్తా మన్నారు. చూశారా, ఇప్పుడు చీకటి పడగానే, అక్కడ సూర్యుడు ఎల్లా ఉదయిస్తున్నారో. ఇది నిజంగా రాత్రే.” అని మనవి చేశాడు.

రాజుగారు తన మాటని సూర్య చంద్రులు కూడా విన్నందుకు పొంగి పోయాడు. గర్వంగా మీసం మెలేశాడు. “ఇది నిజంగా రాత్రేకదూ! మంత్రి!” అని అడిగాడు.

“అవును మహారాజా! చూశారా, ప్రజలు ఎల్లా పని పాటలు చేసుకుంటున్నారో!” అన్నాడు మంత్రి.

చీకటి పడింది. చంద్రుడు వచ్చాడు.

“మంత్రి! ఇది నిజంగా పగలేకదూ!” అని అడిగాడు రాజు.

“అవును ప్రభూ! చూశారా, ప్రజలు ఎల్లా నిద్రలకి వెళ్తున్నారో.” అన్నాడు మంత్రి.

బాలకలారా :

బడి గంట

చి" యల్. యమ్. సెట్టిబాబు

బాలకులారా

బాలికలారా

బడిగంటదిగో

పిలచిందీ.....

వినబడ లేదా!

వినబడ లేదా!

గణ గణ మంటూ

మ్రోగిందీ.....

పోదా పోదా

బడికే పోదా

ప్రపంచ జ్ఞానం

పొందే కొఱకు.....

పంతులు కన్నా

ముందే పోయా

పలకలు పట్టి

ప్రార్థన చేదామ్.....

అ ఆ... ఇ ఈ...

అడుచు దిగి

స శా... బ భా...

పాశుచు వ్రాద్దామ్.....

పలక మీదనూ

వ్రాసిన వన్నె

పంతులుగారికి

మూసద్దామ్.....

పాశుచు లన్ని

బాగుగ చదివీ

పరీక్ష లన్ని

పా నుదామ్.....

అమ్మా నాన్నా

అక్కా బావా

అందరి నలెనే

చదివేద్దామ్.....

విద్యో యమ్మే

బాగుగ చదివీ

భారతరాజ్యం

పరిపాలిద్దామ్.....

బాలకులారా!

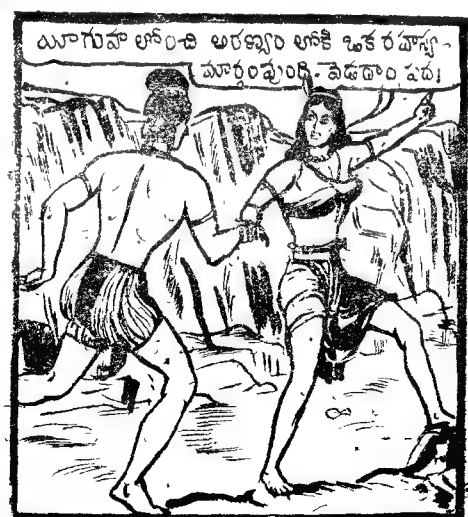
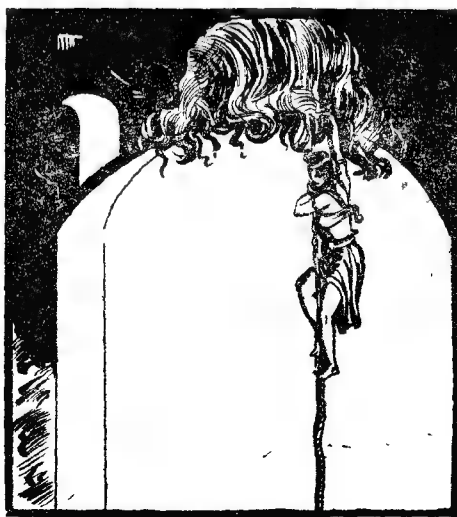
బాలికలారా

బడిగంటదిగో

పిలచిందీ.....

10

రాజుగారు మళ్ళీ మీసం మెలే శాడు. కాని ఆయనికి అప్పటికీ, యిప్పటికీ తెలియలేదు అసలు కిటుకు. స్వల్పారా! ఆ కిటుకు మీరు పొరపాటున చెప్పేయ్య కండేం, రాజుగారితో.

“ఫిల్మో థీస్”

శ్రీమతి పి. అతాదేవి

పూర్వం ఒకప్పుడు గ్రీకు పట్టణంలో, “ఫిల్మోథీస్” అనే బాలుని వుండేవాడు. ఆ అబ్బాయి ఏదెన్ను నగరంలో “జీనో” అనే ప్రసిద్ధ తత్వజ్ఞుని పాఠశాలలో చదువు కొనేవాడు. పాపం! అతడు చాలా బీదవాడు. కట్టుకోడానికి సరియైన బట్టలు వుండేవి కావు. ఆ రోజుల్లో, ఫీజు ఏ రోజుది ఆ రోజున పంతులుగారికి యిచ్చి వేళేవారు. ఆ నియమం ప్రకారమే, “ఫిల్మోథీస్” కూడా ప్రతిదినం ఫీజును, పంతులుగారికి యిచ్చి వేళే వాడు. ఓ బీద పిల్లవాడు, యిట్లా ఏ దినం ఫీజు ఆ దినం, చెల్లిస్తూ వుండడం, మిగతా విద్యార్థులలో ఈర్ష్య కల్గించింది. వై పెచ్చు యితడు అందరికంటె చాలా తెలివైనవాడు.

విద్యార్థు లందరికీ యీ విషయం సందేహంగా వుండేది. ధరించడానికి ఉడుపులైనా సరిగ్గా లేని, యితడు ఎట్లా ప్రతి నిత్యం వేతనం యిస్తున్నాడు? చివరకు, విద్యార్థు లందరూ యితనిని ఓ దొంగగా జమకట్టివేశారు. అల్లరిచేశారు. ఆఖరుకు యీ విషయం కోర్టుకూకూడ ఎక్కింది.

ఆ రోజున విచారణ. తన నిర్దోషిత్వాన్ని ప్రకటించుకోడానికి ఫిల్మోథీస్ యిద్దరు సాక్షులను, మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట హాజరు పెట్టాడు. ఆ సాక్షులలో ఒకడు తోటమాలి, రెండవది ఓ వృద్ధుడు. విచారణ ప్రారంభం అయింది. ఒకటవ సాక్షి:—ప్రభూ! ఈ కుర్రవాడు దొంగ కాదు. సత్యవాది. నా తోటలోనికి ప్రతిరోజూ నిర్జీత సమయంలో వస్తూ, నీళ్లు తోడి పోస్తున్నాడు. అందులకు గాను ప్రతిరోజూ నేను కొంత పైకం యిస్తున్నాను.

రెండవ సాక్షి:—ప్రభూ! నేను ముసలిదాన్ని. గృహకృత్యాలలో, రోజూ నాకు సహాయం చేస్తున్నాడు. అందులకు మింజుమలె, నేనూ, ప్రతిదినం, యితనికి కొంత ధనాన్ని యిస్తూ వున్నాను. ఈ కుర్రవాడు దొంగ కాదు. కోర్టువారు, యీ సాక్ష్యం విని, ఆశ్చర్యచకితులై, నిర్దోషిగా తీర్పు యిచ్చారు. మేజిస్ట్రేటుగారు, మిక్కిలి సంతోషించి, ఈ బాలుని విద్యాభ్యాసానికి అవసరమైన వైకాన్ని “స్కాలర్ షిప్”గా యిస్తామని ప్రకటించారు. కాని మన “ఫిల్మోథీస్” యిం దుకు ఏమాత్రం సమ్మతించలేదు. చిరు నగపు ముద్దుమోమున చెంగలింపగా “ప్రభూ! కృతజ్ఞుణ్ణి. నేను శ్రమించి, సంపాదించిన ధనముతోనే, విద్యాభ్యాసం చేస్తాను. శరీరంలో బలం వున్నంతవరకూ ఎవరికీ చేయి చాడను. జీవితం అంతా కష్టపడి పనులు చేయ సంకల్పించాను. ఒకరి దయాభిక్షపై నేను ఆధారపడను. క్షమించండి!” అని ఖండితంగా చెప్పివేశాడు. ఈ పలుకులు విని అందరూ ఆనందించారు.

తాళ్ళపాకవారి పదములు

శ్రీ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ

3౬

అన్నమాచార్యుల రచన : (సం. ౨; ప. ౨౬౯.)

గౌరవరాగం - రూపకతాళం

[పల్లవి]

- (౧) సరిమామమపానీశా | సేసే నే పమపమరిగమరిసని
తరితీ పులతెట్టిని తనముందరనిపుడు
- (౨) సరిపా, మమమపనిపని, సేరిసే | సేనిసేని సేరిసే పమ
తరితీ పులతెట్టిని తనముందర
- (౩) సరినిపమమరిమరిమపని సేనిసేరిశా | సేసే సేనిసేరి సేనిపా సేని పమరిగమరిసని
తరితీ పులతెట్టిని తనముందరనిపుడు
- (౪) సరిగా, మరిమపపమమరిమపపనిసా | పపనిసేరిగేమరిసేనిపనిసేనిపమరిగమరిసని || (తరి)
తరితీ పులతెట్టిని తనముందరనిపుడు

[అనుపల్లవి]

- (౧) రీరీరీ, రీశానిసేరిసే (౨) రీరీరీ, రీసనిసేరిశా సేనిపనిసా
హరిమామయింకనెంత హరిమామయింకనెంత
- (౩) ,, సేరిగేమరిసే | పపనిసేనిపాపా, రీసరిసే
యింకనెంత హరిమామయింకనెంత (తరితీపు)

[చరణం]

- పాపపా, మపనిపమా | పపసా, ని పమరిమరిమపప
అన్నితేడుకలుగల ఆఖిల ప్రపంచము
, రిపమరిగమరిసరిసరిసే | సరిమమపమపా,,,
కన్నులుమాసితే నెక్కడనుండునో
- (౧) , సేనిపామపనిసేరిసే | పనిసానిపనిసేరిసే పమపని
చెన్నుమిలుగుహారా మత్తే త్రాదుల యెల్ల
- (౨) , సేనిపమరీమపనిపని, సేరిసే | పనిసాసేరిసే సేనిసాసేరిసే సేని పమపని
చెన్నుమిలుగుహారా మత్తే త్రాదుల యెల్ల
- ,, రీరీరీరీరీరీరీ సేనిసేరిసే | సాసేరిని పపపమగమా,, రిసరిసని
యెన్నగానిదింతుతే నేడ నుండునో (తరితీపు)

ఇట్లే క్రింది చరణములు :

- (౨) పాసగ దా భోగించిన - భోగోపకరణములు
ఎసగ గొనకెక్కితే - నేమి చేసునో!
వసమైన పుత్రమిత్ర - వర్ణంబు లెల్లను
వెసనింకొక జన్మపు - వేళ నెట్టులుండునో! (తరితీపు)
- (౩) పరగ దా జేసిన - పాపము త్రి వేంకటేశు
ళరణాగతుడైతే నే - చంద మగునో!
అరుదైన తన తొంటి - అజ్ఞానము లన్నియును
గురుకృప గలవేళ - గొంచి యెందు దాగునో (తరితీపు)

లఘుటీక : తరితీపులు=మిరిమిరిన ఆసలు ; పాసగ=పొందికగా ; భోగోపకరణములు=సుఖానుభవ సాధనములు ; కొంచి=కృశించి.

ముద్రితపాఠములు : చెన్నుమిర - వేసవెక్కొజన్మపు ; తనతొంటి.

బాలానందం

(14-వ పేజీ తరువాయి)

మరి రా లేదు. ఎవరో దొంగలు చంపి పుంటారని తలచి దొంగను పట్టి తెచ్చిన వాడికి డబ్బిస్తానన్నాడు. ఈ కంసాలి నువ్వే ఆ దొంగ వని మణిహారం చూసి, తానే నిన్ను పట్టి తెచ్చానన్నాడు. నువ్వు చూడపోతే ముసలివాడివి. వయస్సులో వున్నవాణ్ణి ఎట్లా చంప గల వని ఆశ్చర్యపడుతున్నాం. నిన్ను కొరతను వేయించటానికి ఆజ్ఞ అయింది. కొయ్య చెక్కుతున్నాడు కంసాలి" అన్నాడా మనిషి.

బ్రాహ్మణికి నడ పుట్టింది. ఇతేం నహాయంరా భగవంతుడా అనుకుని, వణికి పోతూ పారిపోయినాడు. దోవ తెలిక అడివిన బడి పోతూండగా తను రక్షించిన పాము కనిపించింది. "ఏ మయ్యా భయపడిన ట్లున్నావు. పాపం, నాతో రా" అని తిసిక్కెల్లి, జామ పట్టా, అవీ పెట్టి విశ్రాంతి తీసుకోమంది. "నేను మల్లా వచ్చేదాకా యీ పొడ రింట్లో నిద్రపో, అని చెప్పి వెళ్లింది. రాత్రి గడిచింది. తెల్లవారి పాము వచ్చింది. ఆయన కాకృత్యా లయి తర్వాత పట్లు ఫలాలు పెట్టి, నీ కేం భయం లేదు. నీకు ఆపద రాదు. ఇక్కడ దగ్గరే ఒక రాజ్యం ఉన్నది. ఆ రాజుకూతుర్ని నేను కాటు వేసి వచ్చాను. రాజ్యానికి వెళ్లు. నా కాటు ఏ మంత్రగాల్గచేత తగ్గదు. నేను వేయగల నని చెప్పు. ఒక గదిలో ఎవరు లేకుండా చేయి. ఆ పిల్లను నేను బతికి స్తాను. ఆ రాజు యిచ్చే పారితోషికం తీసికొని హాయిగా ఉండు. పెద్దతనంలో నీ కీ కష్టా లేమిట"ని ఓదార్చింది.

బ్రాహ్మణుడు మల్లా ఆ రాజ్యానికి వెళ్లాడు. రాజుగారు మంత్రగాల్గను విలివిస్తూంటే తనుగూడా వెళ్లాడు. "సరే నువ్వు బతికించగలిగితే నీకే నా కూతు ర్నిచ్చి పెళ్లి చేసి నా దగ్గరుంచు కుంటా నన్నాడు" రాజుగారు. సరేనని పాము చెప్పిన ప్రకారం ఏ ర్పాట్లు చేయించాడు దేవశర్మ. రాత్రికి ఆ పాము వచ్చి, తన కాటు అందుకుని తనది ఒక తల అక్కడ పడినీ వెళ్లి పోయింది. తెల్లవారి రాజుగారు మెచ్చు

కుని పొగిడి, మంచి ముహూర్తంలో పెళ్లి చేశాడు. "ఆ అమ్మాయి చిన్న పిల్ల: నేను ముసలివాణ్ణి అయినాను. యింకెవరి కన్నా యిచ్చి పెళ్లి చేయండి" అన్నాడు దేవశర్మ. రాజు కూతురు చారుమతి. "మా నాయన అన్నమాట తప్పి పోవటం నా కిష్టమే" అన్నది. దేవశర్మ రాజుగా రింట్లో చారుమతిసేవ లండుకుంటూ హాయిగా వున్నాడు.

ఒక రోజున ఊరి బయట పొలాల కేసి వెళ్లాడు దేవశర్మ. అక్కడ తను రక్షించిన సక్క కనపడి "ఏమయ్యా కులాసేనా" అని అడిగింది. బ్రాహ్మ ణుడు జరిగిం దంతా చెప్పాడు. సక్క విని, "చూశావా ఆ కంసాలి నీ కెంత ద్రోహం తలపెట్టాడో! ప్రపంచం అనేక రకాలు, క్రూర జంతువులు అని పేర్లు పెట్టే ఈ మానవుల కంటే, అవి క్రూరంగా వుండవు. అవి తన ప్రాణ రక్షణకు మనుష్యుడి మీదికి వస్తే. నీకు నేను చెప్పాలా. ఇంతకు నీవు హాయిగా వున్నావు. నాతో రా, నీవు చూడని వింత చూపిస్తాను." అన్నది. దేవశర్మ దానివెంట వెళ్లాడు చాలా దూరం పోయినారు. "ఇంక ఎక్కడికీ నే రాలే" నన్నాడు. నీకు దేవలోకం చూపిస్తారా. అదుగో ఆ మలుపు తిరిగితేనే" అన్నది సక్క. ఆ మలుపు అట్లా కనపడుతూనే ఉన్నది. వాళ్లు నడుస్తూనే ఉన్నారు. దేవ శర్మ ఓర్పుతో నడుస్తూనే ఉన్నాడు. ఆఖ రుకి దేవలోకం చేరారు. అక్కడ దేవశర్మ భార్య కొడుకు విలు న గ ల వస్త్రాలు నగలు ధరించి, శాంతిగా కూర్చుని ఉన్నారు. దేవశర్మ పోయి కొడుకుని కావలించు కున్నాడు. ఆయన కెంతో సంతోష మయింది. భార్య ఆనంది. "నిన్ను వదలివచ్చినందుకు విచారపడ్డాము. కాని నీకు జరిగేదంతా చూస్తూనే వున్నాము. పరమేశ్వరుడు నీళ్లు జరిగే వింతలు చూడటంపట్ల యిట్లా అయింది. మన యింటి కెదు రుగా ఉన్న భాగ్యవంతుడు యింకా అట్లాగే ఆ తాపత్రయం, ఆ పిల్లలు ఆ డబ్బు వాటిల్లో పడి తన్ను కుంటూనే

వున్నాడు. మార్పు లేదు. ఏ వింత ఎరుగదు. నువ్వు విచారించకు. మల్లా వెళ్లి ఆ రాజు కుమార్తెతో హాయిగా వుండు." అని చెప్పి చారుమతి కివ్వమని దేవలోకంలోని పారిజాత పువ్వు, మందారపువ్వు యిచ్చింది. దేవ త లందరు దేవశర్మను దీవించి యశావన వంతుణ్ణి చేసి పంపారు.

దేవశర్మ యింటికి వచ్చి జరిగింది చెప్పి ఆ రెండు పూలూ చారుమతి కిచ్చాడు. అవి ధరించి ఆ అమ్మాయి చేయని శృంగారం, మాయని మడత కల దై, విశ్వర్యవంతురాలై తండ్రి దగ్గర, భర్తతో హాయిగా వున్నది. మామగారిచ్చిన రాజ్యాన్ని కష్ట నిష్టారా లెరిగినవాడై ఏలుతున్నాడు దేవశర్మ.

కథ కంచికి మన మింటికి.

హైదరాబాదులో బ్యాంకింగు విధానం

(10-వ పేజీ తరువాయి)

నంలో ఉంచి, దాన్ని జాతీయం చెయ్యాలని ఒక ఎత్తు వేశారు. జాతీయం చెయ్యాలా లేదా అని ఆలోచించుకొన్నప్పుడు, ఉంటే, ఉన్నపద్ధతి-లేకుంటే జాతీయం. దానికోసం పెద్ద ఆలోచనలు పథకాలు అనవసరం.

బ్యాంకింగ్ వ్యాపారంలో అపాయ మంటూ వచ్చేపక్షంలో, వాటాదారునికి, నిలవదారునికి, ఇతరసంబంధాలు కలవారికి, అట్టే లేదా లేదు. చివర రెండు తరగతులవారు అనేకు లుంటారు. వాటాదారు తక్కువమంది. ఈ తక్కువమందే, ఎల్లకాలం లాభాల్ని అనుభవిస్తూ ఉండటం సమంజసం కాదు. నష్టం రానంత కాలం, లాభాన్ని ప్రభుత్వ ద్వారా సంఘభివృద్ధికి వినియోగించాలి.

ప్రత్యేకత అనవసరం

ఇక స్టేట్ బ్యాంకు, సెంట్రల్ బ్యాంకుగా మారటం విషయం. అసలు అట్లా మారటం అనవసరం - కూడదు కూడాను. సెంట్రల్ బ్యాంకు ఉండటం స్వతంత్ర ప్రభుత్వానికి లక్షణం. భారతదేశంలో రిజర్వుబ్యాంకు ఉండగా, ఇక్కడ సెంట్రల్ బ్యాంకు ఉండటం, హాస్యాస్పదం. వైగా, భారతదేశంలో అంతర్భాగమైన హైదరాబాదుకు ప్రత్యేక నాణా లుండటం తప్ప - ఇంక ఈ సిద్ధి తొలగి పోతుంది. ఇట్లా ప్రత్యేక నాణా లుండటం, అక్రమం - అధికవోషం. వైగా సెంట్రల్ బ్యాంకు అనేసరికి, దానికి స్వతంత్రంగా నోట్లు, నాణాల్ని చలామణిలో పెట్టే హక్కు ఉండాలి. అట్టిది వీలు కాదు. కాబట్టి స్టేట్

బ్యాంకును, ఉన్న పాళ్లగానే జాతీయం చేయటం ముఖ్యం. భారతప్రభుత్వానికి ఇంజనీయర్ బ్యాంకుకు ఎట్లాంటిసంబంధాలున్నాయో, హైదరాబాదు ప్రభుత్వంతో స్టేట్ బ్యాంకు కూడా అంతే సంబంధబాంధవ్యాలను కల్గి ఉంటుంది. ప్రత్యేకమైన అవసరాలకు ప్రత్యేకమైన సంస్థల్ని ఏర్పరచుకోవచ్చు.

(ప్రాఫెసర్

బి.వి.రామనర్సు వ్యాసానికి అనుకరణ)

దౌర్జన్యాన్ని, అరాచకాన్ని అరికట్టవలసినది ప్రజలే

(7-వ పేజీ తరువాయి)

సోకర్యాలకారకు విదేశీయులు ఇప్పటి రాష్ట్రాని సరిహద్దులను కృత్రిమంగా కప్పించారు. అయితే ఇది యావద్భారతీయసమస్య. సమస్య అంతా ఒకేసారి పరిష్కారం కావాలి. ఈ సమస్య పరిష్కారం కావడానికి కొంతకాలం పడుతుంది. ఇంతకాలం వేచిఉన్న ప్రజలు కొద్దికాలం వేచిఉండలేక పోరు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించక పూర్వం ప్రభుత్వం శరణార్థులసమస్య ఆహారాది నిత్యావసరాలసమస్య పరిష్కరించవలసి ఉంది. రాష్ట్ర సరిహద్దులను శరణార్థుల పునరావాసం వేచి ఉండగల సమస్యకాదు. అదీకాక ఈ సమస్యపల్లీ అనేక ఇతర సమస్యలు కలుగుతవి. ఇప్పుడున్న సమస్యలకు తోడు రాష్ట్ర ప్రచుర్యాలను కూడా ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది దని మా భయం.

"భారతదేశ స్వరూపం మారింది. ఇంకా మారుతున్నది. ఈ మార్పులను బలాత్కారంగా కలిగించరాదు. పరస్పరాంగీకారంతో మాట్చేయి జరగాలి. రాష్ట్రసరిహద్దుల పునర్నిర్మాణం కూడా శాంతియుతంగానే జరగవలసి ఉన్నది.

కాంగ్రెస్ సంస్థ:

కాంగ్రెసుసంస్థ ప్రజలకు మారమైతే నశించిపోతుంది. దానిస్థానం ఆక్రమించే సంస్థ మరొకటిలేదు. ఏయోజన వోటింగు పద్ధతిపై ఎన్నికలు జరిగితే అనేకచిన్న పార్టీలు నిలబడతవిగాని అవి స్థిరమైన ప్రభుత్వం నెలకొల్పలేవు. రాష్ట్రం బాగుపడు. కనుకనే కాంగ్రెసు బుర్రపడి, ప్రజల సానుభూతి సంపాదించి వారికి మార్గదర్శకంగా ఉండవలసిన అవసరం ఉంది.

ఇప్పటి ప్రభుత్వం మీకు నచ్చకపోతే దీనిని తొలగించడం మీభాగ్యవశ. నయోజనవోటింగు పద్ధతిమీద సంతకీర మన్నరకాలంలో శ్రీత్త ఎన్నికలు జరుగుతవి. బెంగాలు ఎన్నికలు ఇంకా ముందే జరుగవచ్చును. కలకతా బెంగాలు పౌరులకు తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనే సదుపాయం సాగ్యమైనంత త్వరలో లభించవచ్చును. ఢిల్లీ తిరిగి ఎల్లీ నే నా విధంగా శిఖార్లు చేస్తాను. నేను ఢిల్లీకి నిరాశతో తిరిగి వెళ్ళను. బెంగాలు భవిత్యంగురించి, ఇండియా భవిత్యంగురించి నాకు కొప్ప విశ్వాసమున్నది. కాంగ్రెసు సంస్థల ఎన్నికలు కూడా వెంటనే జరపాలి. శ్రీకృష్ణాతే ఈ సంస్థలపట్ల ప్రజలకు గల అవిశ్వాసం తొలగదు.

కు మ్మ * బొ ల్లి

వగైరా మేహమిచ్చులు, నెగ, సవాయివ్యాధులకు, గ్యాగరంటిచికెత్తు. క్యాబులనుఉచితం. జి. వి. రెడ్డి, ప్రొఫ్రయిలరు. బి. గెడ్డి & కో. (రిజిస్టరు) గోపాలపురం, తూ||గో||జిల్లా.

ప్రధాని కుమారస్వామిరాజా, కల్లూరి చంద్రమౌళి గారలకు గుంటూరుజిల్లా మోసగ్ర పంచాయితీ బోర్డువారు సన్మానప్రతాలు సమర్పించి:పుటి ఫోటో.

Advertisement for 'Kumma * Bolla' featuring a logo and text about legal services and registration.

కావ్యశరీరము-స్వభావోక్తి

శ్రీ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

రసప్రతితికి దోహదమును యథావద్వస్తువర్ణనమును స్వభావోక్తి యందురు. ఈ స్వభావోక్తికి ప్రాచీనకాలమున జాతి యను నామముండెడిది. అగ్రామ్యమైన జాతిని ప్రబంధగుణముగా భట్టభాణుడు ప్రశంసించినాడు. ఈ అలంకారమును నిర్వచించుచు విద్యానాథుడు—

“స్వభావోక్తి రసాచార యథావద్వస్తువర్ణనం” అని చారిత్రము నాపాదించగా కుమారస్వామి ‘చారు’ శబ్దమునకు ‘అగ్రామ్యము’ అను అర్థమును చెప్పినాడు. అనగా ఉన్నదానిని ఉన్నట్లు వర్ణించుటలో ఈ అలంకారమును చెప్పినారాదు. చారిత్రముకూడా చాల అవసరము. కావుననే వక్రోక్తివితకారుడైన రాజానక కుంతకుడు.

“స్వభావయుక్తమేన సర్వథా అభిధేయ పదవీం అవతరతి కాకటిక వాక్యానామసే సాలంకారతా ప్రాప్నోతి, స్వభావయుక్తత్వేన” (పుట 24) అనినాడు. నిత్యకృత్యములో మనము ఉచ్చరించు వాక్యములకు అలంకార తత్వమును మన మాపాదించ జాలము కనుక చారిత్ర మివర్ణనకు విశిష్టతను.

అగ్రామ్యమైన జాతిగా పరిగణింపబడిన ఈ అలంకారమును గూర్చి చెప్పచు ఆచార్యుడండి—

“స్వభావోక్తి శబ్ద తత్వాద్యసాలంకృతి ర్యథా” (2-8)

“జాతి, క్రియా, గుణ, ద్రవ్య, స్వభావాభ్యాస మిద్యతే” (2-18)

అది నాలుకముల స్వభావోక్తిని చెప్పినాడు. రుద్రుని వాస్తవాలంకారములలో జాతియే శ్రేష్ఠమని నమిసాధువుయొక్క అభిప్రాయము. దీనిలో నెక్కువశబ్దచిత్రము కన్పించదు. కావుననే దీనిని మొట్టమొదటి అధ్యాయంకారముగా భోజుగ్రహించినాడు. వాస్తవికతను లేఖించుటయే అలంకార మనుట విచారణీయ విషయము.

ఉక్తివైచిత్ర్య మనబడు వక్రోక్తి కన్పించని హేతు, సూక్ష్మ, లేకములు అలంకారములుగా వనిన భామహుడు దైవదినస్యవహరములో సుపయోక్తములగు వాక్యములను వార్తయని, ఇవే కావ్యమున కన్పించినచో జాతియని వ్యవహరించినాడు. ఈ జాతిని స్వభావోక్తి, ఈ స్వభావోక్తినుంచి వక్రోక్తి పరిణమించినవి. అనగా నిది అన్నియు వార్తయొక్క పరిణామములే. వార్తను ‘యథా స్వరూపకథనం’ అని విష్ణుభక్త్యర్థము నిర్వచించినది. కాని భట్టి కావ్యములోని—

“విషధరనిలయే నివిషమాలం శిఖరశ్రేణిః పరిమృష్టదేవలోకమ్ ఘనవిపుల నిరంబపూరితాశం ఘటసుమాచిత వృక్షగుమ్యకుంజమ్” (10-45)

అనుశ్లోకమును అతిశయోక్తిగా మల్లి నాడుడు వ్యాఖ్యానించగా, జయ మం గళా కారుడు వార్తగా గ్రహించి—

“వాస్తవి తత్త్వార్థకథనాత్. సావిశిష్ట, నిర్విశిష్ట, తత్ర యాపూర్వా సాస్వభావోక్తి రుదితా, యథేయమేన. తథాచోక్తం—

‘స్వభావోక్తి రలంకారః ఇతి కేచి త్ప్రచక్షుతే అరస్య తాదనస్థేః స్వభావోభిహితోయథా.’

(భామహ 2-98)

నిర్విశిష్టవార్తా నామాలంకారః. యథోక్తం. ‘గతోఽస్త మర్కః, భాతీందుః, యాంతినాసాయపక్షిణః, ఇత్యేవ మాదికం కావ్యం వార్తా మేనాం ప్రచక్షుతే’ (భామహ 2-87) ఇతి

అనినాడు. విశిష్టమైన తత్త్వార్థకథనము స్వభావోక్తి అని, నిర్విశిష్టమైన తత్త్వార్థకథనము వార్త అని, ఈ రెండును కావ్యగతములని భావము. కాని మనకు ప్రస్తుతము లభించుచున్న

భామహాలంకారములో ఈచివరి శ్లోకములోని ద్వితీయార్థము.

“ఇత్యేవ మాదికం కావ్యం? వార్తా మేనాం ప్రచక్షుతే” అని కన్పించుచున్నది. అనగా నిర్విశిష్టమైన తత్త్వార్థకథనము వార్త అని, ఇది కావ్యమున పనికిరా దని భావము.

ఈ వార్తను జాతిగా గ్రహించినదండి—

“నానావస్తు పదార్థానాం రూపం సాక్షాద్వివృణోతి” (2-8) అని జాతిని నిర్వచించినాడు. పదార్థముల రూపమును సాక్షాత్తుగా ప్రతీయమానము చేయునది జాతి యని భావము. దీనిని తరుణాచార్యులకారుడు ‘ప్రత్యక్ష మివ భర్తయంతీ’ అని, హృదయంగమాకారుడు ‘సాక్షాదవ్యాజేన వివృణోతి’ అని వ్యాఖ్యానించి నాడు. వాస్తవాలంకారమును వస్తుస్వరూప కథనము, పుష్పార్థము, అవిపరీతము, నిరుపము, అనతిశయము, అశ్రేష్ఠము అని రుద్రుడు (8.10) రన్వించినాడు. ఉన్నదానిని ఉన్నట్లు చెప్పట వాస్తవమని, అవభావత్యక్తముగా దానినే చెప్పట జాతి యని నమిసాధువచనము. మృగశబ్దముల ప్రవృత్తులలోని హేవాకవిషయకమే స్వభావోక్తియని ఉద్భటుని (8.8, 9) మతము. జాయామానమరుపమునా చెప్పచు, సార్వకాలికమున అర్థవ్యక్తి నిచ్చునది స్వభావోక్తి యని సరస్వతీకం తా భరణ (8.5) కారుడు. స్వభావభూతములగు గుణములను చెప్పనది జాతి యనినాడు. (8.4) అర్థవ్యక్తి యనునది స్వభావోక్తియొక్క గుణమని వామనుడు (3-2-13) పల్కగా, మమ్మటుడు రసస్వనిలో సహిత మీ అర్థవ్యక్తి గలదనినాడు. అర్థవ్యక్తి అనగా వస్తుస్వభావస్ఫుటత్వము. దీనికి స్వభావోక్తికి అతిసన్నిహిత సంబంధ మున్నది. స్వభావోక్తికి రసస్వనికి అవినాభావ సంబంధము కలదు. కాగా కావ్యమునకు రసస్వని ఆత్మ యని, స్వభావోక్తి కావ్యశరీరమని స్పష్టము కాగలదు. కావుననే స్వభావోక్తిని అగ్నిపురాణము స్వరూపాలంకారముగా చెప్పినది (344 8, 4)

కావ్యశరీరమై, అలంకారమైన స్వభావోక్తిని అలంకారముగా గ్రహించరాదని రాజానక కుంతకుని సిద్ధాంతము. స్వభావోక్తిని మనము చెప్ప స్థలములలో వస్తువునకే సహజ సౌందర్యము, లేక సహజసక్రత్యము కలదు.

“యది వా ప్రస్తుతాచిత్ర మాహత్మ్యా సృఖ్యతయా భావస్వభావః సాతీత్యుత్తేన వర్ణనానః స్వ మహి మ్నా భూషణాంతరా సహిష్ణుః స్వయమేవ శోభాతికయకాలిత్యత్ అలంకారోఽపి అలంకరణత్వ మిత్యోధియతే, త దయ మాస్మాకీనవ పక్షః. (పుట 189)

అనినాడు కుంతకుడు. భావ స్వభావ మే ముఖ్యముగా సాతీత్యముగా, ప్రస్తుతాచిత్రము గుణముగా, వర్ణించబడి, స్వతస్సిద్ధముగా అన్యా క్షేతు లేక శోభాతికయముతోనుండి, అలంకార్యమైనదే స్వభావోక్తి. ప్రసిద్ధిము లైనవి, నిత్యము మనకు పరిచితములైనవి అగు వానిని వర్ణించుట స్వభావోక్తి అనిపించుకొనదు. అనగా అర్థము ప్రత్యక్షాయమాణమైననే స్వభావోక్తి అని పించుకొనును. అర్థము అ ప్రత్యక్షాయమాణ మైనచో అవాచ్యకచన మను మహాద్వోపము వాటిల్లు నని మహిమభట్టు (పుట 107) చెప్పినాడు. కాగా స్వభావోక్తి లేనిదే కావ్యత్వము సిద్ధించదు.

స్వభావవ్యతిరేకముగా జేసినను చెప్పట తగదు. ఏ వస్తువునైనను స్వభావరహితముగా చెప్పలేముగనుకనే అన్ని అలంకారములలోను, అన్ని గుణములలోను, అన్ని రసములలోను స్వభావోక్తి ఉండక తప్పదు. కావుననే—

“స్వభావ వ్యతిరేకణ వత్తుమేన న యుజ్యతే వస్తు తదహితం యస్మా నిర్దురపాఖ్యం ప్రపజ్యతే” (1.12)

అని కుంతకచనము. ప్రతివస్తువునకు రెండు రూపము లున్నవి. మొదటిది సామాన్యరూపము. ఇది వికల్పైకగోచరము. అన్ని శబ్దములకు ఇది విషయముగా గ్రహించబడుచున్నది. అనగా శబ్దమును సంకేతముగా కలిగియున్న విషయము. రెండవది విశిష్టరూపము. ఇది ప్రత్యక్షగోచరమై, కవిఅనుభూతిద్వారా తెలియబడునది. రసానుగుణము లైన శబ్దార్థములను భావించుటచేత ప్రతిభావంతుడైన కవికి విషయస్వరూపభావము కలుగును. ప్రతిభావోక్తిద్వారా అర్థములను సాక్షాత్తుగా ప్రతీయమానము లగునట్లు చేయుటయే స్వభావోక్తి. మహిమభట్టు అనినట్లు—

“అస్యస్వభావస్థోక్తి ర్వా సాలంకారతయా మతా యతః సాక్షా దినా భాంతి తత్రాత్థాః ప్రతిభార్పితాః.” (పుట 107)

వస్తుసామాన్య స్వరూపము కావ్యమున పనికిరాదు. కవిప్రతిభాసంబంధ విశేషవిషయమైన లోకోత్తరార్థమే స్వభావోక్తి. కావుననే రుద్రుడు వస్తువు యొక్క సూక్ష్మ స్వభావమును, విద్యాగరుడు ఉచ్చైస్వస్వభావమును స్వభావోక్తిలో నిర్దేశించుచు, ఈ స్వభావోక్తి ర్తనయే అలంకారత్వము నాపాదించు నన్నాడు. కాని కావ్యమున సదా వస్తువు యొక్క విశిష్టస్వభావమే ప్రతీయమానముగు చున్నది. అందుచే నీ విశిష్టస్వభావమే కావ్య శరీరము.

“అనుత్కృష్ట పర్యయక్త స్వగర్భ నీయస్య అలంకరణమ ప్యసము చితభిత్తిభాగోల్లిఖితా లేఖ్యన వ్న శోభాతికయకారితా మావహతి యస్మా దత్యంతరమణీయ స్వాభావిక పర్యయక్తం వర్ణనీయమస్తు పరిగ్రహణీయం” (పుట 185)

అని కుంతకు డనినాడు. ఉత్కృష్ట పర్యయతోచున్న వర్ణనీయ విషయమునకే అలంకరణములు రాణించును. కావుననే అత్యంత రహస్యమైన సహజపర్యయక్తమైన వర్ణనీయవస్తువునకే అలంకారములను పొదుగవలెను ఇట్టి వర్ణనీయ వస్తువు స్వభావోక్తి యనబడు కావ్యశరీరమే. కావ్యగతిమైన అర్థము సహజసౌందర్యము—

“అగ్రః సహృదయాహ్లాదకారి స్వప్సిందసుందరః” (1.6)

ఈ సహజసౌందర్యమునకే స్వభావోక్తియును నామాంతరము కలదు. కావున స్వభావోక్తిని కేవల మొక అలంకారముగా పరిగణించుట సహృదయులగు ప్రాచీనల సమ్మతము కాదు; యుక్తియుతము కూడా కాదు.

కా త్రి బా బు

(11-వ పేజీ తరువాయి)

ఆ యాకలి ఎందుకు రావాలి? ఎందుకు పీడించాలి? ఎన్ని సార్లు దాన్ని సామంగ జోధించి నాడు తన చెంతకు చేరవద్దని?...కాని ఎంత చెప్పినా ఆ పాడుదానికి ఏమాత్రమైన బుద్ధి, జ్ఞానము ఉన్నట్లు కన్పించదు! సరే! సామం విడిచి దండోహాయం ప్రయోగించాలి...మీద నున్న కమిజాటిసి, పొట్టమీద నాలుగు చరపులు చరచినాడు! పరుగున ఒక నీటికొళాయిదగ్గళ్ళు వెళ్లి ఆ ఉదరాన్ని నీటితో నింపివేశాడు! ఏమయినా ఖాళీ ఉంటే తిరుగా బాధిస్తుండేమా నని దానిమీద ఏ దారు గ్రుద్దులు గుద్ది, పడిసారు అటూ ఇటూ కదిపి, మరికొంత నీరు పట్టించినాడు! గొంతులో ప్రేలుంచుకొని చూసి, మరి ఖాళీ లేదనుకొని తృప్తితో దగ్గరనున్న వేప చెట్టు మూలలో చితికిలపడ్డాడు....అలా చించినాడు! ముందు మార్గం ఏమీ కన్పించ లేదు!...చటుకున తన పట్టం జ్ఞాపకం వచ్చింది!...బస్!...అన్ని విధాలా అదే వచ్చింది! తెలిసిన ముఖాలు కొన్ని లున్నాయ్! సమయాసమయాల్లో గ్రుక్కేడు కాఫీనీటికొక్క ఒకీడుముక్క కూ లోపంఉండదు! పోగా కాలేజీ విద్యార్థి లున్నారు! శిలపులు తీరిపోతే అంతా తిరుగా చేరుకుంటారు! ఇకనేం?... ..

ఈ యాలోచనలో లేచి నిల్చున్నాడు! వెంటనే మోటారు దొరికింది. తటాలున ఎక్కి ఓరూల యిరుక్కున్నాడు. పట్టం సమీపానికి వచ్చేసరికి కండక్టరు కిరాయిబట్టు అడిగినాడు. “నాదగ్గర ఒక దమ్మిడి అయినా లేదు” అని అతడు నిర్లక్ష్యంగా జవా బిచ్చినాడు.

“డబ్బులేదని బస్సు ఎందు కెక్కినావ్ ఇలా”

“ఈ అరవై మైళ్ళూ ఎవడు నడుస్తాడు?”

“ఏంటా తెగనీలుకుడు? ఉచితంగా ఎక్కి రావటానికి నీ యబ్బుదా యేంటి బస్సు?”

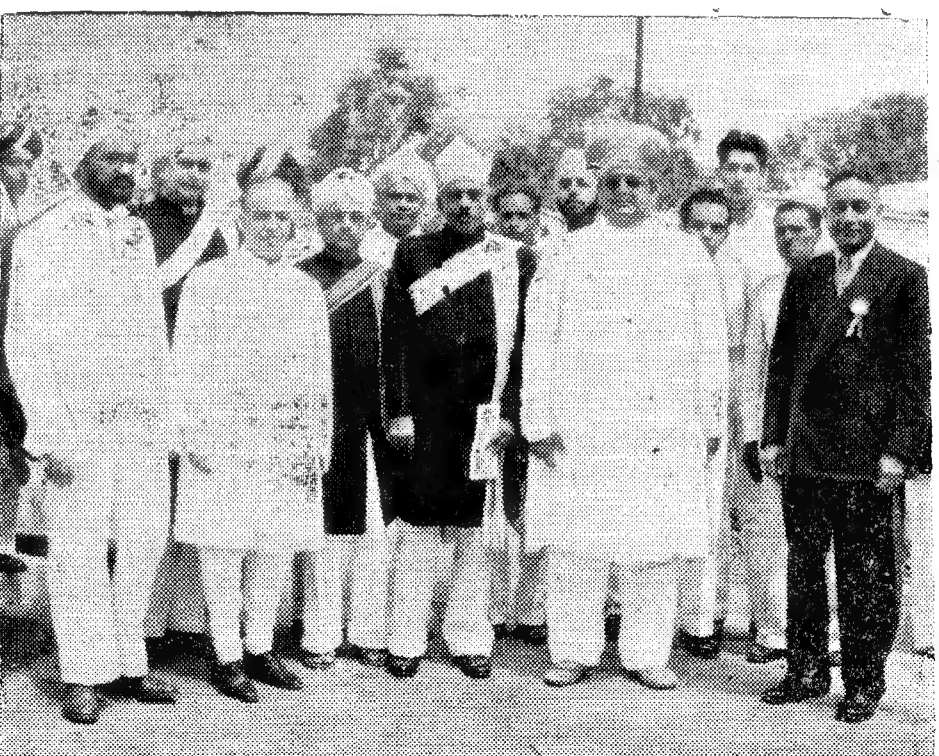
“ఇంత అధికారం చెలాయించటానికి నీయబ్బుదా ఏంటి బస్సు?”

కండక్టరు, డ్రైవరుని కేకవేసి, బస్సు నాపించి కాళీబాబుచేతినపట్టుకొని, దిగుకీడ్చి “ఏంట్రాపేలుతున్నావ్?” అని గద్దించినాడు. కాళీబాబు, కండక్టరు చెంపమీద డివి ఒక రెంఫకాయకొట్టి. “జాగ్రత్తగా మాటలాడడం నేర్చుకోమంటున్నాను” అని ఒక్క పరుగుతో తా నిదివఱకు కాలేజీవిద్యార్థులతో తింటూన్న హోటలు చేరుకున్నాడు. పంటవాడతిణ్ణి చూసి “ఓహో! కాళీబాబా? ఎవటా నుంచి రావటం? ఈమధ్యను కనిపించటమాని వేకారు” అన్నాడు.

“జేసు! ఉద్యోగంగురించి బయటకు వెళ్లి నాను” అని తివిగాజవాచిచ్చి, కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కో నారంభించినాడు.

“ఉద్యోగం దొరికిందా?...అయితే మాకు బహుమానా లున్నాయన్నమాటే” అని వంట వాడుపండ్లు బయటపెట్టినాడు.

“ముందు వడ్డించవోయ్! చాల ఆకలిగా ఉంది! తరువాత మాట్లాడుకుందాం!” అని పిటమీద కూచున్నాడు.

జూలై 8-న బెంగళూరులో మైసూరు మహారాజా భారత క్షీర పరిశోధనకాల రజతోత్సవాన్ని జరుపుకున్నపుటి దృశ్యం. పరిశోధనకాల కైరెక్టర్ కే. సి. సెన్, దివాన్ సర్ రామ స్వామి మొదలియర్ గారలకూడా చిత్రంలో వున్నారు.

కాక్టేర్

అన్నిదగులకు ప్రేమమైనది

గేరిజా & కా. రాజమండ్రి

సంస్కృత భాష

శ్రీ ఆదిభట్ట వేంకటరమణ

అవిభాజ్య భారతదేశ రత్నమని అయిన సాహిత్యమునకు, సంస్కృతము నిలయమైన సంస్కృతము మన జాతీయతకు, ప్రాచీనతకు ముఖ్యచిహ్నము. మన జాతి ఉజ్వలపరిత్రచరిత్రలో నిమిడిఉన్న ప్రబోధనాతత్వము భారతీయ ధర్మశాస్త్రాల ననుశ్రుతంగా వెన్నాడుతూ వస్తున్నది. మన దేశంలో గొప్ప గొప్ప తత్వజేతలు, గొప్ప విజ్ఞానవంతులు, సంస్కృత భాషను ప్రామాణ్యముగా ఆవిర్భవించినవారు. సంస్కృతసాహిత్యంతోను, భాషాతత్వముతోను సంబంధమున్న ప్రతివాడు "సంస్కృత సుఖంధభాష, అఖండభవ్యవృత్తి కలది." అని ఒప్పుకొంటారు.

అసలు సంస్కృతమంటే ఏమిటి? సంస్కరింపబడినది కాబట్టి సంస్కృతమంటారు. ప్రాచీనకాలంలో అంటే వేదకాలము, పురాణకాలము, శాస్త్రకాలములను ప్రచారములో నున్న భాష (వాడుకభాష)లోనున్న అఖండ శబ్దాల నేర్చి, ఒక దివ్యసృష్టిని చేయగలభాషనే సంస్కృతమన్నారు. తమ స్వార్థం కోసమే శాస్త్రాన్ని నిర్మించే రచన కోరిక, పరార్థం కోసమే తయారు చేసే రచన కోరిక భాషాతత్వమునుబట్టి చూస్తే అది దేవభాష ఆనాడనే తగిలింది. దేవతలు మాటలాడే భాష అని నేనరచేయలేదు. ఆ భాష సృష్టికి దేవత్యమున్న దనగాని సందేశము లేదు. ప్రాకృతభాష (వాడుకభాష) వేదకాలమునాడు కొంత ప్రచారములో నుండేది. ఇప్పుడు తక్కువజాతివారు మాటలాడే భాషనే పూర్వం ప్రాకృతభాష అంటుండేవారు. శూద్రులు మాటలాడే మాటలను మన మిప్పుడెవరికైనా వినగలిగిందా భావిస్తాము. కాని, వాటిలోనే ఎన్నో పదాలను ఇప్పుడు లంగికరించేరు. "ఏటి, అయ్య, జముడు" ఇలాంటి పదాల నందరూ శిష్టవ్యవహారికం క్రింద అంగీకరిస్తారు. కాని మాటలాడితే వెంటగా ఉంటుంది. ఇట్టిదే ఆనాటి ప్రాకృతభాషకూడా. అయితే ప్రాకృతభాష తెన్నోవిధాలుగా మారేయి. అందులో వైశాచి, మాగధి, కౌరసీని ఇలాంటి కొన్ని ప్రాకృతభాషా భేదాలున్నాయి. ఈ భాష లన్నిటిని ఏకీకరిస్తే ప్రాకృతభాష అన్నారు. అది స్థిరభాషకాదు. ప్రాకృతాన్ని సంస్కరించి, అందమైన ఒక రూపాన్ని ఇచ్చి సంస్కరించిన భాషనే సంస్కృత మంటున్నారు.

భాష నది దివంటిది. పుట్టినచోట చిన్నదిగా నుండి నడుస్తున్న కొలది కాళ్లతోను, ఉపకాళులతోను, పెద్దదిగా తయారౌతుంది. కొన్ని చిన్న చిన్న గడ్డలు, సెలవిరులు కలసి పెద్దనదిగా తయారయి సముద్రగర్భంలో కలుస్తాయి. ఒక భాషకూడా అట్టిదే. ఎన్నో ప్రాకృతభాషల సంస్కరింపగా నేర్పడిన సంస్కృతము సముద్రమువంటిది. తనలో నెన్నో భాషల నిముడ్పు కొంది. అందుకే "ప్రవాహినీ దేశ్య" అన్నారు వాగమతానులు.

భాష చలనం కలది. ఒక చిన్న సెలయేటిలో ఎన్నో నదీనదాలు కలుస్తేనేగాని, ఒక మహానది కాజాలదు. ఆవిధంగానే ఒక భాషలో నెన్నో ఇతరభాషాపదాలు కలుస్తేనేగాని ఆ భాషకి వైశాల్య మేర్పడుదు. ఇంగ్లీషు, హిందీ, మొదలైన భాషలు కొన్ని ఇతరభాషాపదాల మిశ్రమంవల్లనే అభివృద్ధిలోనికి వచ్చి ఒక పెద్ద భాషగా దేశంలో ప్రచార మవుతున్నాయి. కొన్ని ఇతరభాషల సహజాత్వము సాంకర్యము ఉంటేనేగాని, ప్రచారిక భాష కా లేదు. హిందీలో ఎన్నో సంస్కృత పదాలు, షరత్తిక పదాలు, ఇంగ్లీషుపదాలు కలసేయి. ఒక్క హిందీ మాత్రమే దేశంలో ప్రచారం తక్కువ. సంస్కృతం లేకపోతే తెలుగుభాషలవలె ఇతర భాషాసంక్రమణం లేకపోతే భాష ఎక్కువగా ప్రచారంలో నుండదు. హిందీ, సంస్కృతము, ఇంగ్లీషు, గ్రీకు, లాటిను ఇవన్నీ వికళ జాతీయభాషలే. అయినప్పటికీ హిందీకి, ఇంగ్లీషుకి ఉన్న ప్రచారం సంస్కృతానికి లాటికాకి

లేనిమాట వాస్తవమే. కాని, సంస్కృత మొక పవిత్రవంతమైన భాష అవడానికి కారణమందులో తన సజాతీయభాషలను బహిరంగముగా కలుపుకొని ఉపయోగించుకొనక స్వచ్ఛందముగా వాడబడడమే. సంస్కృతంలో గ్రాంథిక భాష ప్రచారమే తప్ప, వ్యవహారిక భాష ప్రచారంలో నున్నట్లు పేర్లు చెప్పలేదు. ప్రాచీనకాలంలో ప్రాకృతము వ్యావహారిక భాషగా నున్నమాట నిజముయే కావచ్చును గాని, భాష నడుస్తున్న నదివంటి దని మనవి చేసేను.

తెనుగులో మనము మాటలలోకాని, రచనలోకాని, నూటికి ఎనుబది పదములు సంస్కృతమే వాడుతున్నాము. కొన్ని మాటలకి తెనుగులో చక్కని పదాలు మనం వాడుకొము. "కోడ్లు, లాంతరు, పెనసలు, సినిమా, కలర్లు, రెయిల్వే స్టేషన్" ఈలాంటి పదాలెన్నో మనకి తెలియకుండా వాడుతున్నాము. చాలామంది పిటిని తెనుగుపదాలే అనుకొంటున్నారు. ఈ ఆంగ్ల పదాలకు తెనుగులో నేమంటారో గాని, సంస్కృత లో "మార్గము, దీపము, లేఖని, చలన చిత్రము, మండలకర గ్రాహి, భూమికటనిలయము" అని వాడాలి. మనం పదహారకాల ఆంగ్లం. తెనుగుకూడా ఒక చక్కని భాష ఉంది. "అమృత, నాన్న, ఇల్లా, వాకిలి, వేశాకోళము, నంగిరి, వాళకాలు ఇలాంటి చక్కని మాటలున్నాయి. కాయ గూరలు, అన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెండు, మొదలైన చక్కని జాతీయ సమాసాలున్నాయి. కాని, కొన్ని పదాలు, ఇతర భాషా పదాల వలన అడుగంటిపోయినాయి. సంస్కృత భాష ఈ విధంగా కాక, ఆదిలోనే తనకు సమగ్ర భాషను సృష్టించుకొంది.

పదాలను వాడితేనే ఆ భాషకి సౌమ్యం. "కలర్లు" అనే ఇటీవల సృష్టింపబడ్డ ఆంగ్ల పదానికి "మండలకరగ్రాహి" అన్న పదాన్ని వాడితే ఆ భాష సౌమ్యమైపోతున్నది. ఇలాగే "భూమికటనిలయము" అన్న పదమూడా. అయితే దీపము మార్గము" అన్న పదాలను సంస్కృతం తన కాలంలోనే సృష్టించుకొంది. పిటికి దేశ్యపదాలు మృగ్యము. అయితే ఇంకొకటి. సంస్కృత కవులు చాలామంది ఒకే వాతావరణములో పెరిగేరు. సాధారణ కవులందరికీ రచనలో ఒక్కటే గమ్య సానం. తెనుగులోకూడా మధ్యయుగంలో కవులంతా కూడించుకొని వ్రాసినట్లు ఒక్కలాగే రచన సాగించేరు. సంస్కృతం కేవలం విజ్ఞాన సంబంధమైనభాష. అందులో భారతవిజ్ఞానము నాతిగూఢంగా నుంది.

తెనుగుభాషల కన్నో మాండలికము లేర్పడ్డాయి. కటకంనుండి కర్ణాటకమునకు వ్యాపించియున్న ఆంధ్రదేశంలో మండలమున కొక తెలుగు, గ్రామమున కొక తెలుగు, వ్యక్తి కొక తెనుగుగా కనిపిస్తున్నది. ఒక గ్రామంలో స్వరము ఇంకో గ్రామానికి త్రిశ్రుతగా ఉంటుంది. మనం సామాన్యంగా "ఆమళంగా" అను పదము వాడుతాము. మరి కొందరు "ఆమచ్చున" అంటారు. ఇంక కొందరు "ఆమట్టుగా" అంటారు. ఈ విధంగా మాటలాడడం మహమ్మడికి సహజమే. గంజాంజిల్లావారి "ఏన" గోదావరివారికి తెలియదు. బెజవాడవారి దీర్ఘలు విశాఖపట్నంవారు విని నవ్వుతారు. బళ్లారి, మొదలగుజిల్లాల తెలుగు రాజమహేంద్రవరం వారు విని నవ్వుతారు. ఇంక మదరాసు తెలుగు చెప్పనక్కరలేదు. ఒక్క తెలుగు భాష - ఒక్క తెనుగు దేశం లో ఇన్ని భేదాలున్నాయి. మాటనిబట్టి మనస్సు దే ప్రాంతము వాడో సులభంగా తెలుసుకొంటాము. విశాఖ పట్నం వారు "వెళ్ళిపోయి వచ్చేడు" రెండు సమానార్థక క్రియలమీద రెండు క్రియలను వాడతారు. అందుకు పై మండలంవారు హేళన చేస్తారు. ఇది భాషాసంప్రదాయమే. అందుకే గ్రాంథిక వ్యవహారిక భాషావాదం ప్రతి భాష

లోను ప్రచారంలో నుంది. పూర్వ మాండ్రులు 2,10,00,000 జనసంఖ్య. ఆంధ్రదేశ వైశాల్యం 117,000 మైళ్లు, ఇందులో భిన్న భాషావాద మొక్కవ.

సంస్కృతభాషలో "గ్రాంథికము - వ్యవహారికము" అనే వాదమే కనపడదు. అందులో ప్రాకృత భాషలలో కూడ కొన్ని మాండలిక భాషలుండేవి. అవియే మాగధి, వైశాచి, కౌరసీని మొదలైన వేర్వేరు పిలచేవారు. ఎన్నో వేల సంవత్సరాలనుండి సంస్కృత ప్రాకృతాలన్నోన్య సంబంధం లేకుండా ఉన్నాయి. ఇప్పటిలాగ ప్రయాణ సౌకర్యాలు లేని రోజులలో భాషలుకూడా మారిపోవడం సంభవమే. సంస్కృతంలో "ధర్మ" అనే పదము దేశ భాషల (ప్రాకృతముల) లో "ధమ్మ" అని మారిపోలేదా? అదే "ధమ్మ" "ధమ్మ" అని మారుతుంది. ఈ విధంగా మారి ఆనేకభాషలైంది. కాశ్మీరమునుండి కన్యాకుబ్జమువరకు నున్న జనులందరి మాటలలోను సంస్కృతజన్య పదాలే. దీనినిబట్టి ప్రపంచజనులకే సంస్కృతము మాతృభాష కాజాలదు.

దక్షిణభాషలయందలి భాషాసంప్రదాయాలు వాక్యక్రమము, ప్రకృతి ప్రత్యయ సంబంధమైన మార్పులు, సర్వనామములు, కొన్ని కృద్ధంతరూపాలు ఒకే పద్ధతిలో నున్నాయి. అట్టి భేదాలు తర్ర హిందూస్తానంలో గొడవ భాషల సంప్రదాయాల కింమక భేదం కనిపిస్తున్నది. ఆర్యావర్తమందు సంస్కృత మొక పవిత్రభాష.

సంస్కృతంలో నొక ప్రత్యయమువలన ధాత్యర్థము మారిపోయే ఉన్నతభేదాలు కనిపిస్తున్నాయి.

"ఉపసర్గేణ ధాత్యర్థో బలాదన్యత్ర నీయతే ప్రహారహార, సంహార, విహార, సహారవత్". ఒక్క హృష్ = (హరణే) ధాతువునకు ప్ర + హృ = ప్రహార + అ = ప్రహార = కొట్టుట, ఆ హ + హర = ఆహర = తినుట. స మ = హర = సంహర = చంపుట. వి + హర = విహరించుట. పరి + హర = బరులు. అనేక అన్య లీవిధంగానే కలుగుతూ ఉంటాయి. ఇది ఈ భాష కొక చక్కని ప్రతిభ.

సంస్కృతసాహిత్యాన్ని అభివృద్ధి పొందించిన మహాకవులెందరో ఉన్నారు. కాని, వారిలో "ద్విత్వా మహాకవయో గణ్యం" అని చెప్పేరు. అంటే రసాస్వాదన శక్తి, ఉత్తమసాహిత్యము భూతికల మహాకవులు ఇద్దరో ముగ్ధులొక్కరట. 1 వాల్మీకి,

2 వ్యాసు, 3 కాళిదాసులే. ఈ కవిత్వమును ఆనందవర్ధనాచార్యుల మతమని తలపవలసి ఉన్నది. రామాయణంలో వేసవియందు రెల్లుగడ్డితో నొప్పూతూ ఉన్న గంగానది ఎండిపోతున్నది. రెల్లుగడ్డి తెల్లని గం గానై క త పంక్తులపై సువర్ణ చ్చాయలను వెదజల్లుతున్నది. అప్పుడంటాడు గదా? "నవసంగమసంరూఢా జఘనానీవయోషితః" అని చక్కని ఉపమానంతో ఆ ఘట్టాన్ని పరిపోషింపచేసేడు ఇలాంటి ఉపమానాలు రామాయణంలో కొట్ల కొలదిగా నున్నాయి.

వ్యాసుడు భాగవతంలో రేపల్లెలో కృష్ణుడు కంసుడింటి చూరునందు నిప్పుర గిలినట్లు పెరుగు తున్నాడట. ఇంత గొప్ప భావుకులైన మహాకవులు మన సంస్కృతసాహిత్యవ్య కలంకారాలు చేకూర్చినారంటే, ప్రాచీనాభ్యుదయము మన అఖండభారతదేశాని కేవిధంగా తోడు పడింది అన్న సంగతి మన హృదయాలలో నాటుకోవాలి. దానినిబట్టి తక్కిన భాషలకు సంస్కృతభాషలకు సంస్కృతభాష తల్లి అయినా కాకపోయినా మాతృదేవతవంటి దని మనం తలవాలి.

"శస్త్రచికిత్సలో వింత"

కొట్టుకొంటూను గుండెలో ఒక సాధనాన్ని పెట్టి దానితో హృదయకోశపు పనిని, లోపాలనూ పరిశీలించడం ఇప్పుడు సాధ్యమయింది. శస్త్రచికిత్సలో తీసుకొని రాబడిన ఈ గొప్ప అభివృద్ధి ఈ వారంలో బ్రిటిష్ వైద్యసంఘం జరిపే వార్షికసమావేశంలో వైద్యులకు ప్రదర్శించబడుతుంది.

ఈసాధనం ఒక రబ్బరు గొట్టానికి చివర తగిలించబడింది. దీనిని చేతిలోని ఒక సిగరలో ప్రవేశపెట్టి, హృదయకోశాన్ని చేరుకొనేవరకు లోపలికి త్రోయవచ్చును. అక్కడ అది హృదయకోశంలోని వివిధగదులపై తిడినిరికారు చేసుంది. దానివల్ల ఏ భాగం సరిగా పనిచేస్తున్నదో, ఏ భాగం చెడిపోయినదో వైద్యుడు తెలుసుకొనగలుగుతాడు.

లోపాన్ని తెలుసుకుని, శస్త్రచికిత్సచేసి, ఆలోపాన్ని సవరించడానికి ఇప్పుడు వీలవుతుంది.

గల్ఫ్ బర్గులో 'ఎక్స్-రే'లు ప్రవేశించనేరని పదార్థాన్ని నింపి వరుసగా కొన్ని 'ఎక్స్-రే' చిత్రాలను తీయవచ్చును.

కడుపులో పుండ్లను కుదుర్చుగలిగిన మందు కూడా ఈసమావేశంలో ప్రదర్శించబడుతుందని తెలుస్తున్నది. —గ్లోబ్.

ప్రమాదరక్షణకు

ప్రతీ స్తమైనది

భీమా

అప్పుడే ప్రమాదం వచ్చేదీ, ఏక్షణం ఎలా ఉండేదీ తెలియని ఈదినాల్లో

అగ్ని * మోటార్ కారు * కార్మిక నష్టపరిహారం

నౌకా * పయడిలిటి గ్యారంటీ * మొదలైన భీమాలకు

మాతో సంప్రదించండి :

యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ అండ్ జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

"యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ బిల్డింగ్స్"

ఎన్ టెన్ డి - మద్రాసు.

Telephone : 4241. Telegrams : "UNIGEN"

ప్రాంచులు :

బొంబాయి - కలకత్తా - కొలంబో - సింగపూరు.

నేటి ప్రపంచం

డా. లర్ - సవరను మారకం: ప్రపంచ వాణిజ్య సమస్య

తిరిగి సవరను చిక్కులో పడింది. సవరను విలువ తగ్గకుండా పడటం వల్ల బ్రిటన్ కి అంత ధారపోసి కృషి చేస్తోంది. పారిస్ సమావేశంలో బ్రిటిష్ ఆర్థికమంత్రి సర్ స్టాఫర్డ్ క్రిప్స్ సవరను విలువను కాపాడాడు. అయితే ఇలా ఎంతకాలం నడుస్తుంది? అమెరికా నించి దిగుమతులు తగ్గించుకోవడానికి క్రిప్స్ నిర్ణయించాడు. మొత్తంలో పాతికవంతు తగ్గించేయ్యడానికి నిర్ణయించినట్లు బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో ప్రకటించాడు. అంటే బ్రిటిష్ ప్రజలకి తీసి సరుకులు కరువౌతాయి. పంచదారేషన్ తగ్గతుంది. పెట్రోల్ కేషన్ ఇంకా తగ్గిపోతుంది. పాగాకు దిగుమతి తగ్గిస్తారు. కాగితం, కలప దిగుమతులు తగ్గిస్తారు. సవరను మార్కెట్లో తగ్గించడం లేదని క్రిప్స్ నిక్కచ్చిగా చెప్పేశాడు.

ఇండియా, పాకిస్తాన్ మొదలైన అధినిశ్చాలకుడా డాలర్ చలమణి ప్రాంతం నంచి దిగుమతులు పాతికవంతు తగ్గించుకోవాల్సి ఇప్పుడు బ్రిటన్ కోరుతోంది. మనదేశాలనించి డాలర్ చలమణి ప్రాంతాలకి పంపే ఎగుమతులకు తెచ్చుకునే దిగుమతులు చాలా అధికం. ఈ వ్యత్యాసం క్రమక్రమంగా పెరిగి పోతోంది. బ్రిటన్ కి ఈ వ్యత్యాసం మరి తలమించిపోతోంది. అందువల్లనే పాతికవంతున దిగుమతులు తగ్గించుకుంటున్నారు. మనల్ని తగ్గించుకోవాలని కోరుతున్నారు.

“మాడగా మాడగా మార్క్స్ చెప్పిన జోష్యం రూఫి అవుతోందా?” అని ఆస్పిర్యం ప్రకటించింది న్యూయార్కు టైమ్స్ పత్రిక. ఈ పత్రిక అమెరికన్ పారిశ్రామిక యజమానుల పక్షానికి చెందినది. పెట్టుబడివారివిధానం ముఖ్యంగా పోటీలపైనే ఆధారపడి ఉంటుందనీ చిట్టచివరికి ఈ పోటీలన్నూ అంతర్యధార వల్లనూ పెట్టుబడివారివిధానం దానంతటా నాశనం అవుతుందనీ మార్క్స్ చెప్పాడు.

ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామానంతరం, ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామానంతరం కూడా ప్రపంచ

వాణిజ్యపరిస్థితులు గమనిస్తే ఈ అనుమానం తోచక మానదు. ఈ వాదంలో లోపాలు లేక పోలేదు. కాని అవి ఇప్పుడు చర్చనీయాంశాలు కావు. ప్రపంచ వాణిజ్యరంగంలో ఎప్పటికప్పుడు సంభవిస్తున్న కల్లోలం అనివార్యమూ అనే సందేహం తోస్తుంది.

ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామానంతరం యూరప్ లో ప్రజలజీవనం దుష్కరమైపోయింది. వలసదేశాల సంపదను కొల్లగొట్టి, తమ పరిశ్రమలు వృద్ధి పరుచుకున్న యూరోపియన్ దేశాలు పరిశ్రమలు ధ్వంసం కావడంతో ఒక్కసారిగా దైన్యంలో పడిపోయినాయి. యుద్ధం వల్ల లాభం పొందిన దేశాలు యుద్ధ పైడి ప్లేట్స్, కేనడా యుద్ధకాలంలో వీరి పారిశ్రామిక వస్త్రాల్ని తప్పి అనేక రెట్లు పెరిగిపోయింది. అమెరికాలో ఈ ఉత్పత్తి ప్రమాణాన్ని కాపాడుకోవాలన్నా, నిరుద్యోగభార రాకుండా వారించాలన్నా, ఆర్థిక మాంద్యం సంభవించకుండా కాపాడుకోవాలన్నా ప్రపంచంలో వారి మార్కెట్లు ఉత్పత్తి పోటు అన్ని రెట్లు విస్తరించాలి. ఇతర దేశాలకు కొనుగోలు తాముతుండా లి.

చీనా తప్ప ఆసియాలోని దేశాలలో అమెరికా ఆట్రే మార్కెట్లు ఆర్జించలేకపోయింది. యూరోపియన్ సామ్రాజ్యదేశాలే ఇందుకు కారణం. వీనిలోకి బ్రిటన్ ప్రాబల్యం అధికం. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, ఇటలీ, బెల్జియం, హాలండ్ దేశాలన్నీ తమ ఇళ్లు నిప్పుచూరంగా ఉన్నా, వలసల్లో ప్రాబల్యాన్ని కాపాడుకుంటున్నాయి. అక్కడి ముడిపదార్థాల్ని వాడుకుంటూ మార్కెట్లనికూడా తమ ఆధీనంలోనే ఉంచుకుంటున్నాయి. అయాదేశాల నాణ్యతల మారకాలు వారి అదుపులో ఉన్నాయి.

ఇంక యుద్ధంవల్ల ఆర్థికంగా భగ్నమైన యూరప్, చీనా అమెరికాకి అనువుగా వచ్చాయి. వానికి సర్వ సౌకర్యాలూ తప్పించింది. బ్రిటన్ కి అరుపు - కీలు పడతని ఆహారం పెట్రోల్ మొదలైనవి పంపింది. ఐక్యరాజ్య సమితివారి పునరావాస సంస్థ తరవాత మార్క్స్

ప్రణాళిక పెట్టి యూరప్ లో ఆర్థిక పునర్నిర్మాణానికి తోడ్పడింది. చీనాలో ఆయుధాలు డాలర్లు ధారపోసింది. చీనా దక్కలేదు. యూరప్ మాత్రం ఆర్థికంగా రెండు దేశాల్లో కొత్త జీవం పోసుకుంది. బ్రిటిష్, ఫ్రాన్స్, ఇటలీ, హాలండ్ మొదలైన దేశాల్లోనే గాక ఆస్ట్రీయా లోనూ పశ్చిమ జర్మనీలోనూ కూడా ఉత్పత్తి పెరిగింది. దీనితో తిరిగి మార్కెట్లకి పోటీతరం భ మయింది. ప్రథమ ప్రపంచసంగ్రామానంతరం అమెరికా ఉత్పత్తి ఇంతగా పెరగలేదు. అమెరికాతో ఇతర దేశాలవాణిజ్యంలో ఈనాటి వ్యత్యాసం అంతగా అప్పుడు లేదు. యూరోపియన్ దేశాలమధ్య పోటీ ఇప్పటికీ చాలా ఉధృతంగా ఉండేది.

ప్రపంచ వాణిజ్యం కేవలం పోటీమీదనే ఆధారపడి ఉంది. అమెరికాతో వాణిజ్యం మొదటినుంచీ పెద్దపనుస్యగానే ఉంది. అమెరికా ముడిపదార్థాల కొనుబడిలో బేరాలకు ఎప్పుడూ అమెరికాదే పైచెయ్యి. ఇతర దేశాలతో వాణిజ్యంలో అమెరికా నుంచి ఎగుమతులు, దిగుమతులకు చాలా మెచ్చు. ఈ తేడావారంభంలో వర్తక పోటీలు మొదటి ప్రపంచ సంగ్రామానికి దారి తీసింది. ఆ తరవాత పోటీలు, ఉత్పత్తి పెరుగుదల ఆర్థికమాంద్యానికి దారి తీశాయి. అప్పుడు సవరను మార్కెట్లో పరిస్థితి ఇంకా విషమతర మయింది. భారతదేశం మొదలైన వలసదేశాలు దీనివల్ల ఎక్కువ కష్టాలకు లోనైనాయి. బ్రిటన్ ఈ వలసల్ని బలివేసి ఆత్మరక్షణ చేసుకుంది. పబ్లిక్ వర్క్స్ అథారిటీ, టెన్సె సీవాలీ అథారిటీవంటి వానితో అమెరికా స్వదేశంలో నిరుద్యోగ సమస్యను, ఆర్థికమాంద్యాన్ని నివారించుకో గలిగింది. ప్రపంచ వాణిజ్యంలో పోటీలు క్రమరహిత వ్యవహారమాత్రం చక్కబడలేదు. క్రమంగా దానివల్లనే రెండో ప్రపంచసంగ్రామం సంభవించింది. ఈ సంగ్రామం ముగిసింది. అమెరికా ప్రపంచంలోకెల్ల బరవత్తరమైన పారిశ్రామిక వాణిజ్య దేశంగా మారింది. యూరోపియన్ దేశాలు వెనుకబడినాయి.

యూరప్ ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం జరక్కపోతే అమెరికాలో వెంటనే ఆర్థికమాంద్యం తప్పేట్లు లేదు. ఆసియా, ఆఫ్రికా లోని దేశాలలో కొనుగోలుకి చాలా స్వల్పం. అందువల్ల యూరప్ పైన ఆధారపడక తప్ప లేదు. యూరప్ లో ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం కొనసూ అంతర్జాతీయ వాణిజ్యవిధానాన్ని, ద్రవ్యమారక విధానాన్ని సక్రమంగా సంస్కరించాలనే దూర వృత్తిలోనూ అమెరికా మార్షల్ ప్రణాళిక తలపెట్టింది. కాని ఇంతకుముందు వర్తక పోటీల కై నా తాముకు లేని యూరోపియన్ దేశాలు లేరుకున్నాయి. తిరిగి పోటీలు వచ్చాయి. యూరోపియన్ దేశాల మధ్యనే వాణిజ్యం కాని రవానా కాని, ద్రవ్యమారకవిధానంగాని చక్కబడలేదు. యూరోపియన్ దేశాలు తమ వలసల్ని, అక్కడి ముడిపదార్థాలనీ, మార్కెట్లనీ విడిచిపెట్టడం లేదు. పూర్వ ద్రవ్య మారక విధానాలే అవలంబిస్తున్నారు. దీనివల్ల అంతర్జాతీయ వాణిజ్యపరిస్థితి, ద్రవ్యమారక పరిస్థితి తిరిగి మొదటికి కొచ్చింది. ఆర్థిక మాంద్యం అమెరికాలో ఇప్పుడు కాకపోతే త్వరలో ఎప్పుడో సంభవించకపోదనే అభిప్రాయం ఏర్పడుతోంది.

మార్షల్ ప్రణాళిక సహాయంతో అమెరికా

చెయ్యదలచుకున్నదంతా వ్యర్థమయింది. అక్కడ ప్రజల ఆర్థిక సీతిమాత్రం కోలుకుంది. అంతే. యూరోపియన్ దేశాలమధ్య వాణిజ్యం, రవానాల పథకులకు వారు మాన్యుకోవడం లేదు. అమెరికా ఒత్తిడికి కూడా లొంగడం లేదు. ద్రవ్యమారకం పరిస్థితి అంతే. ప్రపంచవాణిజ్యం ప్రపంచ ఆర్థిక పరిస్థితి అమెరికాపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. అయినా అమెరికా యూరోపియన్ దేశాలపై ఒత్తిడి లేలేకపోయింది.

సవరను విలువను తగ్గించాలని అమెరికా చాలుగాయత్నించింది. కాని విఫలమయింది. దీనివలన పరిస్థితి చక్కపడదనే మాట వాస్తవం. దీనివల్ల బ్రిటన్ కి, (మనదేశానికి, ఇతర అధినిశ్చాల, వలసలకి కూడా) పూర్వపు విలువకి తక్కువసరుకు దిగుమతి కావడం దేశంలోనేత నాదకాలు, ఉత్పత్తి ఖర్చులు పెరగడం తలపెట్టుంది. ఇది పరిస్థితిని మరింత క్లిష్టపరుస్తుంది. 1930 లో ఇదే అనుభవ మయింది. అందువల్లనే బ్రిటన్ ఈ ప్రతిపాదనను నిరాకరించింది.

అయితే ఇప్పుడు అమెరికాకి, మరొక అవకాశం ఉంది. ఆసియాలోని దేశాలలో పెట్టుబడి లోపంవల్లనూ, యంత్రపరికరాలు, నిపుణుల కొరతవల్లనూ కనీసావసరాలైన ప్రాజెక్టులు పరిశ్రమలు మొదలైనవి నిర్మించి పోయాయి. ఆసియా, ఆఫ్రికా, దక్షిణామెరికాలో ఇప్పుడు అవకాశాలెన్నైనా ఉన్నాయి.

ప్రపంచంలో ఆహారోత్పత్తి మొత్తంగా చూస్తే చాలా పెరిగింది. కాని పంపకం సక్రమంగా లేదు. పారిశ్రామికోత్పత్తి వస్తువుల పరిమాణంకూడా ఈ సంవత్సరం దాదాపు యుద్ధాత్మకవృత్తు ప్రమాణాలకు పెరిగాయి. కొన్ని కొన్ని ఇంకా పెరిగాయి. అయితే పంపకం సస్యంగా లేదు.

కాటకంలో మాడిపోతున్న దేశాలకు ఆహారం సరైన కావడం లేదు. ఆహారాది అవసర వస్తువుల ఉత్పత్తిని వృద్ధిచేసుకున్న యూరోపియన్ దేశాలకూ, కొన్ని దక్షిణామెరికా దేశాలకూ అవసరమైనవానికంటే అధికంగా సరైన అవుతున్నాయి. దీనికి కారణాలు ద్రవ్యమారక విధానంలోని లోపం, వివిధదేశాలమధ్య ఎగుమతి దిగుమతి వ్యవహారాలలో ఒకరి తి, క్రమం లోపించడం. ఆయాదేశాల అవసరాలను సురించక, కేవలం రాజకీయాలు, ముడిపనువుల సరైన మొదలైన హేతువులపైనే ఆధారపడి ఎగుమతి దిగుమతులు నిర్ణయించుకుంటున్నారు. ఆసియా పట్ల అమెరికా, యూరోపియన్ దేశాల నిరాదరణలో ఇంతవరకూ మార్పు లేదు. చివరికి ఆర్థిక పరిస్థితి మొదటికి కొచ్చింది.

వాషింగ్టన్ లో త్వరలో బ్రిటిష్ కేబినెట్ యొక్క అమెరికన్ ఆర్థిక మంత్రుల సంప్రదింపులు సెప్టెంబర్ లో ప్రారంభమౌతాయి. వాణిజ్య సమస్యని చర్చిస్తారు. డాలర్ ప్రాంతాలనుంచి దిగుమతులు తగ్గించుకునే దేశీయవస్త్రాల్ని పెంచుకోవడం ఒక్కటే పరిష్కారమార్గమని క్రిప్స్ అభిప్రాయం. అయితే ఉత్పత్తి వృద్ధికికూడా భారతదేశంవంటివి ఇప్పుడు అమెరికాపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకొనే విషయమై కూడా వాషింగ్టన్ లో చర్చలు జరుగుతాయి. అమెరికా నుంచి మన దిగుమతులు తగ్గితే అమెరికాకి చాలా నష్టం. మనకు దేశీయ వస్త్రాల్ని పెరిగితే అమెరికాతో మన వాణిజ్యంలో ఎగుమతి దిగుమతుల మధ్య వ్యత్యాసం తరిగించడానికి వీలుంటుంది. ఇదికాక అమెరికాలో అప్పుడే ఆర్థికమాంద్యం తలచూపుతోంది. నిరుద్యోగం ప్రమాదనీతిలోకి వచ్చింది. అందువల్ల ఇంక అమెరికా దక్షిణామెరికా ఆసియా దేశాలకు నిపుణుల్ని, పెట్టుబడిని పంపక గత్యంతరం లేదు. వాషింగ్టన్ సమావేశానంతరం మనదేశంలోనూ ఇటువంటి ఇతర దేశాలలోనూ పెట్టుబడి పంపి, పెట్టుబడిదారత్వ లికి గారంటీ లిచ్చే విషయమై అమెరికాపై భార తెలియగలదు. ఇప్పటికి ఆర్థికమాంద్యం ప్రమాదం తప్పిపోవచ్చును.

కాని అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో సర్వదేశాల మధ్యనూ సహకారవిధానం ఒకటి ఏర్పడితేగాని ప్రపంచఆర్థికసమస్య పరిష్కారం కాదు. కాని అది సాధ్యమేనా? వాణిజ్యనీతిలోనే ఇది అసాధ్యమనే ధ్వని ఉంది. వాషింగ్టన్ సమావేశంతో ఆరంభించి అమెరికా అటువంటి సహకారవిధానం అనుసరించడానికి యత్నించవచ్చును. కాని అది అసాధ్యమని మార్క్స్ జోష్యం. అది చరిత్రే నిరూపించాలి. [మార్గం]

సకల జనులకూ యిదే సంతోషం! చక్కని ప్రైజును గెలుచుటకు ఇది మంచి అవకాశము. పాల్గొనుటకు చివుక్.

ప్రవేశ రుసుము ఎంట్రీ 1 కి 4 అకాలు మాత్రమే.

మొదటి ప్రైజు రూ 8,000/-లు. రెండవ ప్రైజు ఒక తవ్వనకు రూ 1,500/-లు. మూడవ ప్రైజు రెండు తవ్వనకు రూ 1,000/-లు. ఎక్కువ ఎంట్రీలు పంపినవారికి రూ 500/-లు. ఇవికాక తక్కిన పోటీ దారులకు ఒకవంద అదనపు ప్రైజులు ఉన్నాయి.

ముగింపు తేది 27 జూలై 49 ఫలితములు 9 ఆగస్టు 49

కాంపిటీవను నెంబరు JV-2

81

చక్కనున్న ఆరు గళ్లలోనూ 2 మొదలుకొని 8 అంకెవరకుగల అంకెలలో తేలికైనా ఉపయోగించి నింపాలి వాటి మొత్తం 81 రావాలి. మామూలు, తెలకాగిత్తుపై ఇంగ్లీషులో (వాసి ఎన్ని ఎంట్రీలయినా పంపవచ్చును. ఎంట్రీలతో సహా మనియార్డరు రకీదు, లేదా పోస్టు ఆర్డరు జతచేసి పంపవలెను. (గెలిచినవారి పేర్లు కావలసిన రెండవారి లిక్క అదనముగా పంపవలెను.) సీలువేసిన సాల్వూనుగల కవరు మద్రాసులోని కొచ్చిన్ కమర్షియల్ బ్యాంకులో డిపాజిట్టు చేయబడినది. అన్ని విషయముల యందు మా సెక్రటరీజే తుది తీర్పు.

భాగ్యదీపం ఆఫీసు, 55, నల్లన ముదలిపిడి, రాయపేట, మద్రాసు-14.

కులలనా కబుర్లు

“రాధాకృష్ణ రాయబారం”

శ్రీ జి. యన్. సూరి

దాదాపు రెండు పుష్కరాలకింద ఆంధ్ర రత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు గుంటూరు కాలేజీ విద్యార్థుల సమావేశంలో మాట్లాడుతూ ఈ విధంగా చుట్టూరించారు. “తెలుగుదేశం మొత్తంమీద అసహాయకూడలు చుట్టటాగా ముగ్గురున్నారు. మొదటివాడిని శేషు; అయితే ఎక్కడా యోగించని జాతకం. రెండవవాడు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి; యోగించి యోగించని జాతకం. సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణయ్య మాడవవాడు; అన్నివిధాలా యోగ జాతకం.” ఆ వాడు ఆయన చెప్పినమాటలు ఈనాటికి అతికినట్లు సరిపోతున్నవి.

భవిష్యత్తులుగా బయలుదేరి, రాయబారిగా రమ్య వెళ్లబోతున్నవాడు అసహాయకూడలుగాక మరెవరు కాగలరు? ఎంత తొఖకే ఉన్నా అంతంతమాత్రాన పైకి రానిచ్చే జనాభాకాదు మనది. పైగా వీలు ఉన్నంతవరకూ పైకిపోతున్న వాడిని కాళ్ళు పట్టుకుని క్రిందకు లాగే రకం. ఇంజన్ ద్రవ్యమరు మహామాత్తుడు కావచ్చు ఇంగ్లండుదేశంలో. పత్రికలు ఆముక్తమేవాడు ప్రెస్ డెంటు కావచ్చు అమెరికాలో. కాని మనదేశంలోమాత్రం అటువంటివి జరగటానికి ఇప్పటిలో ఎక్కడా అవకాశం లేదు. అలాంటి పుణితులలో, అగ్రనాయకులను ఆశ్రయించి, కౌముకున్న వారినందరినీ ఖంగారుపజేయు చేయ గలిగినవాడు సామాన్యుడు కాదు.

అసలు తెలుగువాళ్ళ పేరు గుదిబండల లాంటివి. చెవికి మజాగా ఉండి, ఏ ప్రాంతంవాడి కైనా సులభంగా నోటికి అరిపేట్టుగా ఉండవు. బుద్ధి మంతులైనవారే అందువల్ల వీలైనంత పెందల కడనే మరాఠీ చేసి జాగ్రత్తపడుతారు. మీరు ఒప్పుకుంటారో ఒప్పుకోకోగాని ఆచార్యురంగా గారు గోగి నేని రంగనాయకులుగా ఉండిపోయినట్లయితే ఇంతగా పైకి వచ్చి ఉండేవారు కారు. డాక్టరు పట్టాభిగారు మొదటినుంచి భోగరాజు పట్టాభిసేతారమయ్య అని వ్యవహరించబడినట్లయితే కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు ఒక్కనాటికి ఆయేవారు కారు. రాధాకృష్ణగారు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణయ్యగానే ఉండడం జరిగినట్లయితే ఇంత ప్రఖ్యాతి గడించి మాస్కోకు భారత ప్రతినిధిగా వెళ్లి ఉండేవారు కారు.

కవనంలో ధగధగలు చూపించి ఖండాంతరాలలో ఖ్యాతి గాంచాడు రవీంద్రుడు. వజ్రాల మిలమిలలో ఒడుపులు కనిపెట్టి నోచెట్టవహు మావూ గడించాడు డాక్టర్ సి. వి. రామన్. వేదాంతశాస్త్రంలో తటకు వెకుకులు చూపి ఘన సత్తి కెక్కిన వాడు రాధాకృష్ణగారు. సాధారణంగా ముఖ్యవేతానికి సంబంధించినంతవరకైనా, వేదాంత శాస్త్రానికంటేకంటే పరలోకంలో తటకు గుండి సౌఖ్యాయనత్వం. అందువల్లనే మన కళా కాలంలో రామరామ ఆశాస్థానికీ ఆదరం తగ్గి పోయి ఆడిపార్టుమంటే రద్దయడం జరుగు తున్నది. అయితే రాధాకృష్ణగారు వేదాంత శాస్త్రవేత్తగాని వేదాంత కాకపోవడంవల్ల తప్పుకోగలిగాడు. పరలోకంవిషయం ఎట్లా ఉన్నా ఈ లోకంలోమాత్రం ధన యశస్సులు సంపాదించగలిగాడు. అదే ఆయన గొప్పతనం.

వైశాఖపండితుడు అనుభవం గడించిన కొద్దీ రాటు తేలుతున్నాడు. విదేశాంగ మంత్రిగా మరీ రాణిస్తున్నాడు. మొదట్లో ఎట్లా ఉన్నా ఇటీవల ఎంతో చాకచక్యం చూపు తున్నాడు. అందులో ముఖ్యంగా రాయబారులను నియమించటంలో మంచి మేధావి అని పించుకుంటున్నాడు. ఏ దేశానికి ఎవరు తగి ఉంటారో రామరామ బాగా అకలింపు అవు తున్నది. అమెరికాలో భారతప్రతినిధిగా ఉండ

డానికి ఇద్దరే అర్హులు. మొదటివాడు సర్. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యర్, రెండవ వ్యక్తి విజయలక్ష్మి పండిట్. కారణాంతరాల వల్ల ఆయ్యరుగారిని పంపటానికి వీలులేదు కాబట్టి శ్రీమతి విజయలక్ష్మిని రవాణాచేశారు. అధేవిధంగా రమ్యకు రాయబారిగా పోదగిన వారుకూడ ఇద్దరే నని చెప్పవచ్చు మాలా నా ఆబుల్ కలాం అజాద్, డాక్టరు రాధాకృష్ణగారు. మాలానాగారు కేంద్రప్రభుత్వం వద్దలి బయటికి పోవటానికి ఇష్టపడరు కాబట్టి రాధాకృష్ణగారిని పంపక తప్పిందికాదు.

దేవుడితోను, మతంతోను నిమిత్తం లేకుండా కాలం వెళ్లతేనే దేశానికి వేదాంతశాస్త్రవేత్త ఎట్లా ఒప్పి ఉంటాడని కొందరు సందేహపడ వచ్చు. అక్కడేఉన్నది తిరుగుడు. అదే ఒక విధంగా తిరుగుడు. ఒకడి స్నేహం సంపాదించ వలసంటే రెండే కిటుకులు ఉన్నవి. సమ ఆశయాలు కనబరచటం ఒకటి; కేవలం భిన్న అభిరుచులు ఆశయాలు కనబరచటం మరొకటి. మొదటిది హామియోపతి వైద్యమాత్రం. రెండవది పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతాత్రం. అమెరికా సందర్భంలో శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పండిట్ మొదటి నూత్రాన్ని అమలుపరుస్తుంది. రమ్యలో శ్రీరాధాకృష్ణగారు రెండవ నూత్రాన్ని ప్రయోగిస్తారు. అందువల్లనే ఈ రెండు నియామకాలు ఎంతో ఒప్పిఉన్న వని చెప్పటానికి సాహసించ వచ్చు.

ఈ యధార్థం ప్రత్యక్షంగా ఇదివరకే వ్యక్త మయింది. శ్రీమతి విజయలక్ష్మి అంతకాలం మాస్కోలో ఉన్నా ఒక్కసారి అయినా స్టాలిన్ దర్శనం ఇవ్వలేదుట. అందులో ఆశ్చర్యం లేదు. ఇక రాధాకృష్ణగారు వెళ్ల గానే స్టాలిన్ సంతట స్టాలిన్ ఆహ్వానం పంపితిరు తాడు. దుభాషుల సమక్షంలో పానీయాలను గ్రోలుతూ ఉభయులూ ఈవిధంగా ప్రసంగిస్తా రని ఊహించవచ్చు.

“ప్రాఫెసర్ గారూ. మా దేశపు ప్రఖ్యాత పానీయం, ఓడాగ్రు చవి చూడండి.” అంటాడు స్టాలిన్ మాటల సందర్భంలో.

“క్షమించాలి. మధుపానం నాకు గిట్టదు. ఈ కాఫీ తాగుతానులేండి.”

“జంకెట్లమాంసంతోచేసిన ఆకజ్జికాయల నైనా రుచి చూడరా?”

“నేను కేవలం కాకాహారిని. ఈ బిస్కెట్లతో సరిపెచ్చుకుంటాను.”

“వెర్నాక్లెగారి మాదిరి వీటిని విస్తరించారా ప్రాఫెసర్?”

“నేను ప్రత్యేకించి విస్తరించవలసిన అవసరం లేకుండా మా కులూచారమే వాటిని దూరం చేసింది.”

“అవును అన్నటు మరచాను. మీ దేశంలో కులమతభేదాలు అధికంగా!”

ఒకానొకప్పుడు వృత్తులనుబట్టి కులాలు ఏర్పడినా వైషమ్యాలు ఎక్కడా ఉండేవి గావు. ఇటీవల బయలుదేరిన హంగామా యావత్తూ ఉద్యోగాల కోసమే. మతవిషయం గూడా అంతే.”

“మా దేశంలోమాత్రం ఆ ఇబ్బందులు లేవు. పరిపాలనలో మతానికి ప్రాతినిధ్యం లేకుండా చేసేవేళాం. మాకు కులాలు, మతాలు లేవనే చెప్పవచ్చు.” “అంత తేలికగా అనేందుకు వీలు లేదు. మా ధర్మశాస్త్రాలప్రకారం కులాన్ని నిర్ణయించేది వృత్తి. ఆ లెక్కప్రకారం మీరు మార్గలో కాబట్టి క్షత్రియులు. సాంఘిక ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని నూచించేది మతం. దాని ప్రకారం కమ్యూనిజం మీ మతం. జీవితపరమా పది భగవంతుడు, కాబట్టి రివల్యూషన్ మీకు

దేవుడు. నూలంగా చూస్తే మీరూ మాకూ భేదం లేదు.”

“అంతే నంటారు! అయితే మీరు గాంధీ మహాత్ముడి దౌర్జన్యరాహిత్యనూత్రాన్ని ఆమోదిస్తారా?”

“అక్షరాలా!”

“మరి మీ దేశానికి వైద్య మెందుకు? యుద్ధంకూడ మానివెయ్యలేదే?”

“అహింస పరమధర్మమేగాని దేశసంరక్షణకూడ విధ్యైక్తధర్మమే. అందునిమిత్తం సామదాన భేద దండోపాయాల నన్నిటినీ ఉపయోగించవచ్చు.”

“అంతటి అహింసావాదికూడ హింసకు గురి అయినా వేమండీ?”

“అది కేవలం కర్మపరిపాకం. దానికి బద్ధులుగాక తప్పదు.”

“మాకు కర్మసిద్ధాంతంలో నమ్మకం లేదు.”

“అట్లా అనకండి. ప్రతివోట ఎప్పటికైనా రివల్యూషన్ వచ్చితిరుగుం దని మీరు నమ్ముతారు. అది ఒకవిధమైన కర్మసిద్ధాంతపు నమ్మకం నంటాను.”

“అయితే కరల్ మార్క్స్ మీ దేశంలో పుట్టి ఉన్నట్లయితే అవతారంగా పరిగణించే వారేనా?”

“కావచ్చు. పరిత్రాణాయ సాధనానం...”

తరవాతి కథ రాధాకృష్ణగారు వ్రాయబోయే కొత్త పుస్తకంలో చదువుదాం.

మనదేశం మనరాష్ట్రం

(9-వ పేజీ తరువాయి)

శ్రేణిలో అవసరమైన మార్పులు చెయ్యడానికి ప్రస్తుత కరాచీసమావేశం జరుగుతోంది.

అయితే ఇది ఖచ్చితంగా ఇప్పుడు నిర్ణయం చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. తిరిగి కాశ్మీర్ లో యుద్ధం చెలరేగే సూచనలు చాలా రోజులుగా కనిపిస్తున్నాయి: పాకిస్తాన్ పతాకస్థి, సైనికుల్ని సరిహద్దుప్రాంతంలో చేర్చింది. గిల్గిట్ మొదలైన నవోట్ల విమానాశ్రయాల్లో విమానాలు నిధపరిచి ఉంచింది. ఈ పర్యాయం యుద్ధమే సంభవిస్తే పాకిస్తాన్ విమానాలు ప్రయోగించడానికి సిద్ధంగా ఉంది. ఈమారు పాకిస్తాన్ తన సైన్యబలాన్ని దిట్టంగా ప్రయోగించవల చుకుని సిద్ధంగా ఉంది.

కాశ్మీర్ లో స్టేట్స్ మెన్ (జనవాక్య నిర్ధారణ గురించి, తుది యుద్ధ విరమణ ప్రతిపాదనలగురించి పాకిస్తాన్ భారత ప్రభుత్వాల మధ్య సమాధానం కుదరలేదు. ఆజాద్ కాశ్మీర్ ప్రాంతంలో పరిపాలనాధికారం ఎవరికింద ఉండాలి అనే సమస్యవైనా, అక్కడ ఆజాద్ కాశ్మీర్ సైనికులనే వారి వ్యవస్థవైనా అభిప్రాయ భేదాలు పరిష్కారం కాలేదు. విక్య రాజ్య సమితి వారి ప్రతిపాదన లేవీ అంగీకారయోగ్యం కాలేదు. పాకిస్తాన్ తిరిగి యుద్ధసన్నాహాలు చేసి బెదిరించింది. కాశ్మీర్ కమిషన్ పరాజయం అంగీకరించి భద్రతామండలికి పరిసితిని నివేదించేముందు, అనగా జనవాక్యనిర్ధారణ సరిపే విషయమై పాకిస్తాన్ భారతప్రభుత్వాల మధ్య సమాధానం కుదరలేదని నివేదించేముందు, యుద్ధప్రమాదాన్ని నివారించవలసిన అవసరం కలిగింది. దీనికోసమే ఉత్తరకాశ్మీర్ లో క్రికానంబి ద్రావనరకూ ఉభయసైన్యాలు మధ్యనూ సంఘర్షణ సంభవించకుండా కాపాడా లనే ఉద్దేశంతో కాశ్మీర్ కమిషన్ కరాచీ సమావేశాన్ని జరుపుతోంది.

ఈ కరాచీ సమావేశములు జయప్రదంగా ముగిసినట్లయితే కాశ్మీర్ కమిషన్ పరిసితిని భద్రతామండలికి నివేదించగలదు. భద్రతామం డలి అప్పుడు సమావేశమై సాధనాంతరం చర్చించాలి.

జనవాక్యనిర్ధారణ కార్యక్రమ వివరాలపైన సమాధానం కుదరలేదు. కమిషన్ సాధించలేక పోయినవోట, ఉభయప్రభుత్వాలకూ విశ్వాస పాత్రుడైన ఒక వ్యక్తిని ఈ కర్తవ్యానికి భద్రతామండలి నియమించవచ్చు నని ఆమెరికానంబి కొన్ని సూచనలు వివస్తున్నాయి. పాలస్తీనాలోవలెనే కాశ్మీర్ లోకూడా పరిష్కారమార్గం సాధించడానికి అడ్డీ రథ్ చెప్టర్. నిష్పక్షపా నియమించవచ్చునని

కొందరు తలుస్తున్నారు. పాలస్తీనాలో బెర్నా డోట్, టాల్స్టాయిన్ ఇద్దరూ తమ వ్యక్తి ప్రతిభ చూపి అనునయ మార్గాలద్వారా ఏదో ఒకరితిని యుద్ధం నివారించారు. అయితే పాలస్తీనావిభజన సీరపడిపోయింది. యుద్ధం విరమించడమే ప్రధానవిషయంగా పరిగణిస్తే చాలావోట్ల అదే పద్ధతి మంచి దని అనుభవకు తోచవచ్చును.

కాశ్మీర్ లో ప్రస్తుత విభజన సీరపడిపోయినా ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. అయితే లడాఖ్ లోయవంటి ప్రాంతాల ప్రాధాన్యతనుబట్టి అట్టి విభజన యోగ్యమైనది కా జాలదు. వీనినిబట్టి కరాచీ సంప్రతింపులు ఫఫల మయ్యేదీ కానిదీ ఆధారపడి ఉంటుంది. [సీతారాం]

నా కబలి

(5-వ పేజీ తరువాయి)

జతించిపోయేవుంటాయి కాజోలును. కాని కోరికలకున్న బలం ముందర ఆగవే! తర్కానికి నిలవవే!

ఆపటికప్పుడు కనబడవు - కాని ఎన్నట్లే తర్కాలైనా, వెదకగలబుద్ధి, అవసరమూ వచ్చేటప్పటికి మనస్సులో అడుగున పిరవాసం ఏర్పరుచుకొనే గూడు కట్టుకొని ఉన్నట్లే ఉంటాయి. అనాలోచితంగా జరిగే మనోవాక్కర్మల నన్నిటినీ అయిదు సేకంటాయి.

ఆమె స్నానం చేసి వచ్చింది. తొలిజాము ఉపస్థుల వెలుగులలో ఆర్ధ్ర వస్త్రంతో, పిడిచిన తలకట్టుతో మొగాన్న ముత్యాలవలె రాలిన్న నీటిబొట్లతో, ప్రసన్నహాసంతో యావనం తిను వంటటా వెలువరించుకొంటూ ఆమె వస్తూంది. ఇండాక తను చేసిన ప్రమాదాలన్నీ విజాలే అని తన మనస్సునే భ్రమించుచుకొన్నాడు.

ఆమెకు తగులకుండానే పక్క పక్కనే నడుస్తూ ఆమెయింటికి సమీపంలో దాకా వచ్చాడు. ఎక్కువ జనసంచారం లేదు. కనరానీ కుండా చేతులు వ్రేళ్లు కలిపి చివరి నెలపు తీసుకొన్నాడు. ఆమె యిటు చూడటం లేదు. తలవంచుకొని గుమ్మం ఎక్కుతుంది. తలుపు జేరగిల వైచే ఉంది. ఆమెపక్కకు వస్తూన్నట్లు కాకుండా వెనుకకు కదిలి, ఎరుక లేని వ్యక్తిలాగ గుమ్మం ముందరనుంచి పోతున్నాడు.

కతినస్పర్శతో ఆదలిస్తూన్న పురుష కంఠం వివబడింది.

“ప్రభా! ఎక్కడికి వెళ్ళావు?” అతని గుండె లాగిపోయి నట్లయి, కాలు సరిగా కదలటంలేదు.

ప్రాణం లేని వాక్కుతో ప్రత్యుత్తరం సన్నగా వివబడుతుంది.

“గంగలో స్నానాని కని వెల్లివస్తున్నా!”

“రాత్రంతా!” - పురుషకంఠం చుంకారం చేస్తూనే ఉంది.

చైతన్యం తెచ్చుకొనిగబగబనడిచి ముందుకు పోయాడు. సందుములుపులో వెనుకకు తిరిగి చూశాడు. సందు నిర్దశంగానే ఉంది. గమన వేగాన్ని తగ్గించకుండానే - ముందుకు సాగి పోయాడు.

నారసింహలే హ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, విశాఖ క. నివృత్తవ శక్తనవ్వమును హరించి విలమును తాంబిని వీరవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము - ఈ దధిరు. 8.4.0 పోస్టేజీ 10 అ. పి. సి. ఏ. డి కంపెని. పెరిదేవీ-నెల్లూరు జిల్లా బ్రాంచి: 7 సీను మొదలిసిధి. మద్రాసు.

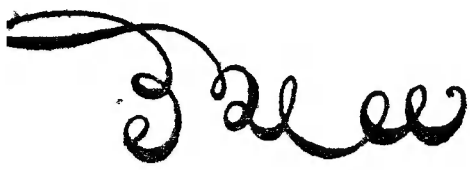
లోకవీరామృతము

నరముల నిస్సత్తునను, శుక్తనవ్వమును తొలగించి, రక్తకృద్ధి, రక్తవృద్ధినిచ్చి ధాతుపుష్టిని కలుగజేయును.

40 రోజులముందు (80 బిళ్ళలు) రు. 8.0-0

శ్రీ గుహానందాశ్రమము, కాశ్మీరుమైన ఆయుర్వేద సిద్ధావధములను తయారుచేయువారు.

H. O. పెడేవం B. O. సామారంగంఛాక్, (Via) కొత్తూరు విజయవాడ. (ప. గో. జిల్లా)

కాంగ్రెస్ సంస్థను సంస్కరిస్తే చాలదు

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలను సంస్కరించాలి

అయ్యో!

"కాంగ్రెస్ సంస్థను సంస్కరించాలి" అన్న నినాదము నాయకులలో - కాంగ్రెస్ సేవకులలో - ప్రజలలో పరిపాటైంది. నాడు ప్రజాభిమానానికి, విశ్వాసానికి గురియైన కాంగ్రెస్ సంస్థ నేడు సామాన్య ప్రజల నిశిత విమర్శలకు గురియగుచున్నదన్న సంగతి ఎల్లరకు విదితమే. కాంగ్రెస్ నాయకులు కేవలం కత్తులే ప్రధానముగా ఎంచి ప్రజాసేవను విస్మరిస్తున్నందున ప్రజాసామాన్యానికి మార్గమెవోయినా ర నిమన ప్రధాని పండేట్ నెహ్రూ గారు పలుకుచున్నారు. గాని కేంద్ర - రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గడచిన రెండేండ్లలో అనల్పరిచిన పరిపాలనా విధానములన సామాన్య ప్రజలు కాంగ్రెస్ కి దూరమగుచున్నారన్న నగ్న సత్యాన్ని మన జాతీయ నాయకుడు నెహ్రూ గుర్తించకపోవటము ప్రజల దురద్రుప్తము. ఎన్నికలనాటి వాగ్దానాలు బుట్టదాఖలుచేసి పరిశ్రమలు జాతీయము చేయడం పడేండ్లు వాయిదా వేసి, భూస్వామ్య సంస్కరణల అమలుకు కాలహరణము చేస్తూ కూర్చుంటున్న ఆద్యక్షుల మాడుగుడల సస్యముకి శ్రద్ధ వహించక పెట్టుబడిదారుల లాభాల పెంపుకు సహాయపడి సామాన్య ప్రజల నెత్తి నలే ని పో ని ప న్నులు రుద్దిలించగొండితనాన్ని నివారించలేక, బ్లాక్ మార్కెట్ ను అరికట్టలేక బ్రిటిష్ పరిపాలనను తలదన్నే ఆరికెన్నుల రాజ్యమును నడిపిన కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల చర్యలే ప్రజల అసంతృప్తికి కారణమని మన జాతీయ నాయకులు ఇప్పటికే గుర్తించడం అవసరము. అలాగుర్తించకపోతే అధికారములేని కాంగ్రెస్ సేవకులు ఎంత ప్రజాసేవచేసినను అధికారములోగల కాంగ్రెస్ మంత్రులు సామాన్య ప్రజాశ్రేయస్సునకు వ్యతిరేకముగా వ్యవహరిస్తుంటే కాంగ్రెస్ ప్రజల మన్ననల పొందే డెట్లు? మన రాష్ట్రపతి పట్టాభిగారు "కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గముల అనుదినవ్యవహారములలో జోక్యము కల్పించుకొనరాదంటారు." మంత్రివర్గ అనుదినచర్యలే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలపట్ల ప్రజాభిప్రాయాన్ని తీర్చిదిద్దగలన్న సంగతి మన రాష్ట్రపతి గుర్తించాలి. కాంగ్రెస్ తన జాతీయాభివృద్ధి కార్యక్రమములు నిర్ణయించి పానిని కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గములు వెంటనే ఖచ్చితముగా అమలు జరిపేటట్లు మంత్రివర్గ అనుదినవ్యవహారాల్లో జోక్యము కల్పించుకొనాలి. కాంగ్రెస్ సేవకులు నిర్మాణకార్యక్రమాలు అమలు జరుపుతుంటే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఇప్పటివలె పెట్టుబడిదారుల లాభాల పెంపునగుర్చి కృషిచేసి ప్రజాభిమానాన్ని పొందగలమునకోవటము నెట్టి తనము. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాల చర్యలను కాంగ్రెస్ పెట్టు నిత్యము కనిపెట్టుచు ఎప్పటికప్పుడు జోక్యము కల్పించుకొని పరిపాలన జాతీయ పునర్నిర్మాణ దృష్టితో సాగేటట్లును ఎన్నికల నాటి వాగ్దానాలు తీర్చేటట్లును కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలచే వ్యవహరింపజేస్తే తప్ప కాంగ్రెస్ తిరిగి ప్రజాభిమానాన్ని మార్గనటము కల్గ. కాంగ్రెస్ సేవకులు ప్రజలకు సేవచేస్తూ నిర్మాణ కార్యక్రమము అమలు జరిగించాలి. అని కాంగ్రెస్ పెట్టల పడేపడే చెప్పినంతమాత్రమున కాంగ్రెస్ పునర్నిర్మింపబడునని భావించుట దూర దృష్టి లేని వ్యవహారము కాగలదు. కాంగ్రెస్ ను సంస్కరిస్తే చాలదనియు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలను సంస్కరించి

ప్రభుత్వవ్యవహారములను సరిదిద్దితేనే తప్ప కాంగ్రెస్ ప్రజాభిమానాన్ని మార్గనటము కల్పమని కాంగ్రెస్ నాయకులు గుర్తించి ప్రార్థించుచున్నాను.

బాబు పరాంకుశం
అఖిలాభురం.

తెలుగు మార్పుహండు

అయ్యో!

ఈ మధ్య మిత్రులు కొందరు తెలుగు మార్పుహండు పరిశీలనగూర్చి, తెలుగు మార్పుహండు పుస్తకములకొరతను గూర్చి పత్రికాముఖమున వెలువరించిన విషయములు యధార్థములే.

ఈ పరిశీలనల గమనించితే 1939 సం॥లో కీ. శే. శ్రీ వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు అధ్యక్షులుగను, కీ. శే. శ్రీ యేలేశ్వరపు రామ చంద్రశాస్త్రిగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, శ్రీ చుండి విశ్వనాథంగారు (నెల్లూరు) కార్యదర్శి గను తెలుగు సంక్షిప్తతేజస్వన పరిశోధక సంఘ మొకటి స్థాపింపబడినది. నే నప్పట్లో మద్రాసు కాసనపల్లిలో తెలుగు మార్పుహండు రిపోర్టు రూపా పనిచేయుచుండగా ఉపాధ్యక్షులు, కార్యదర్శి వచ్చి వారి కృషిలో నా సహాయ ముచేపించిరి. నాకున్న స్వల్పవ్యవస్థాపనతో వారి కృషికి సేవకూడ దోహదము చేయు తలంపుతో కార్యభారము చాలవరకు నేనే నహించి ఒక ప్రక్షాళన ద్వారా ఆంధ్రదేశము లోని బహుప్రాంతములనుండి సమాధానములను తెప్పించినాను. ఆ సమాధానములను నాకు తెలుగు మార్పుహండులోని ఇంగ్లీషు మార్పుహండు లోను పున్న అవధము నుపయోగించి నూతన పద్ధతులపై తెలుగు మార్పుహండును తిరిగి వ్రాయుటకై ముగ్గురు సభ్యులతో ఒక కమిటీని నియమించినాము. ఆ కమిటీలో నేన, ఉపాధ్యక్షులు సభ్యులను.

కాని తరువాత రెండవ ప్రపంచయుద్ధ కారణంగాను, దేశములోని రాజకీయ కారణాలవల్లను మా కార్యమునకు కొంత అంతరాయము కల్గినది. నేను పాలకొల్లు వచ్చి ఇచట ఒక ఇకాస్టిట్యూషను నెలకొల్పి పలు విద్యార్థులను తయారుచేయుచు తీరిక సమయాలలో తెలుగు మార్పుహండును ఆధునిక పద్ధతులపై వ్రాయుట పూర్తిచేసితిని. ఈ పుస్తకము నాధారముగా తీసుకుని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున జనవరి 17 వ తేదీనుండి ఇచట నడుపబడుచున్న తెలుగు మార్పుహండు విద్యాలయముతో దాదాపు 20 మంది విద్యార్థులను తయారుచేయుచున్నాను.

నేను వ్రాసిన పుస్తకమును ముద్రింపింప జేయుటకు ప్రభుత్వములో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుచున్నాను.

తెలుగు మార్పుహండు పుస్తకములు కావలె నన్న అన్నీ ఉత్తరములు నాకు వచ్చుచున్నవి. వెంటనే ముద్రణ ప్రారంభించినప్పటికి ఒక సంవత్సరము లోపుగా పుస్తకములు తయారగుట బహు కష్టము కావున ప్రస్తుతము కొంత కష్టమైన మిత్రులకు సహాయముచేయు తలంపుతో

కొన్ని కాపీలు రోబర్టుమిషనుపై తయారుచేయుచున్నాను. జూలై నెలఖరుకు కాపీలు తయారగును. బహుశాద్దీ కాపీలు తయారగుచున్నందున కావలసినవారు ముందుగా కాపీ 1 కి రు 6/- (ఆరు రూపాయల) చొప్పున ఈ క్రింది చిరునామాకు డబ్బు పంపి తమకు కావలసిన కాపీలు రిజర్వచేసికొనట మంచిది.

ఈరంగ సూర్యవారాయణ,
పాలకొల్లు, ప. గోదావరి జిల్లా.

ఇంటర్మీడియట్ ట్రైనింగ్ టీచర్లు

అయ్యో!

మద్రాసు ప్రభుత్వము ఈ మధ్య నెలకు నెయ్యిరూపాయలకు పైన జీతము తీసుకొననట్టి ఉద్యోగులకు కరువుభత్యమును మంజూరుచేసినది. జవాబుల స్కేలు లో కూడా కొలది మార్పు చేసినది. ఉపాధ్యాయులవేతనములను నిర్ణయించుటలో ఒక విషయమును విస్మరించినది. అది సవరింపబడు నని యెంత మాచినను ప్రభుత్వ దృష్టి ఇంటర్మీడియట్ ప్యాస్ ట్రైనింగ్ టీచర్లపై ప్రసరింపలేదు. S. S. L. C. తప్ప ట్రైనింగ్ లైనను, S. S. L. C. ప్యాస్ ట్రైనింగ్ లైనను, ఇంటర్ ప్యాస్ ట్రైనింగ్ లైనను ఒకే వేతనము నిచ్చుట అన్యాయము. S. S. L. C. ట్రైనింగ్ అయి, ఒక సంవత్సరము Y. M. C. A. చదివినవారికి ప్రత్యేక స్కేలు యేర్పరుపబడినది. S. S. L. C. ట్రైనింగ్ అయి రెండు సంవత్సరములు పొంది చదివినవారికి ప్రత్యేక స్కేలు యివ్వబడినది ట్రైనింగ్ లేని Raw Graduate నకు ప్రత్యేక స్కేలు ఉన్నది. కాని యింటర్ మీడియట్ గెండు సంవత్సరములు చదివి ప్యాస్ వారికి ఏమి త్రము ప్రోత్సాహము చూపింపలేదు. కనీసము Raw Graduate లకిచ్చు వేతనమైనను ఇంటర్ ప్యాస్ ట్రైనింగ్ ప్యాస్ టీచర్లకిచ్చుట ధర్మము. మద్రాసు ప్రభుత్వము, విద్యాశాఖాధికారులు, దీనిని గమనించి, సవరింతురని మా ప్రార్థన.

చిలుకూరి వెంకటసుబ్బారావు,
గుడ్లవల్లేరు.

పత్రికొండ తాలూకా ఆరోగ్య రక్షణలు

ఆర్యా,

పత్రికొండ తాలూకా గ్రామీణ ప్రజారోగ్యము నానాటికి సన్నగిల్లుచున్నది. వైద్య సహాయము బాగుగా లేక, దీర్ఘ మలేరియాచే అనేక గ్రామాలు క్రమేణా జనకూన్యమును చున్నవి. గత 40 సంవత్సరాల తక్కులను పరికించినట్లయితే తాలూకాముత్తముపైన కూడ జనాభివృద్ధి కనపడదు. ముఖ్యంగా మండగిరి, నలకదొడ్డి, కరివేముల, కప్పట్రాళ్ళు, మామిళ్ళు

కుంట, బొందిమడుగుల, మళ్ళగొండ, చిన్న హుల్లి చెల్లిలచెలమల, నునుసురాళ్ళ గ్రామాలలో తీవ్రంగా మలేరియా వ్యాపించి, క్రమేణా జనక్షీణత అగమ్యమన్నది. అప్పుడే చెన్నంపల్లె, కుటుపల దొడ్డి, తిమ్మాపురం, కూకటికొండ మొదలైన గ్రామాలలో అనారోగ్యపరిస్థితులు విశేషమై, పూర్తిగా జనక్షయమై నెలబట్టమై పోయాయి.

మలేరియా విశేషంగా ప్రబలుటచే తగిన వైద్యసదుపాయములు లేక వ్యాధి దీర్ఘమునకు పెట్టుకొని, కడుపులలో బల్బులు పెరిగి, శక్తి విహీనులై చంతానరహితులగుచున్నారు. మలేరియా తీవ్రరూపము చాలుటచే వ్యవసాయము మిక్కిలి డబ్బుతిరి అధికాహారోత్పత్తి జరగవలెనేక వందలాది ఎకరాలు వీధు పడివున్నది.

యితరకు ఆరోగ్యశాఖవారు పత్రికొండ తాలూకాలోని గ్రామసీమలు నిర్మాణ్యమై పోతున్నామని తగిన శ్రద్ధ తీసికొని మలేరియా వ్యాధినివారణ కేమత్రిము చర్యతీసికొనకుండుట మాస్తే ప్రజారోగ్యముపట్ల ప్రభుత్వోద్యోగులల్ల యేబిధంగా పనిచేస్తున్నారో అర్థమవుతుంది. ప్రెగా వారు సామాన్యంగా వుచితింగా పంచే "క్వైనా" పైతము బాధితగ్రామాలకు అందవలెము లేదు.

నిత్య దారిద్ర్యానికి, అనారోగ్యమునకు తీవ్ర రోగములకు ఆటపట్టయిన గ్రామీణులకు తగిన ఆరోగ్య, వైద్య సౌకర్యము కల్పించుట ప్రభుత్వము విధి. కాన ప్రభుత్వము వెంటనే దుర్భర మలేరియా జ్వరాలకు గురియై క్రమేణా జనకూన్యత నొందుచున్న గ్రామాలలో ఆరోగ్య పరిశోధన జరిపించి మలేరియా నిర్మూలనకై మలేరియా నివారణ దశాలలు ఏర్పరచి, టూరింగ్ డాక్టర్లను నియమించి ప్రజారోగ్యమును కాపాడి గ్రామాభివృద్ధిని కల్పించాలని విజ్ఞపి చేస్తున్నాను.

ఇట్లు,
యస్. శేషశర్మ
కర్నూలుజిల్లా సోషలిస్టు పార్టీ సభ్యుడు.

ఒరిస్సా ఆంధ్రుల రక్షణ

ఆర్యా,

ఒరిస్సా ఆంధ్రుల కష్టాలు దినదినం పెరుగుతున్నవి. వారిపట్ల సానుభూతి చూపెట్టడం తప్పితే ఆంధ్రనాయకులు వేగము చేయలేని స్థితిలో వున్నారు. గంజాం - కోరాపుట్టి జిల్లాలు ఆంధ్రప్రాంతంతో చేర్చబడేరకకయీ దుర్భరపరిస్థితి ఇట్లాకొనసాగుతూనే వుంటుంది. కాని మనకు రాష్ట్రమంటూ ఏకపడినగదా యీ ప్రాంతాలందు చేర్చబడుట. సత్వర ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణానికి ఎన్ని లోపాలున్నా ఆగ్రనాయకత్రయ నివేదిక ఒక అపూర్వ అంకశాన్నిచ్చింది. చెన్నపురి కారణంగా యిప్పుడీ అంకశాన్ని జారవిడుచుకోవడం నిజంగా అపచారమే. అట్లా జారవిడుచినందు వల్ల కలిగే ప్రయోజనం వుండకపోగా, తత్వర రాష్ట్రనిర్మాణంవల్ల తత్కాలికంగానే నా ఒరిస్సా ఆంధ్రులకు కలుగగల రక్షణ లేకుండా చేయడ మవుతుంది. కాబట్టి మురారాజకీయాల ప్రసక్తిలేకుండా ముక్కోటి ఆంధ్రుల భవితవ్యం కోసం ఆంధ్రనాయకులు సమైక్యతతో సత్వర రాష్ట్రనిర్మాణానికి కృషిచేయవలసిందిగ వినతి చేస్తున్నాను.

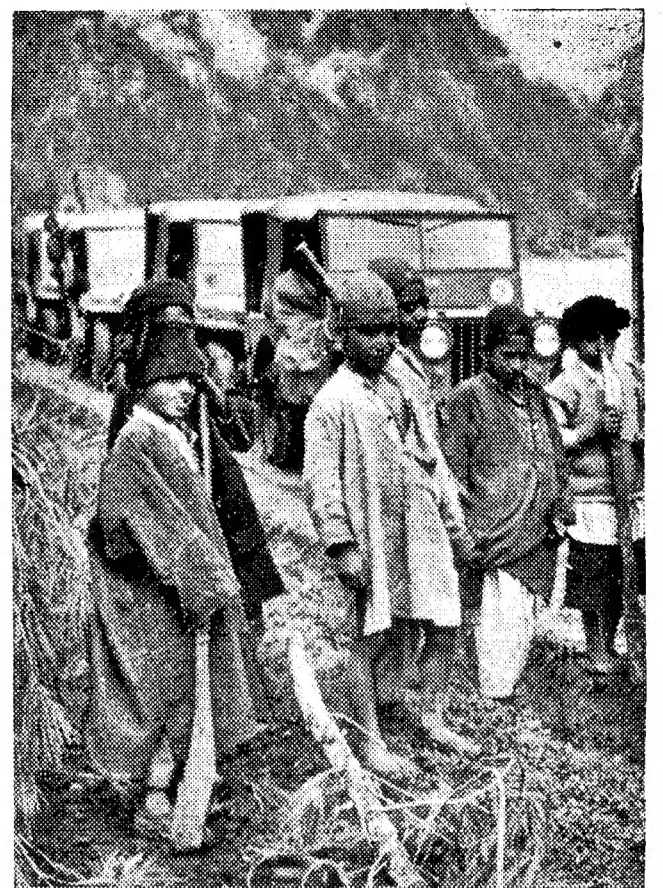
రాధముని వెంకటరమణ,
జయపురం.

కాయ సిద్ధి రసాయనము

== దీర్ఘ రోగముల నన్నిటిని బోగొట్టును ==

ఈ రోగము ఆరోగ్యమనకుండస్త్రీ, బాల వయో, వృద్ధులకు, ఇంగ్లీషుమందులకు, ఇంజక్షన్లకు, ఆపరేషన్లకు ఎల్లవ్యోటికీలు మెంటులకు లొంగని దీర్ఘ బండ్ల మొండి వ్యాధులనన్నిటిని కృంగిటివేళ్ళతో హతమార్చుటకు, వజ్రశరీరులుగ జేయుటకు దీర్ఘాయుష్యంతులుగ జేయుటకు అజీమాద్యుష్ణసిద్ధి సంపన్నుడును ఈశ్వర పాతాళార సిద్ధుండునైన సిద్ధనాగార్జునుని అమోఘాస్త్రము, 10 రోజులకు 2 మందులు రు 12-0-0 వి. పి. 1-0-0 జవాబుకు బిళ్ళలు పంపవలెను.

డాక్టర్ రత్నం నన్ను, మెడికల్ హాల్. మలకపేట బిల్డింగ్, హైదరాబాదు (డక్కన్)

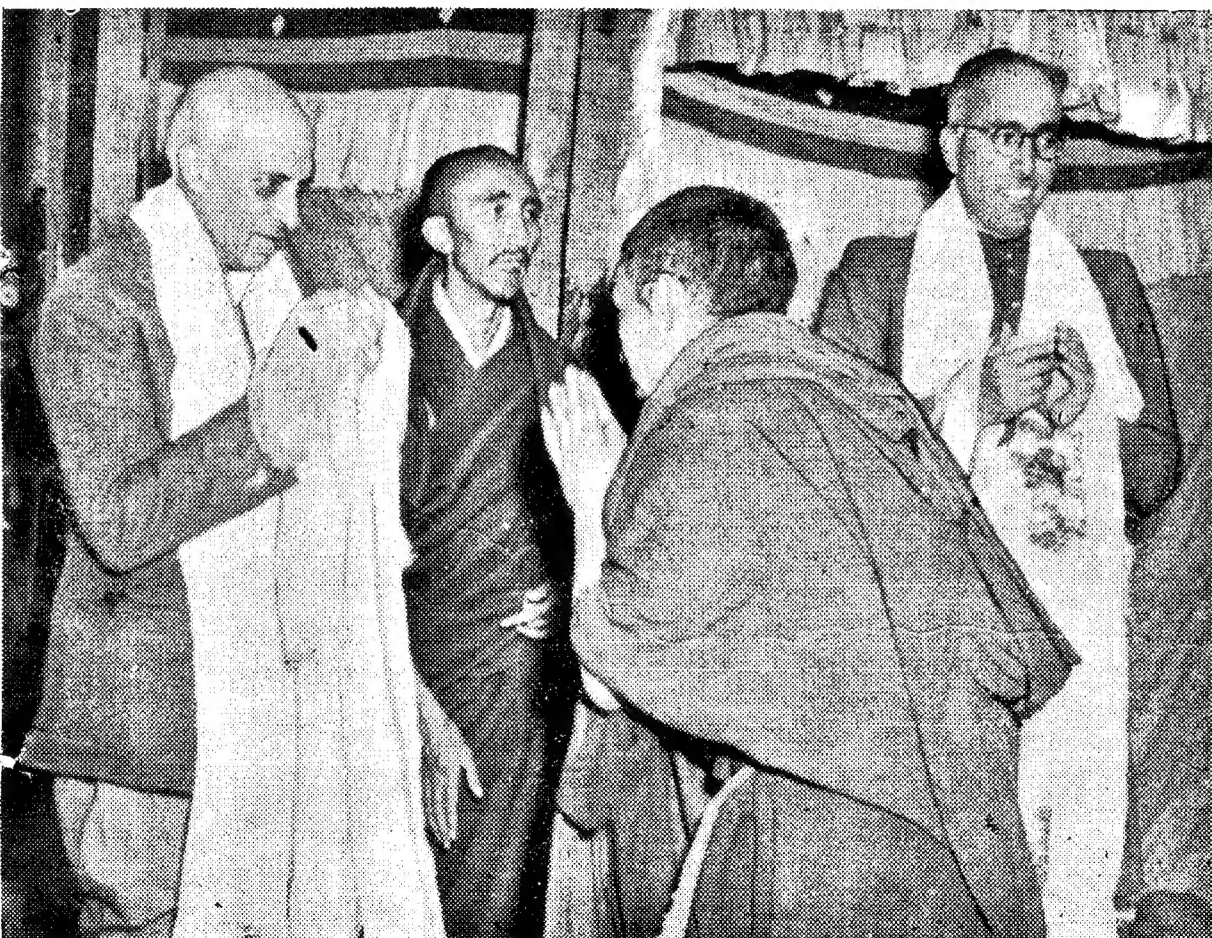

మాతృదేశ రక్షణదీక్షాపరులైన కాశ్మీర్ బాలపీఠులు :

లండన్ జాగ్రత్తనాయకులు జూలై 7న కేదీన ప్రధాని నెహ్రూకు తమ జాతీయ దుస్తులను బహూకరించగా, ఆయన వాటిని ధరించి, వారిని ఆనందింప చేశాడు. చిత్రంలో పండిత నెహ్రూ ఆ దుస్తులతో మధ్య నిలిచిఉండగా, కుడివైపున లే జాగ్రత్త సంఘాధ్యక్షుడు కలూక్ సేంగ్ రిగ్జీ, ఎడమ వైపున అతని తమ్ముడు నిలిచిఉన్నారు.

☆ వార్తా చిత్రాలు ☆

లండన్ లోయంగ్ని హెమిక్ జాగ్రత్తాధిపతికి గాంధీ చిత్రరూపుడు నెహ్రూ బహూకరించి నప్పటి దృశ్యం.

కాశ్మీర్ కమిషన్ సైనిక పర్యవేక్షకుడు.

'లే' కు రెండుమైళ్ల దూరంలో వున్న కంకర్ గోంప జాగ్రత్తాధిపతి, భారతప్రధాని నెహ్రూకు తమ సహజసంప్రదాయానుసారంగా కాశ్మీర్ కాల్యకు బహూకరించి సత్కరిస్తున్న దృశ్యం. నెహ్రూపక్కనే మరొక లామా, షేక్ అబ్దుల్లా గారలు.

ఉత్తమ శైవమత గ్రంథము

పండితాద్వైత

వెల రు 5-0-0 లు.

ప్యాకింగు పోస్టేజీ రూ, 1—4—0.

పాల్కురికి సోమనాథకవి రచించిన ఉత్తమ ద్విపద కావ్యము. శా. చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచే పరిష్కరింపబడినది. దీక్ష, పురాతన, వాద, మహిమ, పర్యతము లను అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండ లేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడ కలదు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పోస్టు బాక్సు నెం. 212, మదరాసు 1.

కళాప్రపూర్ణ కీ॥ శే॥ కాశీనాథని నాగేశ్వరరావుగారి

ఉత్కృష్టరచన

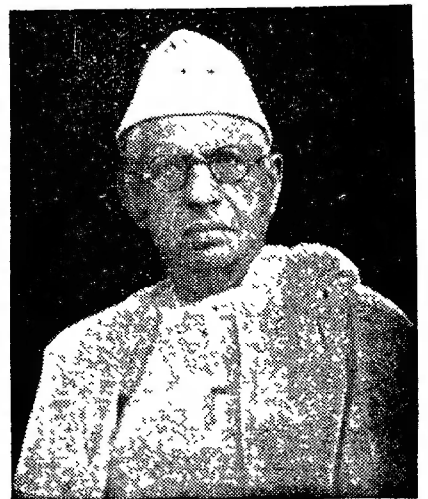
ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్ర

నాకాత్మపద్యతిని, సాగ్రహరూపంలో నడిచిన సమగ్రసమీక్ష వెదోయ్యండ్ల వాఙ్మయచరిత్రకు విశుద్ధవర్పణం. పాతచరిత్రల నన్నిటిని అవలోకన చేసి, సమన్వయించి క్రోడీకరించిన సినలయినచరిత్ర.

శాసనాలలోనూ వాటిలోనూ అన్యక్షన్వరూపంలో ఉండి ఉండి, సన్నయధర్మమూ అని ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంలో బైలనడి, నానాటికి సవనవోజ్వలంగా వికసించిన మన వాఙ్మయం పోయిన పలుపోకడలను పోడిమితో చూపెట్టబాలిన ఉత్తమ గ్రంథం.

వెల రు 2-0-0 లు, తపాలాఖర్చు 0-7-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పో. బా. 212, మద్రాసు

శ్రీమద్భగవద్గీత

సంస్కృత మూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము. గీతాధ్యయన పరులకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది.

ఖడ్గరు బైండు.

వెల రు 4-0-0 లు.

తపాలా ఖర్చు ఆ. 0-9-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

పోస్టుబాక్సు 212

మదరాసు 1.